

11 มิถุนายน 2569

การประชุมคณะกรรมการยกย่อง ด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งที่ 4/2569

ระเบียบบวาระการประชุม

- ❑ ระเบียบบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ
- ❑ ระเบียบบวาระที่ 2 รับรองร่างรายงานการประชุมคณะกรรมการยกร่างด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งที่ 3/2569
- ❑ ระเบียบบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ
3.1 ผลการประชุมสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 5/2569
- ❑ ระเบียบบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา
4.1 การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับตัวของแรงงาน ธุรกิจ และภาครัฐ
- ❑ ระเบียบบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

วาระที่ 1

เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

วาระที่ 2

รับรองร่างรายงานการประชุมคณะกรรมการยกย่องด้านการพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ ครั้งที่ 3/2569

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

3.1 ผลการประชุมสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 5/2569

การประชุมสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ 5/2569 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2569 ได้มีการนำเสนอความคืบหน้าการร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 14 โดยที่ประชุมได้มีความเห็นที่สำคัญ เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของเสาเศรษฐกิจดังนี้

- **แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งการลงทุนและเทคโนโลยีจำเป็นต้องใช้งบประมาณ** แต่ไม่ได้มีการระบุว่า จะหางบประมาณรวมถึงเทคโนโลยีจากไหนมาใช้ในการยกระดับผลิตภาพ อยากให้มีกำหนดแนวทางในการจัดหางบประมาณอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ควรกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาสาขาการผลิตเป้าหมายผ่านกรอบแนวคิดแรงงาน ทุน เทคโนโลยี รวมถึงกฎกติกาและสภาพแวดล้อม โดยในแต่ละสาขาการผลิตเป้าหมายให้มีการระบุแนวทางดำเนินการต่อปีจ้อยทั้ง 4 ด้านเพื่อให้มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและสาธารณชนสามารถเข้าใจถึงภาพในอนาคตได้ชัดเจน
- **วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาฯ** ที่มุ่งเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นอย่างทั่วถึง แต่ยังไม่เห็นว่าเสาเศรษฐกิจให้ความสำคัญกับ “ความทั่วถึง” เท่าที่ควร โดยควรมีการมุ่งเน้นเศรษฐกิจฐานรากมากขึ้น โดยในมิติการพัฒนา SME ควรมุ่งเน้นการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมท้องถิ่น (Local Industry Base) โดยเน้นการใช้วัตถุดิบท้องถิ่นและการจ้างงานคนท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังไม่เห็นว่ามีการให้ความสำคัญกับความทั่วถึงในมิติพื้นที่ (Area Base) ซึ่งจะช่วยในการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ
- **การกำหนดสาขาการผลิตเป้าหมาย** ควรมีการจัดลำดับความสำคัญ (Prioritize) ว่าแต่ละสาขามีส่วนร่วมในการยกระดับผลิตภาพและการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างไร รวมถึงความเชื่อมโยงต่อสังคม โดยเฉพาะการจ้างงาน และด้านสิ่งแวดล้อมอย่างไร ทั้งนี้ เสาเศรษฐกิจเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของทุกเสา อย่างไรก็ตามต้องมีการดึงเอาประเด็นสำคัญของเสาอื่นๆ เข้ามาในเป้าหมายและยุทธศาสตร์ด้วย อาทิ เสาสิ่งแวดล้อมจะมีประเด็นสำคัญ เรื่องเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ และ Green Growth ที่จะมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะต่อไป
- **ควรมีการจัด Focus Group** กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับการเชื่อมโยงระหว่างเสาต่างๆ ที่ต้องมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกัน ฝ่ายเลขาฯ ของแต่ละเสาจึงควรมีการหาแนวทางในการเชื่อมร้อยประเด็นสำคัญให้สอดคล้องกัน นอกจากนี้ ในกระบวนการร่างควรมีการหารือกับรัฐบาลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายหลักของรัฐบาลและเพื่อให้รัฐบาลพร้อมที่จะขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ในระยะต่อไป
- **เสถียรภาพภาคการคลัง** ภายใต้สถานการณ์หนี้สาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ควรจะรวมอยู่ในเสาการปฏิรูปภาครัฐด้วย เนื่องจากจะเป็นประเด็นสำคัญของการปฏิรูปภาครัฐในระยะต่อไป

วาระที่ 4

เรื่องเพื่อพิจารณา

4.1 การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับตัวของแรงงาน ธุรกิจ และภาครัฐ

กรอบแนวคิดร่างแผนฯ 14 ด้านเศรษฐกิจ

5 เสาหลัก
การพัฒนา

เป้าหมาย

ประเด็นและ
แนวทางการพัฒนา

1 มุ่งยกระดับผลิตภาพ
PRODUCTIVITY

- เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น
- เพิ่มอัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพการผลิตรวม (TFP)
- สัดส่วนรายจ่าย R&D ต่อ GDP เพิ่มขึ้น

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ
รายสาขาและยกระดับ
เครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่

- ซ่อม** ภาคการผลิตเดิมที่มีศักยภาพ (เกษตร เกษตรแปรรูป ท่องเที่ยว)
- สร้าง** เครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่ (อุตสาหกรรม Hi-tech ยานยนต์สมัยใหม่และชิ้นส่วนยานยนต์ การแพทย์และสุขภาพ wellness)
- สร้าง** การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรม
- สร้าง** ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

2 เสริมสร้างความสามารถ
ในการปรับตัว ADAPTABILITY

- อัตราการเรียนรู้/อบรมทักษะของวัยแรงงานเพิ่มขึ้น
- อัตราการเข้าสู่ตลาดของกิจการใหม่เพิ่มขึ้น
- สัดส่วนการจ้างงานในสาขาเป้าหมายเพิ่มขึ้น

การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อ
การปรับตัวของแรงงาน ธุรกิจ
และภาครัฐ

- สร้าง** สภาพแวดล้อมที่จูงใจให้แรงงานปรับทักษะ
- ซ่อม** พลวัตทางธุรกิจ
- สร้าง** สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแข่งขันที่เป็นธรรม

3 สร้างโอกาสและกระจายประโยชน์
อย่างทั่วถึง INCLUSIVITY

- สัดส่วนการจ้างงานนอกระบบลดลง
- เพิ่มรายได้แรงงานและความมั่งคั่งของคนไทย
- ขยายฐานภาษี
- สัดส่วนสินเชื่อของ SMEs ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น

การลดสัดส่วนเศรษฐกิจ
นอกระบบ

- ซ่อม** ระบบความคุ้มครองทางสังคม และการบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐ
- สร้าง** แรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ

การพัฒนา SMEs ให้แข่งขันได้
อย่างเป็นธรรม

- ซ่อม** ระบบกลไกการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการ
- สร้าง** ศักยภาพของ SMEs ให้เติบโตและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต

4 สร้างภูมิคุ้มกัน
Resiliency

- สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ลดลง
- เพิ่มสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลต่อ GDP
- ลดสัดส่วนหนี้ผิดนัดชำระต่อสินเชื่อรวม
- ลดจำนวนอาชญากรรมทางการเงิน

การบริหารจัดการภาครัฐ

- ซ่อม** เสถียรภาพทางการคลัง
- สร้าง** กลไกภาคการเงินให้มีประสิทธิภาพ

การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับตัวของแรงงาน ธุรกิจ และภาครัฐ เพื่อการยกระดับผลผลิตทางการผลิต

Productivity

Allocative Efficiency

Market Competition

L

ทักษะและตลาดแรงงาน

- ปรับทักษะแรงงานให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการ
- สร้างแรงจูงใจให้เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่ภาคการผลิตที่มีศักยภาพสูงขึ้น

K

พลวัตภาคธุรกิจ

- การลดอุปสรรคของการเปิดกิจการใหม่
- การลดขั้นตอนและต้นทุนในการปิดการให้ไม่เป็นภาระกับระบบเศรษฐกิจ
- การส่งเสริมการโยกย้ายทุนและแรงงานระหว่างภาคการผลิต เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่

Market

การแข่งขันอย่างเป็นธรรม

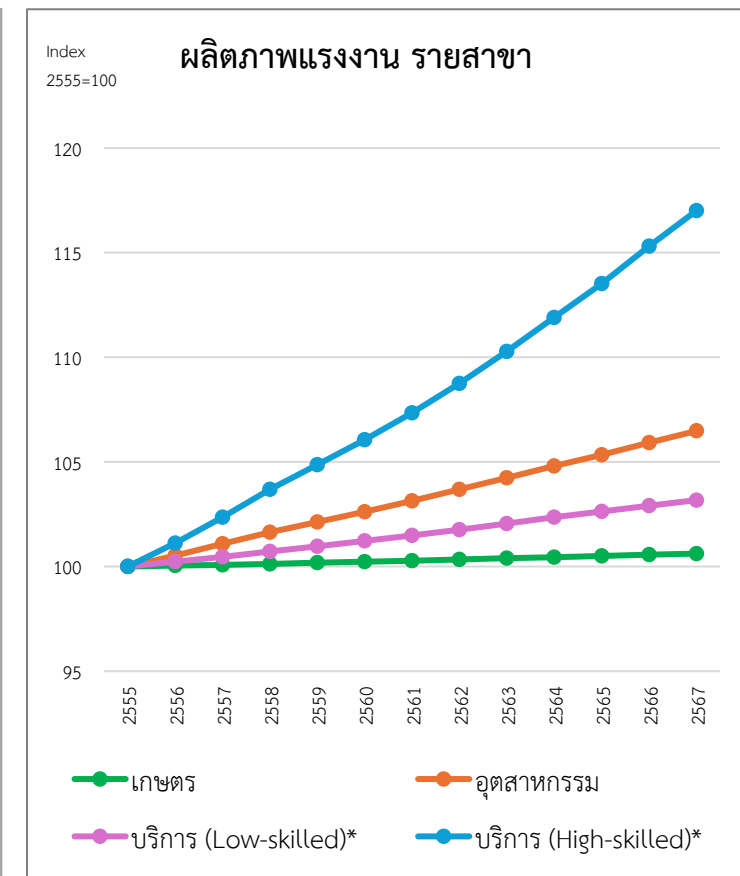
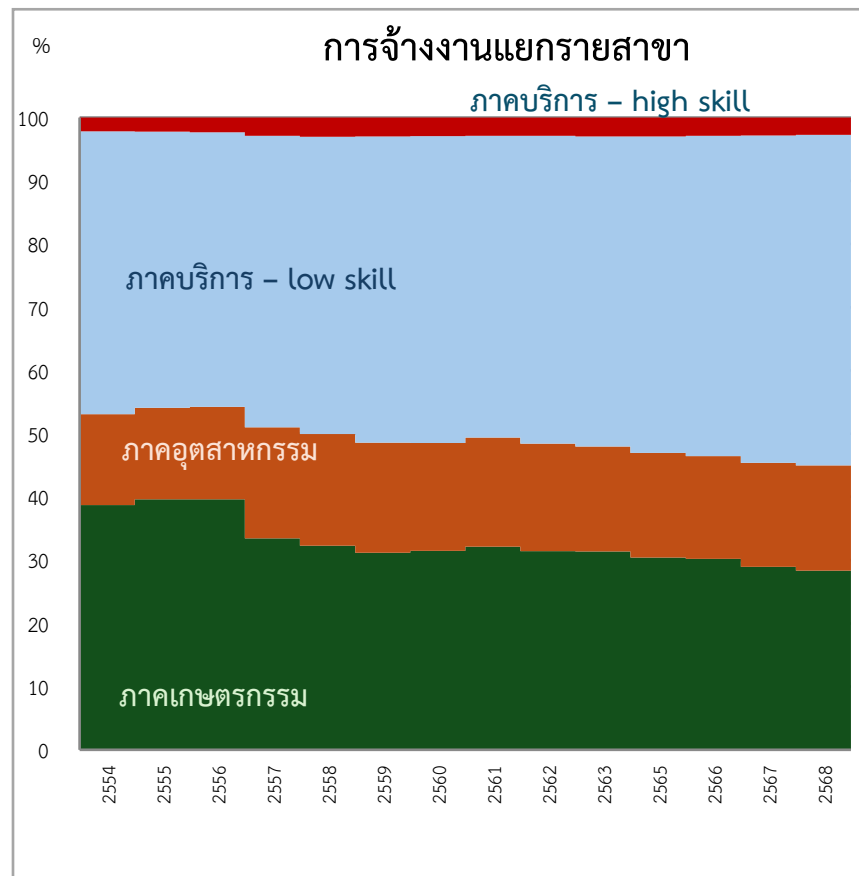
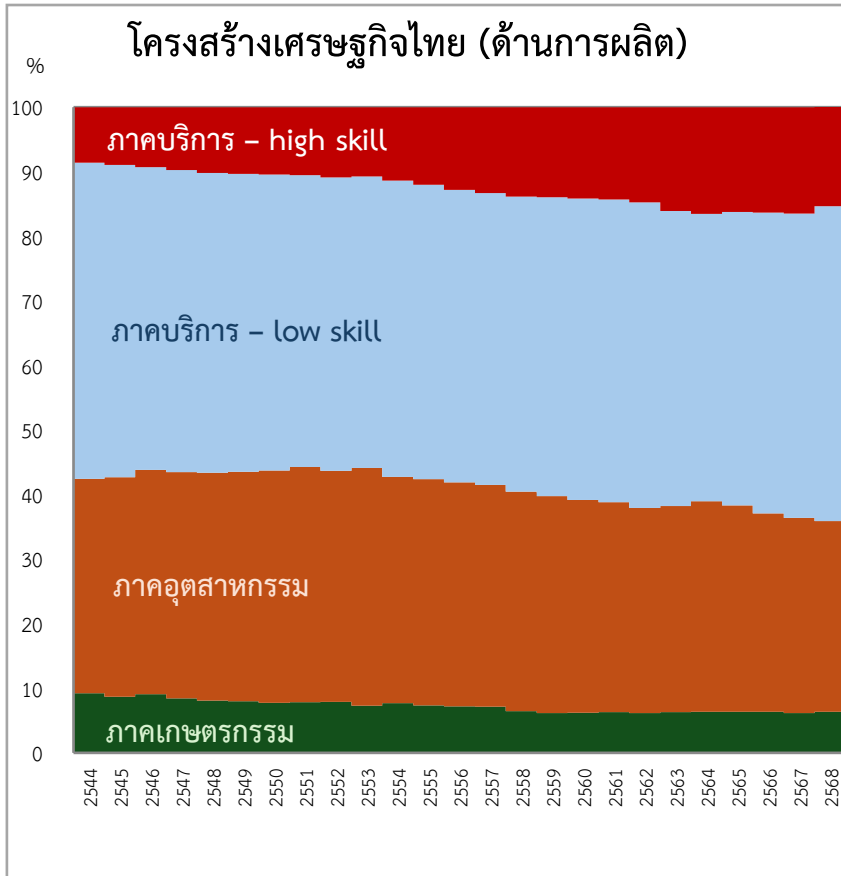
- การยกระดับกลไกการทำกับดักภาคธุรกิจให้มีการส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
- กลไกการประเมินผลกระทบของภาครัฐต่อการแข่งขัน

4.1 การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับตัวของแรงงาน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ เพื่อการยกระดับผลผลิตทางการ ผลิต

4.1.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่จูงใจและเอื้ออำนวยให้แรงงาน สามารถปรับทักษะ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและแรงงาน

เศรษฐกิจไทยในช่วงที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและการจ้างงาน โดยสัดส่วนเศรษฐกิจในภาคเกษตรกรรมและภาคบริการทักษะต่ำ (Low-skill Labour) ปรับลดลงโดยส่วนที่เป็นภาคบริการที่ใช้ทักษะสูงปรับตัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามสัดส่วนแรงงานในภาคบริการทักษะสูงยังอยู่ในระดับต่ำและสัดส่วนแรงงานในภาคเกษตรกรรมยังอยู่ในระดับสูง แนวโน้มดังกล่าวสะท้อนความไม่สอดคล้องกันของเศรษฐกิจและแรงงาน ขณะเดียวกันผลิตภาพแรงงานในสาขาบริการทักษะสูงและอุตสาหกรรมอยู่ในระดับที่สูงกว่าอีกสองสาขาการผลิตทั้งที่มีสัดส่วนแรงงานที่ต่ำกว่า

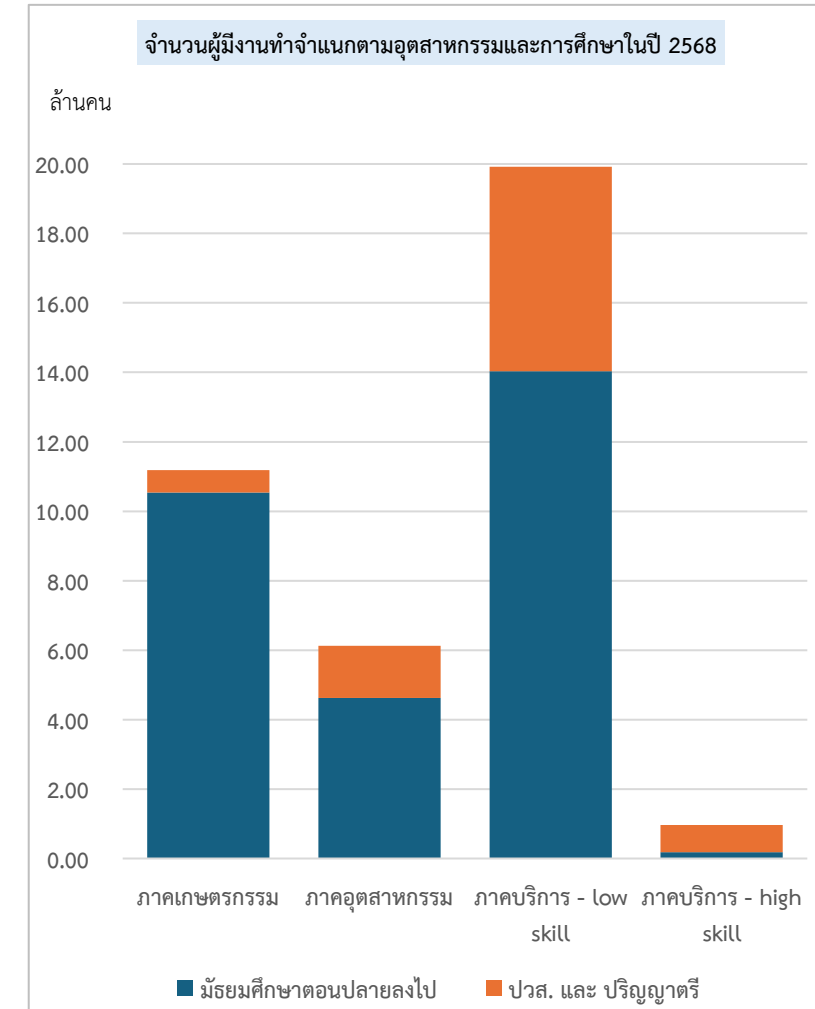
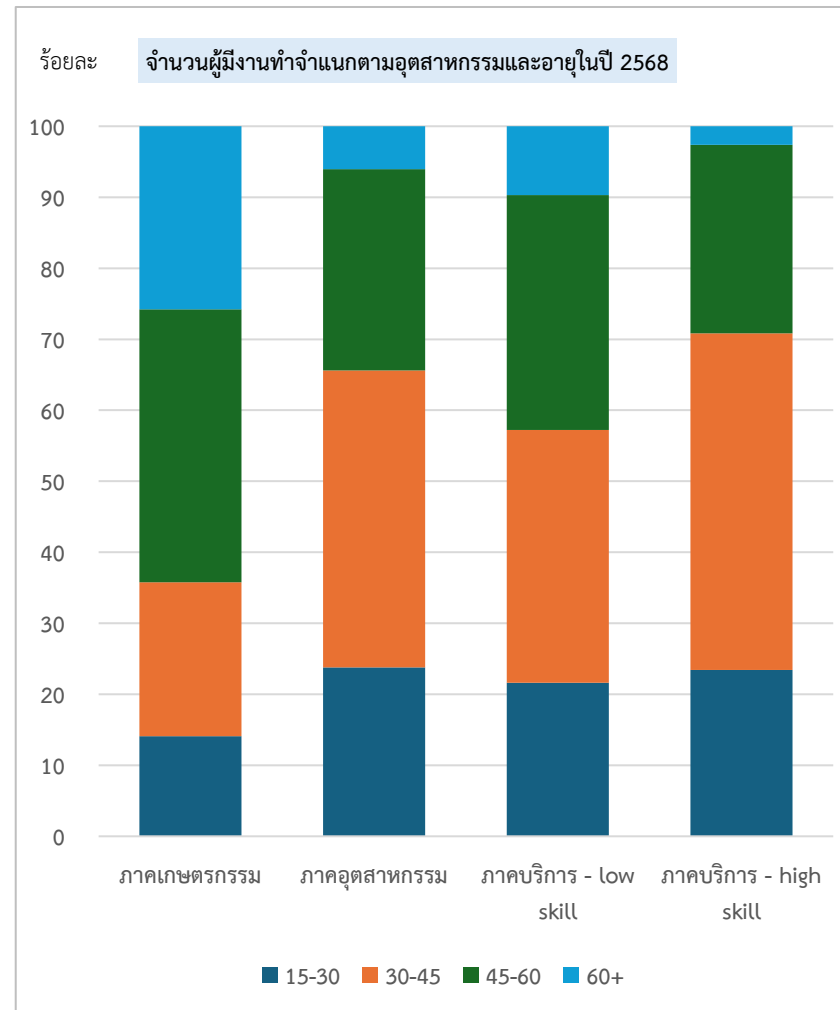
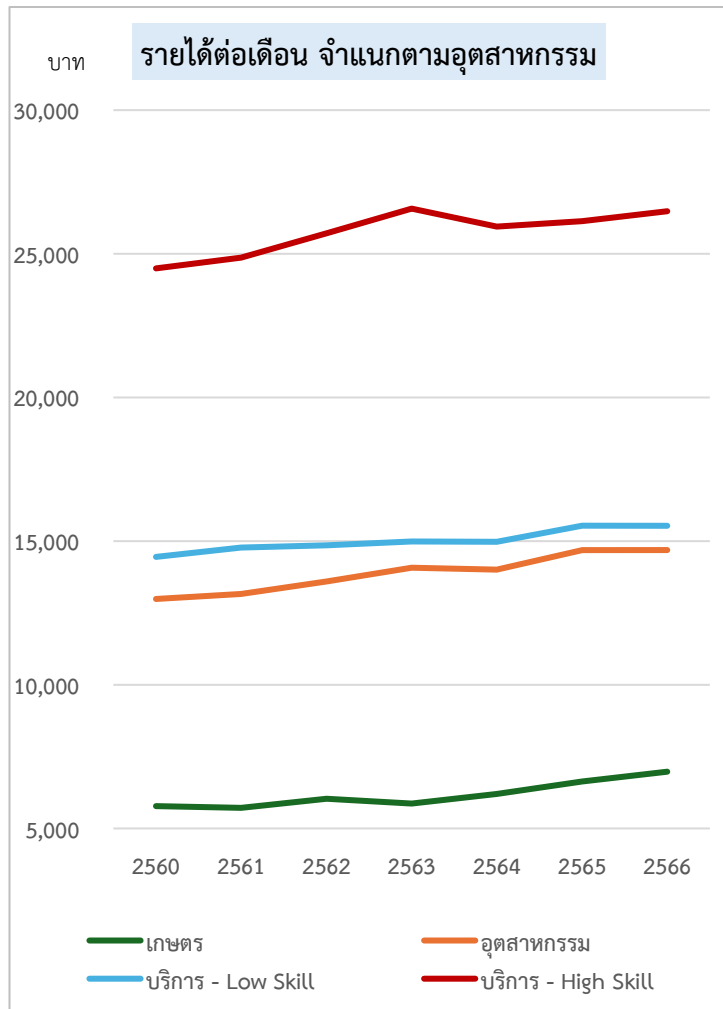

ที่มา: ข้อมูลผลผลิตรายสาขาจาก สศช. สสช. และ ธปท. ประมวลผลโดย สศช.

* ภาคบริการที่ใช้แรงงานทักษะสูงประกอบด้วย (1) สาขาข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (2) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย และ (3) สาขากิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างแรงงาน

แม้ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการทักษะสูงจะมีผลตอบแทนสูงกว่าภาคเกษตรกรรม แต่การเคลื่อนย้ายแรงงานยังเป็นไปอย่างจำกัดสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดจากการโยกย้ายแรงงานไปสู่ภาคส่วนดังกล่าว อาทิ ปัจจัยด้านอายุ และการศึกษา

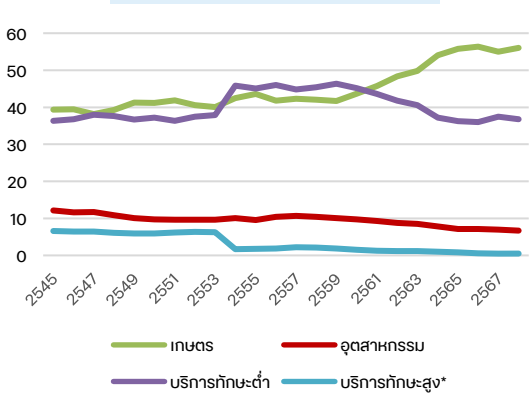
การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างภาคการผลิต

โครงสร้างแรงงานของไทยเมื่อพิจารณาแยกตามแต่ละกลุ่มช่วงวัยของแรงงาน (Cohort) พบว่าแรงงานที่มีอายุมากกว่าจะอยู่ในภาคเกษตรในสัดส่วนที่สูง ขณะที่แรงงานที่มีอายุน้อยกว่า (เกิดหลัง 2520) จะมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าและมีสัดส่วนการทำงานในภาคอุตสาหกรรมและบริการทักษะต่ำในสัดส่วนที่สูงกว่ารุ่นก่อนหน้า อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานของกลุ่มดังกล่าวพบว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานออกจากภาคเกษตรและอุตสาหกรรม แต่เป็นการเคลื่อนย้ายไปสู่บริการทักษะต่ำเป็นสำคัญ

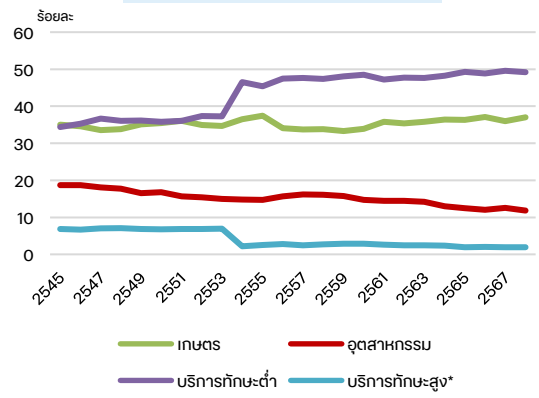
สัดส่วนผู้มีงานทำ
จำแนกตามอุตสาหกรรม

สัดส่วนผู้มีงานทำ
จำแนกตามระดับการศึกษา

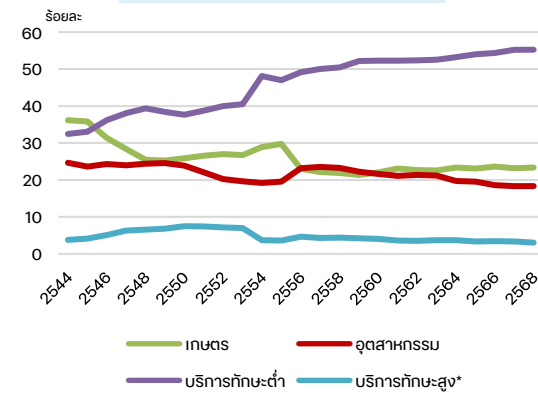
ร้อยละ คนที่เกิดในช่วง 2501-2505

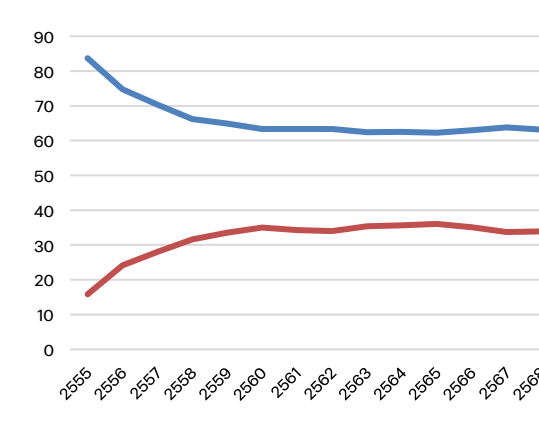
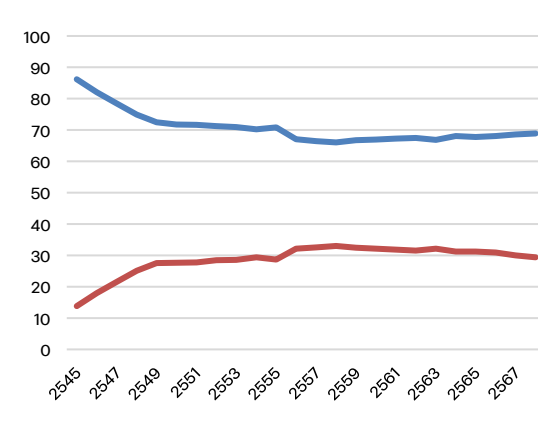
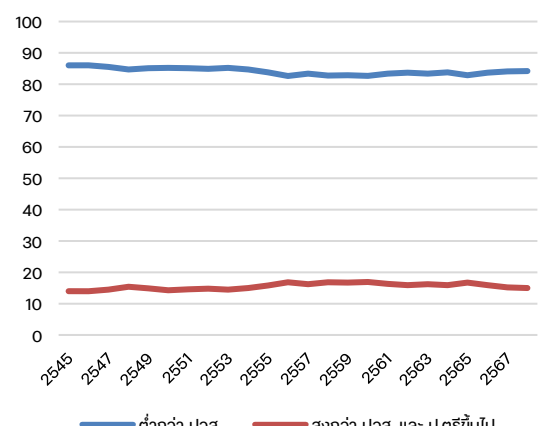
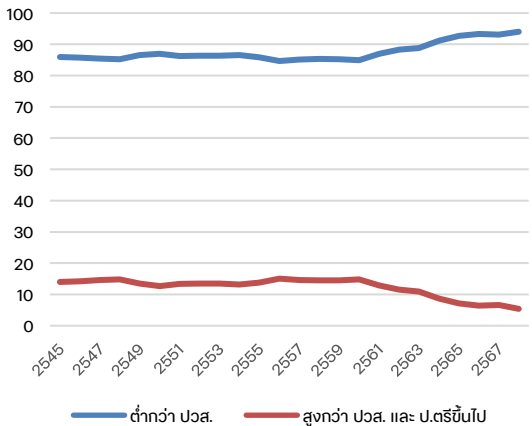
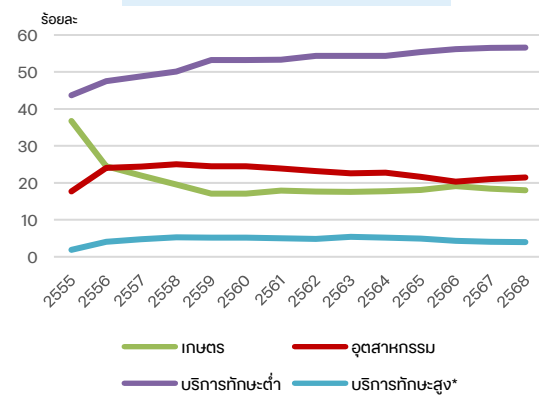
ร้อยละ คนที่เกิดในช่วง 2511-2515

ร้อยละ คนที่เกิดในช่วง 2521-2525

ร้อยละ คนที่เกิดในช่วง 2531-2535

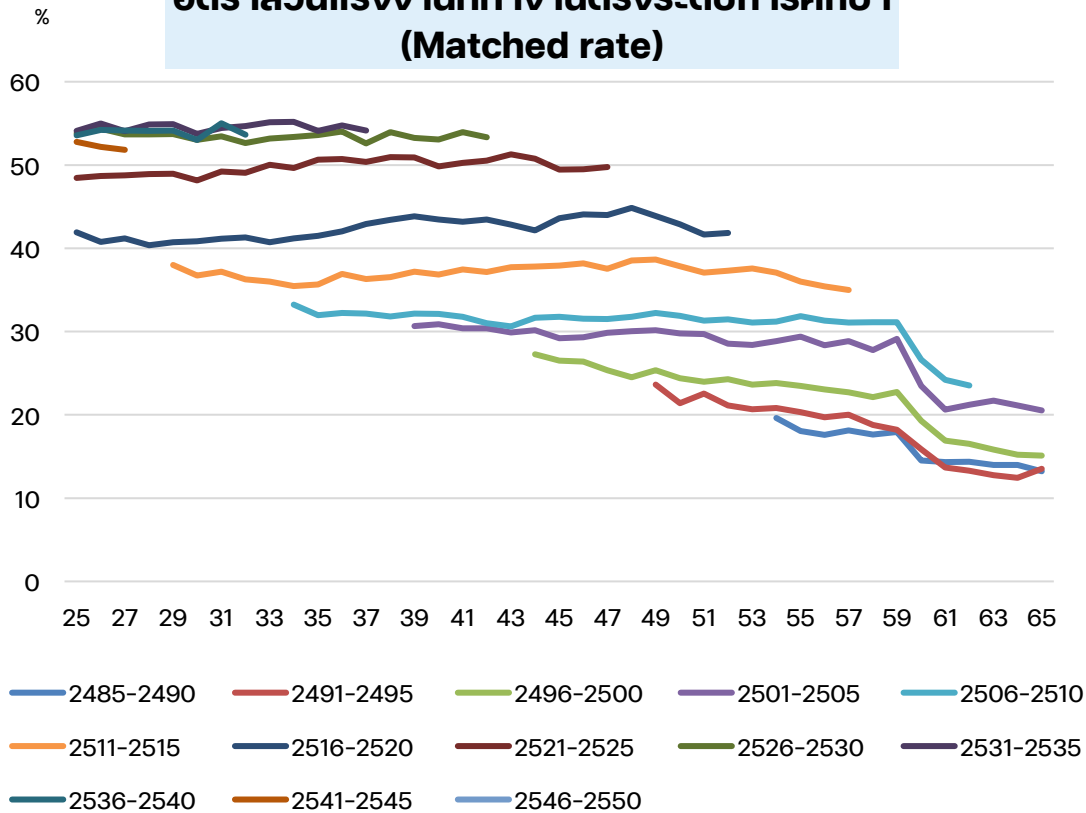
* ภาคบริการที่ใช้แรงงานทักษะสูงประกอบด้วย (1) สาขาข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร (2) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย และ (3) สาขากิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรมทางวิชาการ

ที่มา: ข้อมูล Labor Force Survey ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.

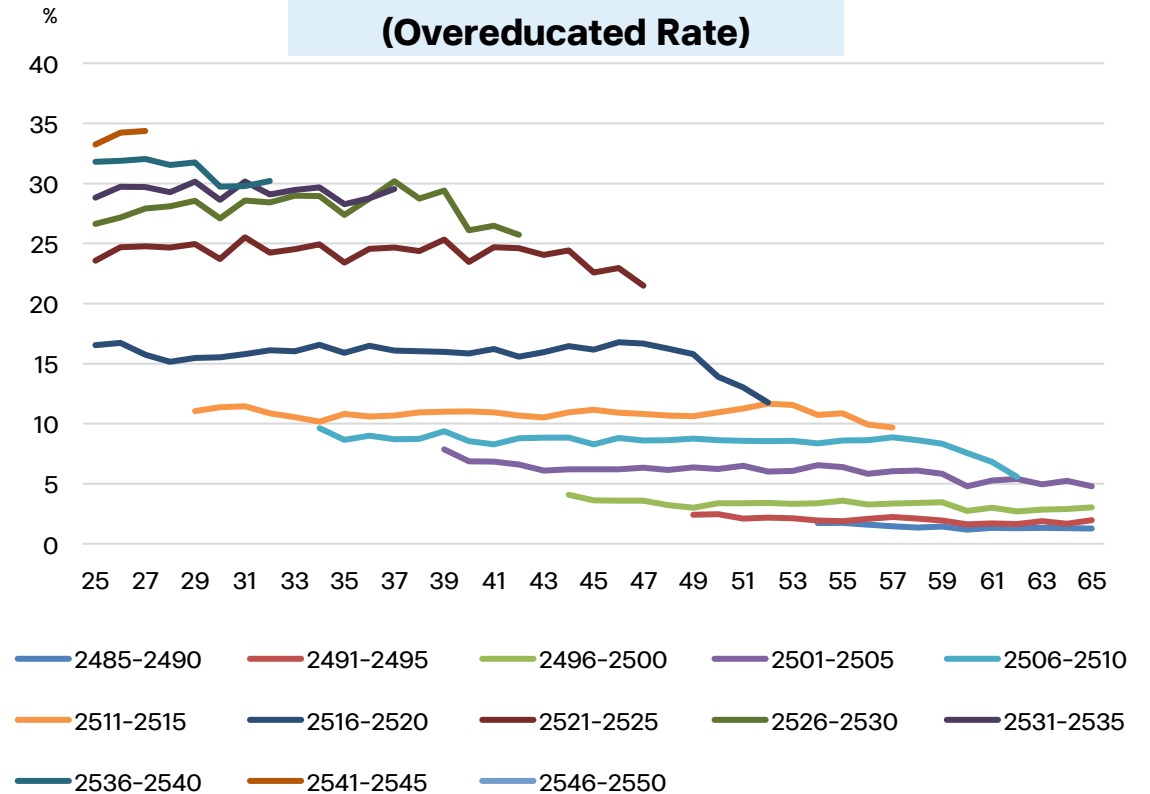
การวิเคราะห์ความไม่สอดคล้องของตลาดแรงงานในแนวดิ่ง (Vertical Labour Mismatch)

ตลาดแรงงานของไทยมีส่วนการจ้างงานที่ไม่สอดคล้องกับทักษะในระดับที่สูง อย่างไรก็ตาม แรงงานที่เกิดหลังปี 2520 มีแนวโน้มที่จะได้รับการจ้างงานตรงกับระดับการศึกษามากขึ้น (ประมาณร้อยละ 50-60 ของกำลังแรงงานทั้งหมด) แต่ก็มีสัดส่วนแรงงานที่ทำงานต่ำกว่าระดับการศึกษา (Overeducated) ที่สูงขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องของการศึกษากับตลาดแรงงานของไทยอย่างต่อเนื่อง

อัตราส่วนแรงงานที่ทำงานตรงระดับการศึกษา (Matched rate)

อัตราส่วนแรงงานที่ทำงานต่ำกว่าระดับ (Overeducated Rate)

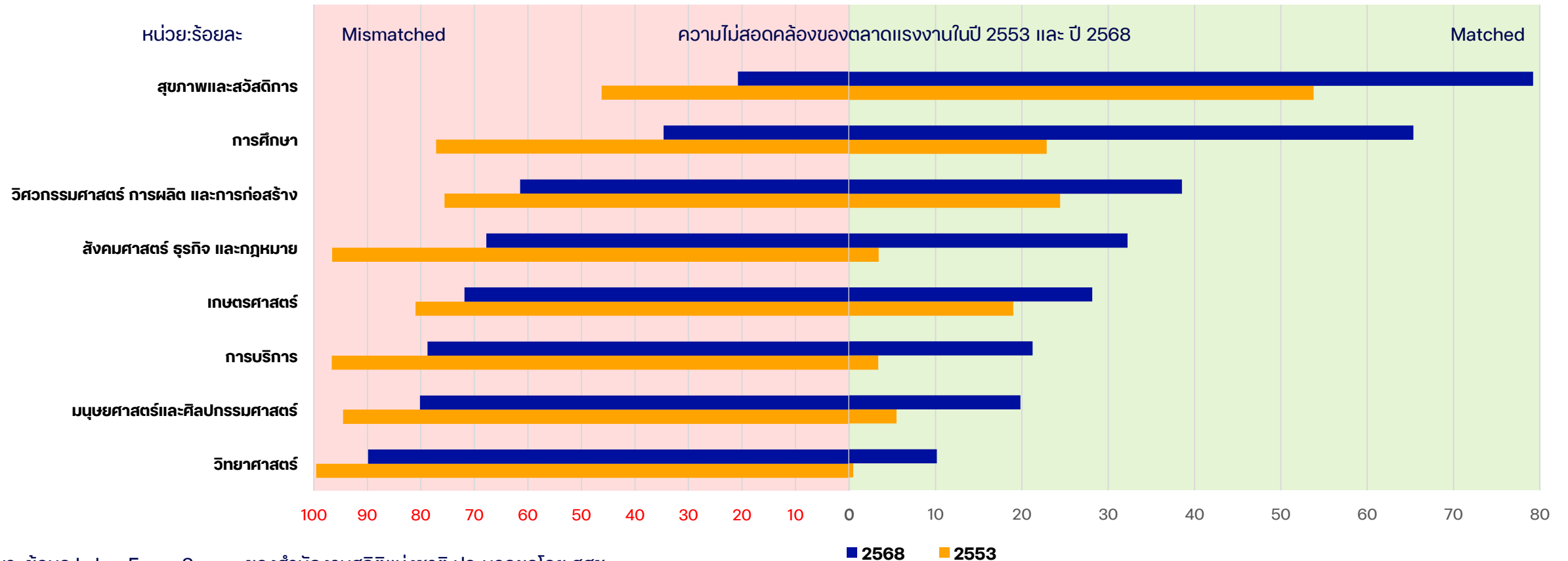

หมายเหตุ: อัตราส่วนแรงงานที่ทำงานตรงระดับการศึกษา = แรงงานที่ทำงานในตำแหน่งที่เหมาะสมกับระดับการศึกษาสูงสุด/ จำนวนแรงงานทั้งหมด
 อัตราส่วนแรงงานที่ทำงานต่ำกว่าระดับ = แรงงานที่ทำงานในตำแหน่งที่ต่ำกว่าระดับการศึกษาสูงสุด/ จำนวนแรงงานทั้งหมด --- สักส่วนที่สูงสะท้อนให้เห็นว่าผู้จบการศึกษาจำนวนมากมีการศึกษาในระดับที่สูงกว่าความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้ไม่มีตำแหน่งงานที่เหมาะสมรองรับ

ที่มา: ข้อมูล Labor Force Survey ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศช.

การวิเคราะห์ความไม่สอดคล้องของตลาดแรงงานในแนวนอน (Horizontal Mismatch)

ในปี 2568 ความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชาที่เรียนจบมากับอาชีพที่ทำงานเพิ่มสูงขึ้นในทุกสาขาวิชา จะเห็นได้จากสัดส่วนแรงงานที่ทำงานตรงสาขาวิชาเรียนในปี 2568 สูงกว่าปี 2553 โดยเฉพาะแรงงานที่เรียนจบจากสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและสวัสดิการ สาขาการศึกษา และสาขาวิศวกรรม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีแรงงานจำนวนมากที่ทำงานไม่ตรงกับสาขาที่เรียนจบมา อาทิ แรงงานที่เรียนจบในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขามนุษยศาสตร์และศิลปกรรมศาสตร์ และสาขาบริการ เป็นต้น

ที่มา: ข้อมูล Labor Force Survey ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สชช.

หมายเหตุ: แรงงานต้องทำงานที่ไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาสูงสุด โดยใช้หลักเกณฑ์การจัดกลุ่มจากเอกสารโครงสร้างของการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากลที่สำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากเอกสาร International Standard Classification of Occupations (ISCO) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

4.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่จูงใจและเอื้ออำนวยให้แรงงานสามารถปรับตัวและเคลื่อนย้ายสู่ภาคการผลิตที่มีศักยภาพสูงขึ้น

What	Why	How
ผลิตภาพแรงงานอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในภาคเกษตรและภาคบริการทักษะต่ำ (Low skilled Service)	<ul style="list-style-type: none"> • แรงงานในภาคเกษตรเป็นแรงงานสูงอายุและมีระดับการศึกษาต่ำ • ขาดแรงจูงใจในการยกระดับทักษะแรงงาน • รายได้แรงงานในบางสาขาการผลิตอยู่ในระดับต่ำและเติบโตช้า 	<ul style="list-style-type: none"> • การกำหนดสิทธิประโยชน์หรือสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการแรงงาน และผู้ให้บริการหลักสูตร ในการยกระดับฝีมือแรงงาน • ปรับโครงสร้างค่าจ้างตามผลิตภาพและทักษะ (skill-based) ควบคู่ไปกับมาตรการในการปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงานให้มีความเหมาะสมกับค่าครองชีพ และอยู่ในระดับที่ดึงดูดแรงงานในตำแหน่งที่มีความต้องการสูง
การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างสาขาการผลิตเป็นไปอย่างจำกัด	<ul style="list-style-type: none"> • ความไม่สอดคล้อง (Mismatch) ของการจ้างงานอยู่ในระดับสูง 	<ul style="list-style-type: none"> • สนับสนุนกลไกการปรับตัวทักษะแรงงานให้ตรงตามความต้องการของตลาด (Demand-driven) ผ่านการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา อาทิ โครงการทวิภาคี หรือการเชื่อมโยงแพลตฟอร์มด้านการพัฒนาทักษะ โดยผู้ผลิตเนื้อหาหลักสูตรเป็นภาคเอกชน
	<ul style="list-style-type: none"> • แรงจูงใจผ่านการดำเนินมาตรการอุดหนุนภาคเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> • ปรับลดมาตรการอุดหนุนภาคเกษตรของรัฐ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวหรือเคลื่อนย้ายจากภาคแรงงาน

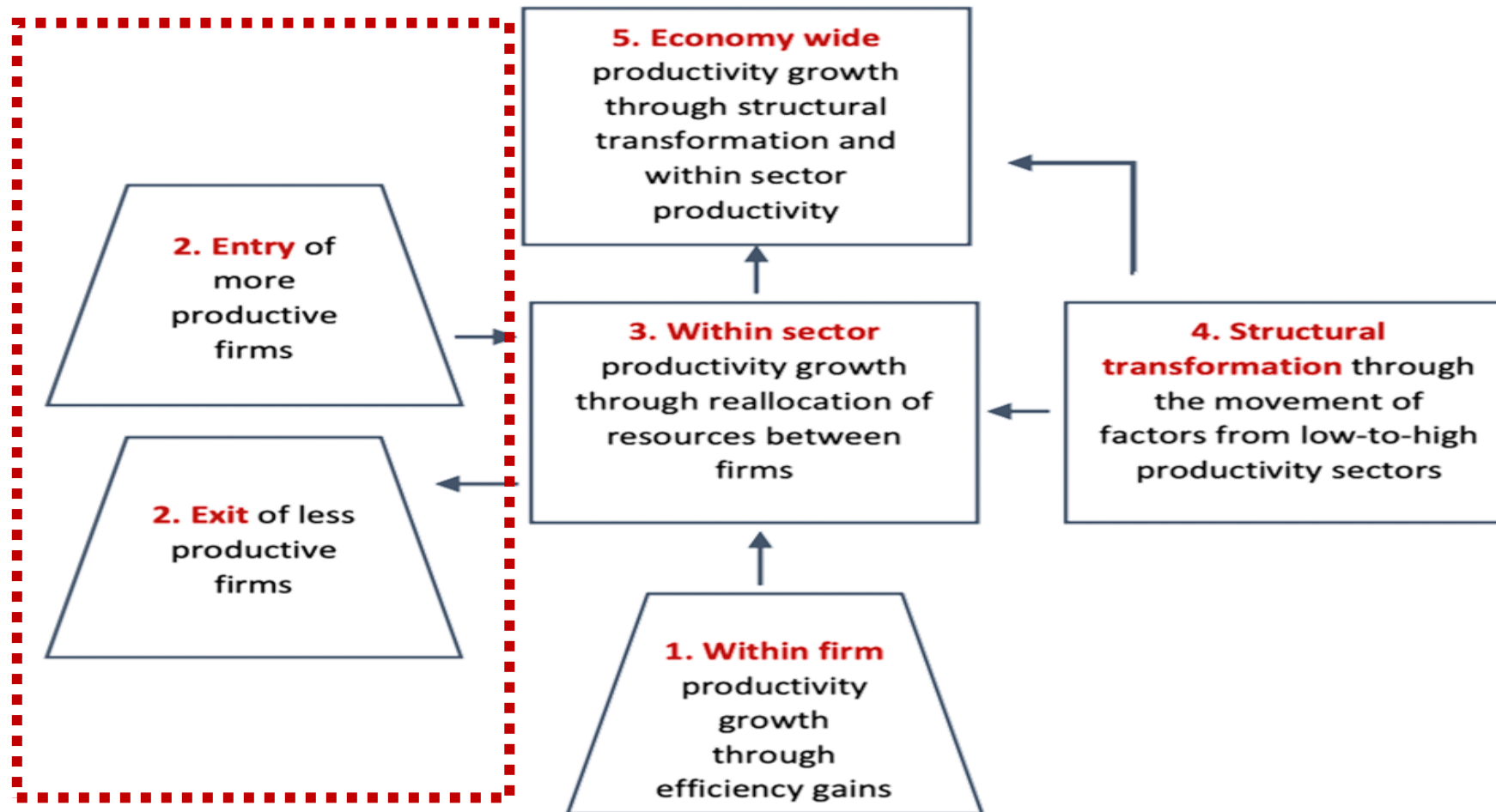
4.1 การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับตัวของแรงงาน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ เพื่อการยกระดับผลผลิตทางการ ผลิต

4.1.2 การยกระดับพลวัตทางธุรกิจ

Productivity ไทยโตช้าลง เพราะ “การจัดสรรทรัพยากร” ไม่มีประสิทธิภาพ

WHAT

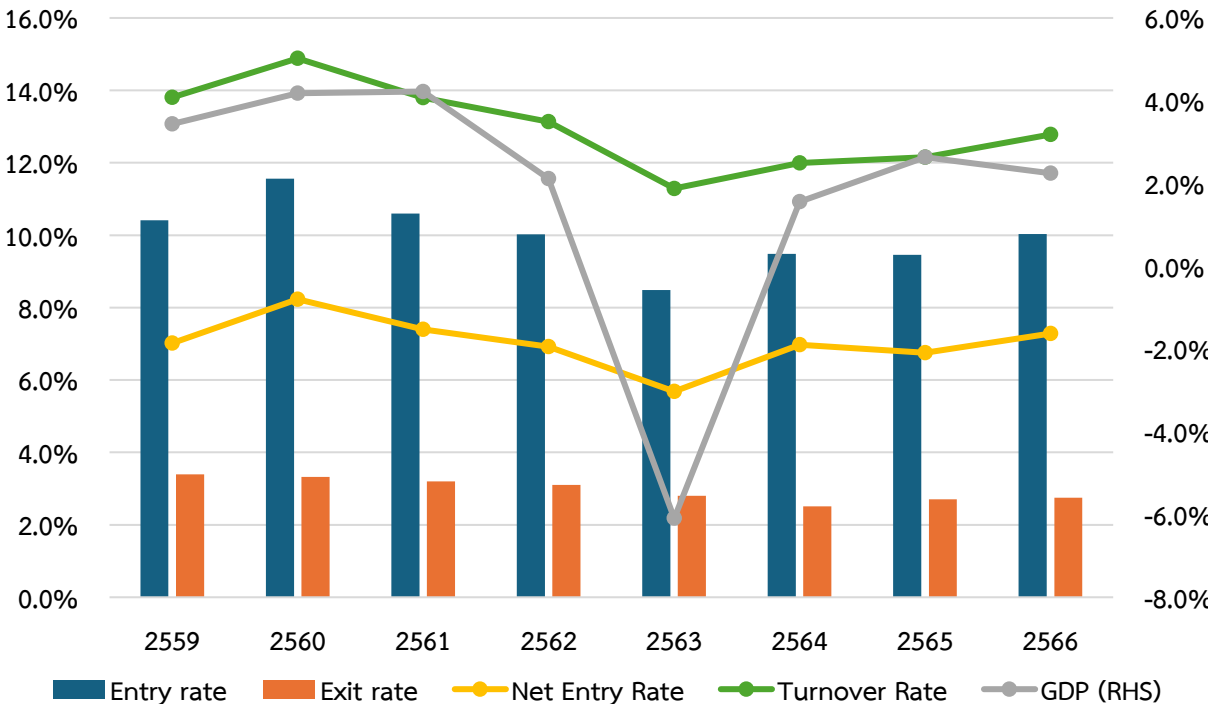
Figure 1: Sources of productivity gains and their micro-macro links

พลวัตของธุรกิจไทย จากสถิติการจดทะเบียนใหม่และการยกเลิกกิจการ

พลวัตของธุรกิจไทยมีลักษณะเด่นคือ มีอัตราการเข้าสู่ตลาด (การจดธุรกิจใหม่) สูง แต่มีอัตราการออก (การเลิกกิจการ) ค่อนข้างต่ำต่อเนื่อง ซึ่งอาจสะท้อนถึงการอยู่รอดของธุรกิจ แต่ในขณะเดียวกันก็อาจสะท้อนถึงการอยู่ในระบบของธุรกิจที่ไม่มีประสิทธิภาพ

อัตราส่วนการเข้า-ออกของธุรกิจไทย

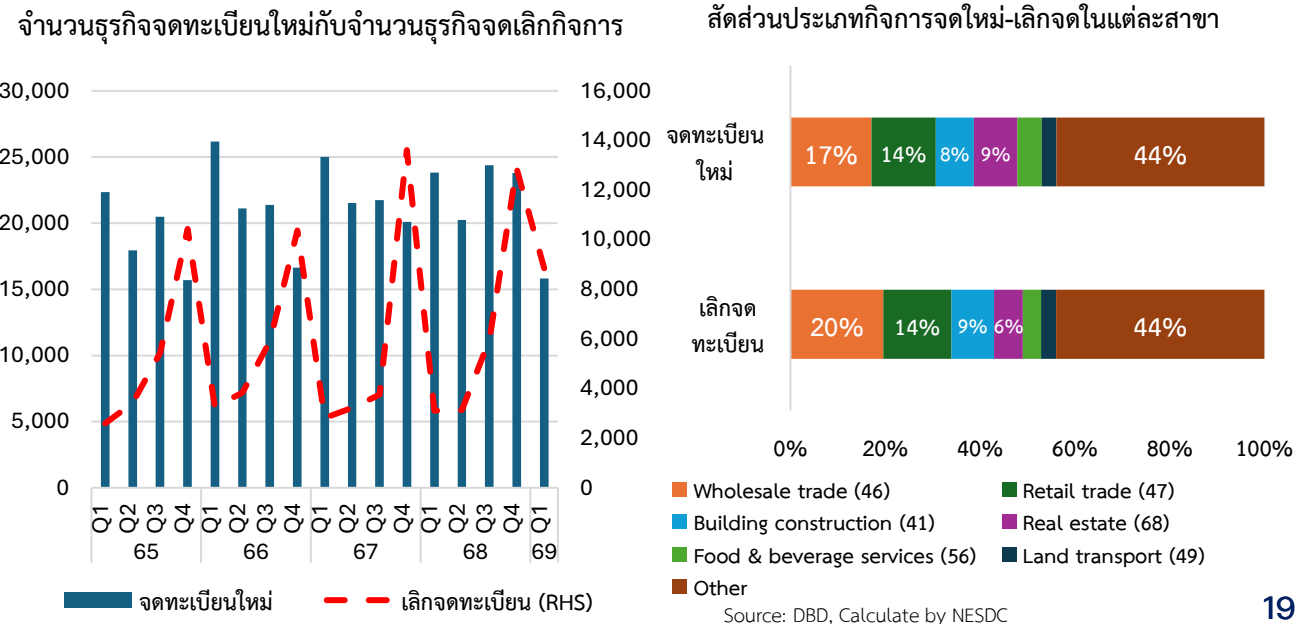
หมายเหตุ : 1. Entry rate = New registered firms/Total firms
 2. Exit rate = Closed firms/Total firms
 3. Net Entry Rate = (1) - (2)
 4. Turnover rate/Churn rate = (1) + (3)
 Source: World Bank, Calculate by NESDC

อัตราส่วนการเข้า-ออกของธุรกิจในประเทศต่างๆ เฉลี่ยปี 2559 - 2566

	Entry rate	Exit rate	Net Entry	Churn Rate	Issues
สิงคโปร์	12.55%	7.48%	5.07%	20.03%	Dynamic สูง
ฮ่องกง	9.42%	8.13%	1.29%	17.54%	Dynamic สูง
ไทย	10.01%	2.97%	7.03%	12.98%	Entry สูง Exit ต่ำ
อินโดนีเซีย	9.58%	0.32%	9.26%	9.90%	อาจเกิด Zombie firms
มาเลเซีย	3.80%	4.17%	-0.37%	7.97%	ธุรกิจประสบปัญหาการอยู่รอด

Source: World Bank, Calculate by NESDC

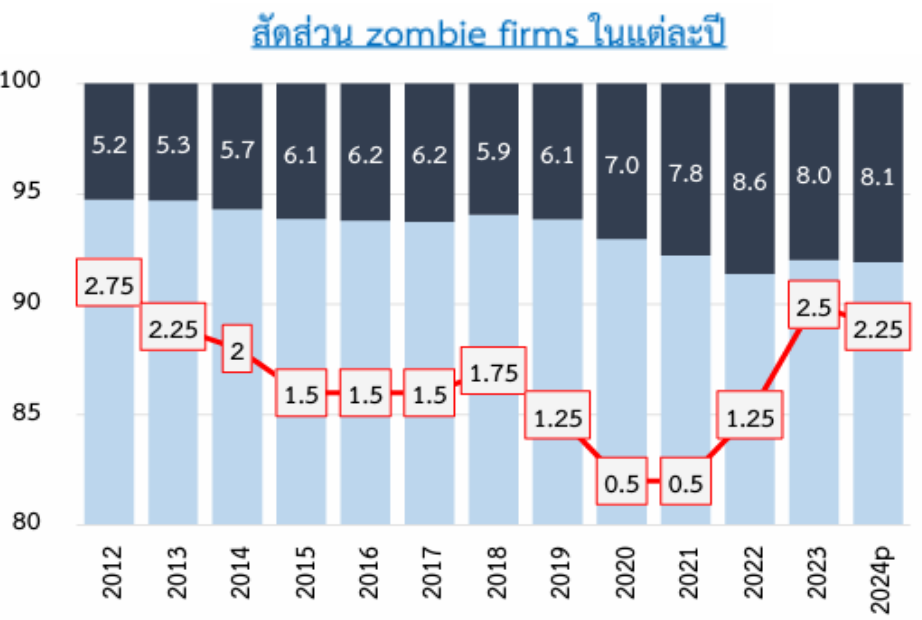
ระหว่างปี 2565-2568 ธุรกิจที่จดทะเบียนใหม่และเลิกกิจการส่วนใหญ่อยู่ในสาขา (1) สาขาธุรกิจค้าส่ง (2) สาขาธุรกิจค้าปลีก และ (3) สาขาก่อสร้าง สะท้อนว่าธุรกิจในสาขาดังกล่าวมีพลวัตการเข้า-ออกในระดับสูง

Zombie Firms กับธุรกิจของไทย

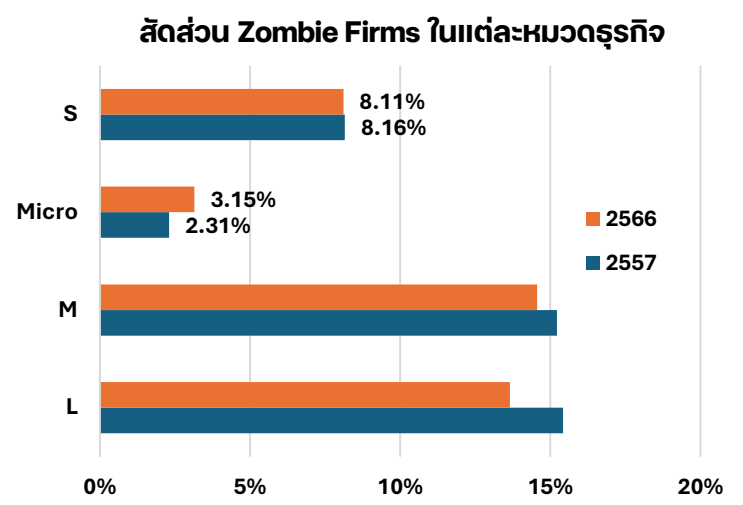
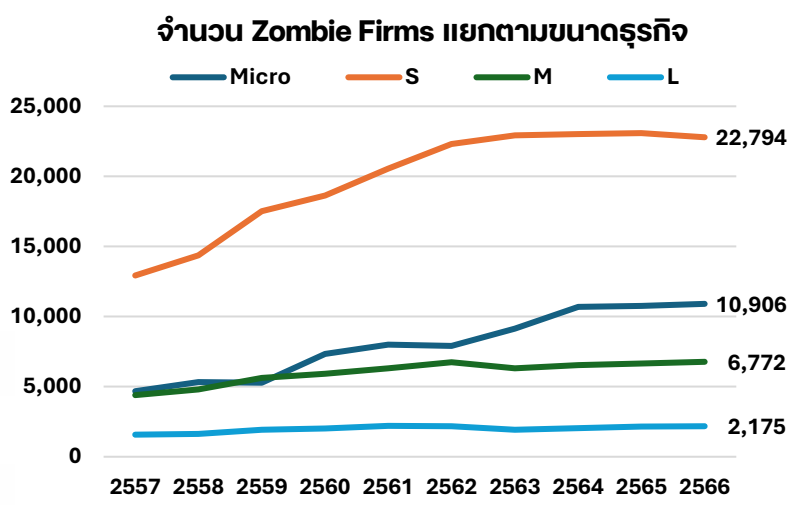
- จากการศึกษาของ SCB EIC พบว่า สัดส่วน Zombie Firms เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหลัง COVID-19
- การศึกษาของ สปท. พบว่า ในช่วงที่ดอกเบี้ยต่ำนานจากมาตรการ soft loan และการลดดอกเบี้ยนโยบายในช่วง covid-19) ทำให้มี zombie Firms เพิ่มขึ้น จากภาระจ่ายดอกเบี้ยของบริษัทลดลง ทำให้ธุรกิจที่กำไรต่ำยังคงตัวหรือยืดเวลาปรับโครงสร้างหนี้ได้ จึงออกจากตลาดช้าลง

บริษัทลักษณะ zombie มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่ดอกเบี้ยต่ำนาน

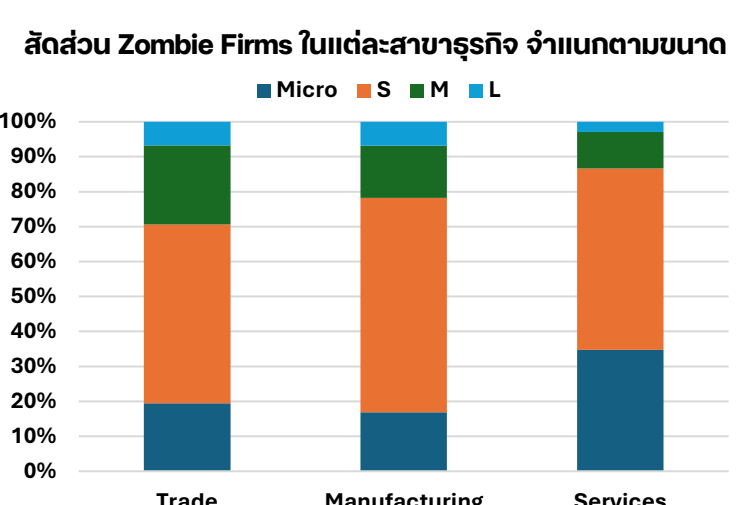
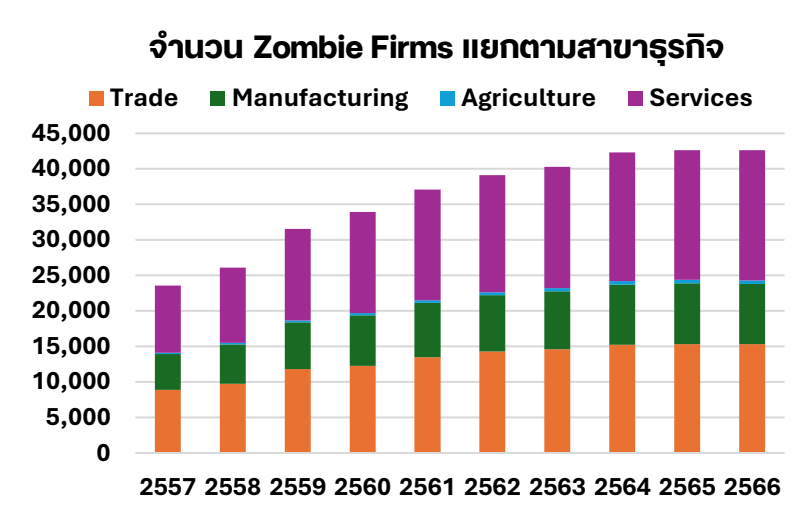

ที่มา:สปท.

กิจการขนาดเล็ก มีจำนวน Zombie Firms มากที่สุด แต่กิจการขนาดเล็ก มีสัดส่วน Zombie Firms สูงที่สุด

กิจการในสาขาบริการมีจำนวน Zombie Firms มากที่สุด และเป็นสาขาที่มี Zombie Firms ขนาด Micro มากที่สุด

ที่มา: รายงานเจาะพฤติกรรมธุรกิจฟิตบของผู้ประกอบการ SMEs ของ สสว.

ทรัพยากรของประเทศถูกจัดสรรไปยังภาคส่วนที่มี Productivity ต่ำ

สินทรัพย์ของธุรกิจในประเทศจำนวนมาก ถือครองโดย Zombie Firms ที่มีประสิทธิภาพต่ำ สะท้อนจากการทำกำไร (Gross Profitability) และการสร้างรายได้จากสินทรัพย์ (Asset turnover) ที่ต่ำกว่าบริษัท Non-Zombie แต่มีการก่อกองหนี้ค่อนข้างสูง สะท้อนจาก Financial Leverage Ratio ที่อยู่ในระดับสูง

Financial Performance Metric	Healthy Peers (Non-Zombie)	Risk to be Zombies*
Company Count	109,722	47,317
Median Assets (THB)	21,773,924	13,954,185
Median Total Revenue (THB)	25,151,618	6,150,588
Median Revenue / Assets (Asset Turnover)	1.1566	0.5107
Median (Rev-COGS)/Assets (Gross Profitability)	25.88%	8.99%
Median Debt / Assets (Financial Leverage)	46.51%	83.91%

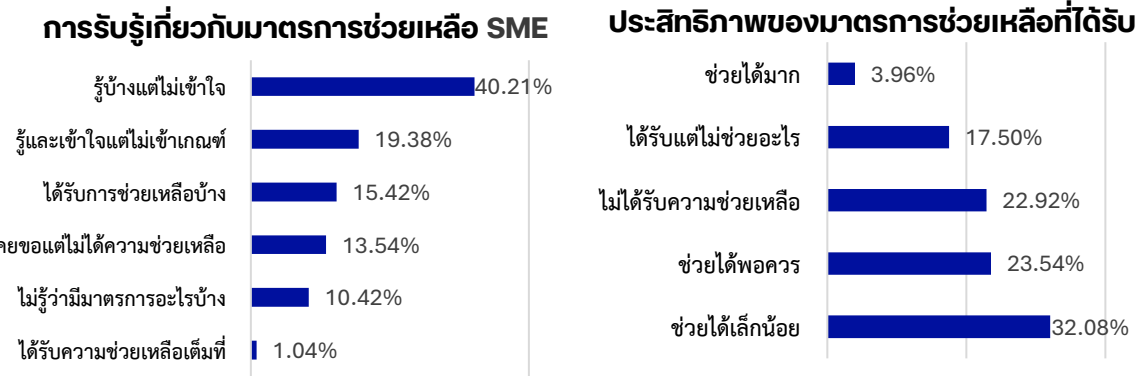
* : กิจกรรมที่อายุมากกว่า 5 ปี ที่มี Int.Exp มากกว่า 0 และ EBT น้อยกว่า 0

ที่มา: DBD คำนวณโดย สศช.

มุมมองและความต้องการของผู้ประกอบการต่อประสิทธิภาพและการสนับสนุนจากภาครัฐ

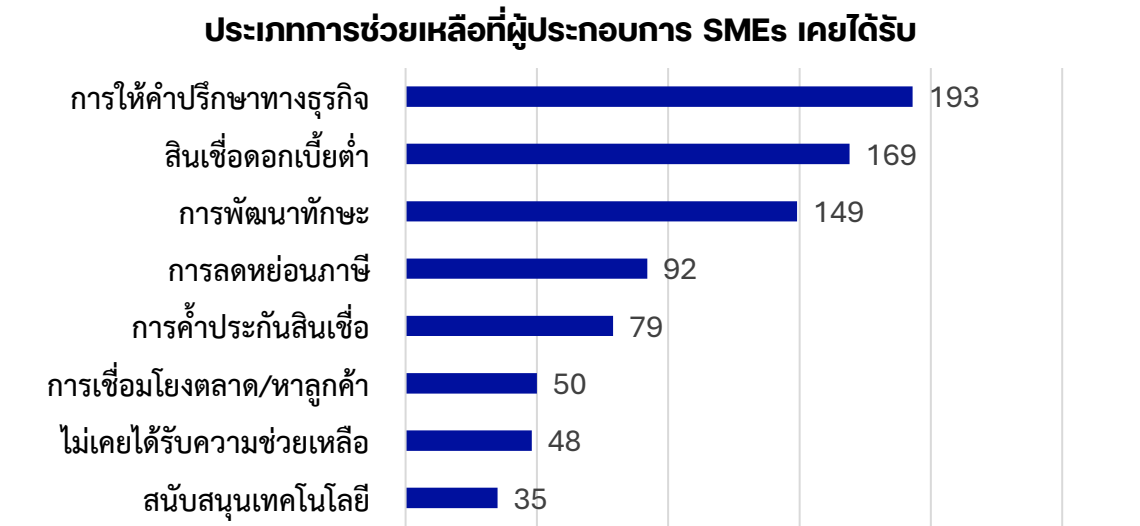
SMEs ประสบปัญหาด้านการรับรู้ข้อมูลความช่วยเหลือจากภาครัฐ หรือรู้แต่ไม่เข้าใจ ส่งผลให้ประสิทธิภาพการช่วยเหลือจำกัด รูปแบบการช่วยเหลือที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ การให้คำปรึกษา สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ขณะที่การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและการเชื่อมโยงตลาดซึ่ง อาจช่วยให้ธุรกิจปรับตัวได้ดียิ่งขึ้นกลับมีน้อย

zombie firms ต้องการมาตรการสนับสนุนที่เน้นไปที่การพัฒนาขีดความสามารถภายในองค์กร โดยให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมทักษะการบริหารและเทคโนโลยีใหม่ สะท้อนให้เห็นว่าธุรกิจเหล่านี้ตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

การสนับสนุนที่ผู้ประกอบการ SMEs ต้องการ

รายการคำถาม	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5	คะแนนเฉลี่ย
การฝึกอบรมทักษะการบริหารและเทคโนโลยีใหม่	790	532	246	102	44	2.57
เงินกู้ยืมหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือผ่อนชำระ	580	176	168	34	38	2.51
คำปรึกษาด้านการจัดการและการวางแผนการเงิน	215	272	174	124	8	2.41
การสร้างเครือข่ายธุรกิจและการเชื่อมโยงพันธมิตร	210	288	306	150	86	2.18
การช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างหนี้เดิม	145	348	141	164	51	1.90
การสนับสนุนด้านกฎหมาย ภาษี และระเบียบข้อบังคับ	120	196	141	178	73	1.53
การเชื่อมโยงตลาดและการหาลูกค้าใหม่	30	44	222	112	122	1.29
การเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรม	0	64	42	92	56	0.59

ที่มา: รายงานเจาะพฤติกรรมธุรกิจผิดับของผู้ประกอบการ SMEs ของ สสว.

ที่มา: รายงานเจาะพฤติกรรมธุรกิจผิดับของผู้ประกอบการ SMEs ของ สสว.

ปัจจัยอะไรบ้าง ที่สนับสนุนพลวัตของธุรกิจ?

ที่มาของข้อมูล	ปัจจัยที่ส่งผลต่อ Business Dynamic	คำอธิบาย
OECD. (2020). Laggard firms, technology diffusion and its structural and policy determinants (OECD Science, Technology and Industry Policy Papers, No. 86)	<ul style="list-style-type: none"> การแพร่กระจายองค์ความรู้และเทคโนโลยี (Knowledge Diffusion) การพัฒนาทักษะแรงงาน (Human Capital) การเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Access to Finance) การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (R&D Support) ความสามารถในการดูดซับและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Absorptive Capacity)	การพัฒนาทักษะ การเข้าถึงเงินทุน และการแพร่กระจายเทคโนโลยี เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมพลวัตทางธุรกิจ และการเติบโตของผลิตภาพโดยรวมของเศรษฐกิจ เนื่องจากจะช่วยลดอัตราการออกสู่ตลาดของธุรกิจที่ผลิตภาพต่ำ
OECD. (2020). Declining business dynamism: Structural and policy determinants (OECD Science, Technology and Innovation Policy Papers, No. 94)	<ul style="list-style-type: none"> โครงสร้างตลาดและความหลากหลายขององค์กรธุรกิจ การปฏิรูปกฎระเบียบ การยกระดับศักยภาพด้านนวัตกรรม การยกระดับทักษะแรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> โครงสร้างตลาดที่มีการกระจุกตัวสูง (มีผู้เล่นรายใหญ่น้อยรายแต่ครองส่วนแบ่งตลาดสูง) Business Dynamic จะลดลงรวดเร็วที่สุด คุณลักษณะของธุรกิจ (firm heterogeneity) (อายุ ขนาด การทำกำไร ผลิตภาพ) โดยเฉพาะช่องว่างด้านผลิตภาพ จะเป็น Barrier to Entry ที่ลดแรงจูงใจของธุรกิจเกิดใหม่ในการเข้ามาแข่งขัน การปฏิรูปกฎระเบียบ รวมถึงการยกระดับศักยภาพด้านนวัตกรรมและทักษะแรงงาน จะช่วยกระตุ้น Business Dynamic ได้ และส่งผลในระยะยาว

What	Why	How
การจดทะเบียนใหม่มีข้อจำกัด และธุรกิจเกิดใหม่น้อยลง	<ul style="list-style-type: none"> ยุ่งยาก/ ขั้นตอนเยอะ กฎระเบียบซับซ้อน กระจัด กระจายหลายหน่วยงาน โครงสร้างตลาดไม่เอื้อต่อการเกิดใหม่ของธุรกิจ เนื่องจากข้อจำกัดในการแข่งขันกับธุรกิจรายใหญ่ 	4.2.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาด <ul style="list-style-type: none"> พัฒนากฎระเบียบและกลไกการกำกับดูแลที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจรายใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยกำหนดขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจน และลดต้นทุนในการประกอบธุรกิจใหม่ นำระบบดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อลดการใช้วาระอนุญาตของเจ้าหน้าที่ อำนวยความสะดวกต่อการเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศ สนับสนุนต่อเนื่องให้กับธุรกิจที่มีประสิทธิภาพในการแข่งขันกับผู้เล่นรายใหญ่
การออกจากตลาดมีสัดส่วนน้อย และเป็นธุรกิจผีดิบ (Zombie firms) เยอะ	<ul style="list-style-type: none"> มีต้นทุนสูงในการออกจากตลาด การปรับตัวของธุรกิจเป็นไปได้ลำบาก ทั้งในแง่ต้นทุน ความรู้ และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ขาดการสนับสนุนธุรกิจ โดยเฉพาะ SMEs ในการปรับตัวทางเทคโนโลยี และความรู้ทางการเงิน 	4.2.2 การสร้างกลไกการออกจากตลาดด้วยต้นทุนที่เหมาะสม และส่งเสริมให้ภาคธุรกิจสามารถปรับตัวได้ <ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ และกลไกเพื่อรองรับการยกเลิกกิจการและออกจากตลาดด้วยต้นทุนที่เหมาะสม อาทิ กฎหมายล้มละลาย และไม่ส่งผลให้ผู้ประกอบการรายใหม่ขาดแรงจูงใจในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ พัฒนากลไกและสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจสามารถปรับตัวได้ตามศักยภาพ โดยส่งเสริมให้มีการนำกลไกการทดลองและการเรียนรู้ และพัฒนากระบวนการใหม่ๆ เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยงของการปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานธุรกิจ ส่งเสริมนวัตกรรมให้แก่ธุรกิจ SMEs และปรับปรุงกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา

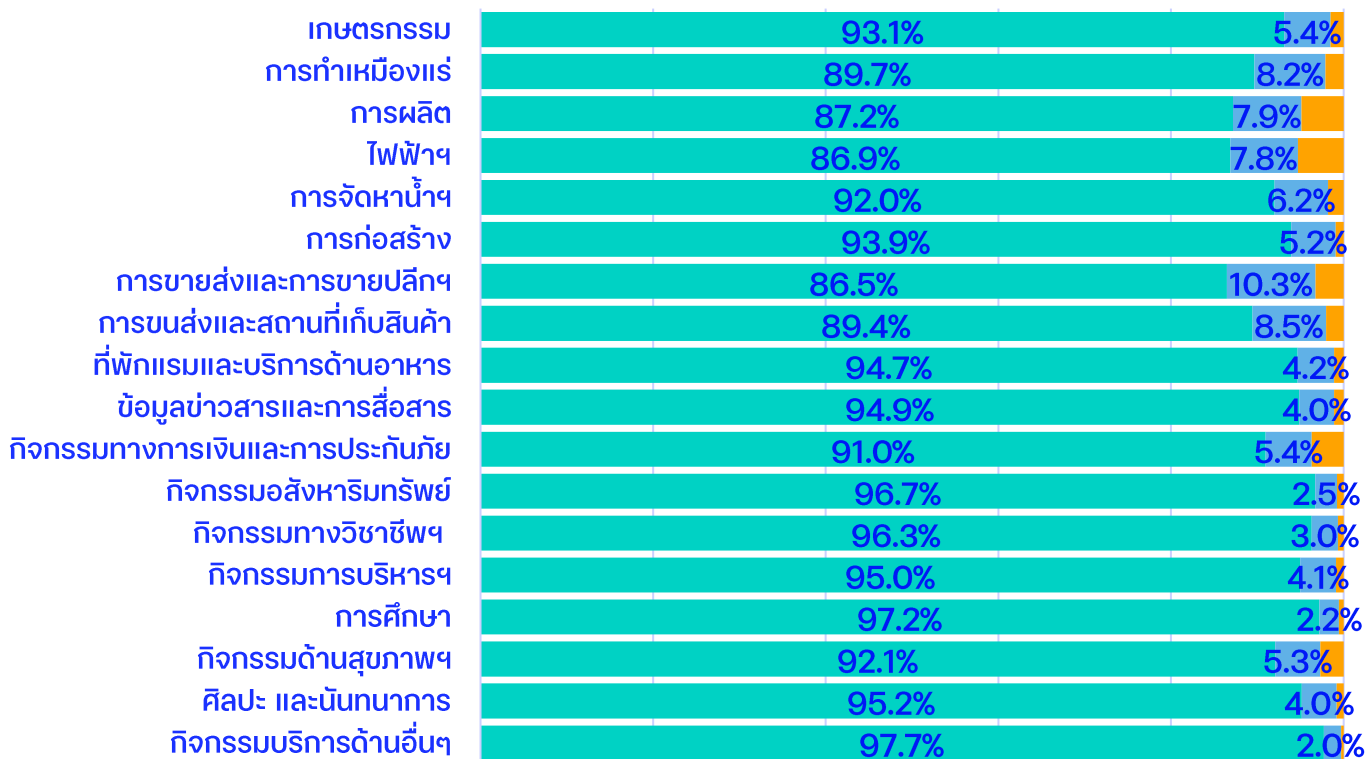
4.1 การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อการปรับตัวของแรงงานภาคธุรกิจ และภาครัฐ เพื่อการยกระดับผลผลิตทางการผลิต

4.1.3 การสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

โครงสร้างบริษัทและรายได้ของไทย

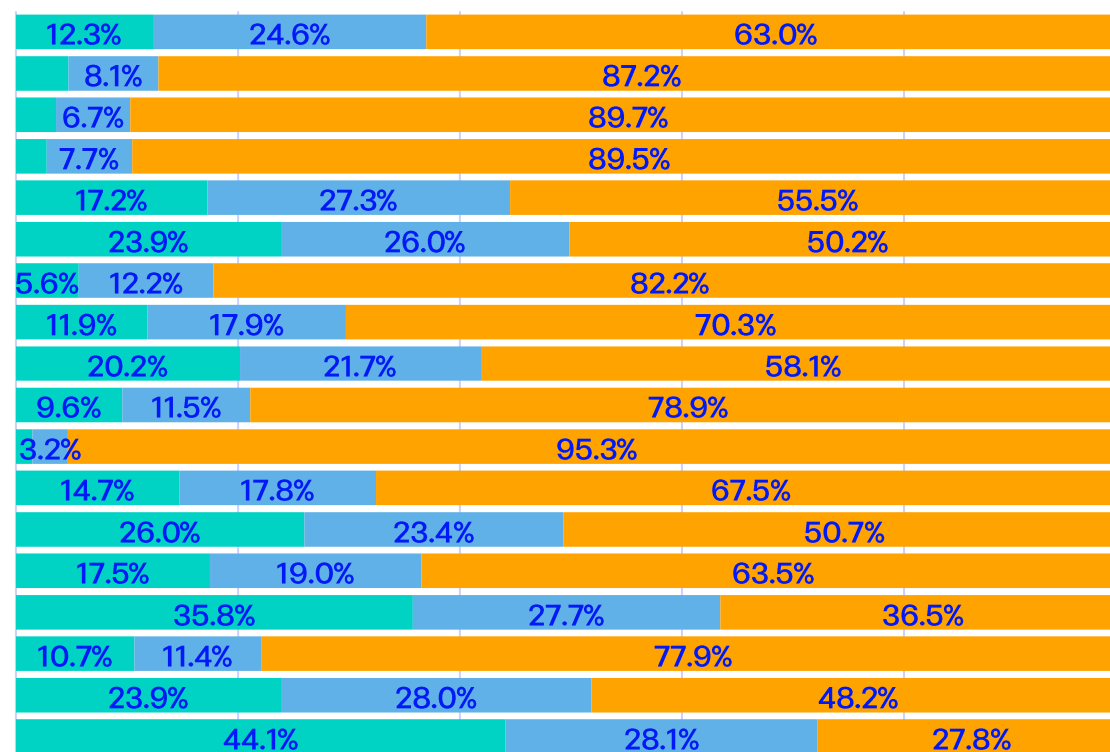
เมื่อพิจารณาถึงจำนวนของบริษัทของไทยพบว่าในทุกสาขาเศรษฐกิจกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ที่สุดได้แก่กลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ (S) และสัดส่วนของบริษัทขนาดใหญ่ (L) มีน้อยที่สุด อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากส่วนแบ่งรายได้ พบว่าบริษัทขนาดใหญ่มีส่วนแบ่งรายได้ที่สูงกว่า โดยภาคการผลิตที่มีสัดส่วนของส่วนแบ่งรายได้สูงสุดได้แก่ ภาคกิจกรรมการเงินและการประกันภัยภาคการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม ภาคการผลิตไฟฟ้าฯ

สัดส่วนแยกตามจำนวนบริษัท (ร้อยละของบริษัททั้งหมด)

■ S ■ M

สัดส่วนแยกตามรายได้บริษัท (ร้อยละของรายได้ทั้งหมด)

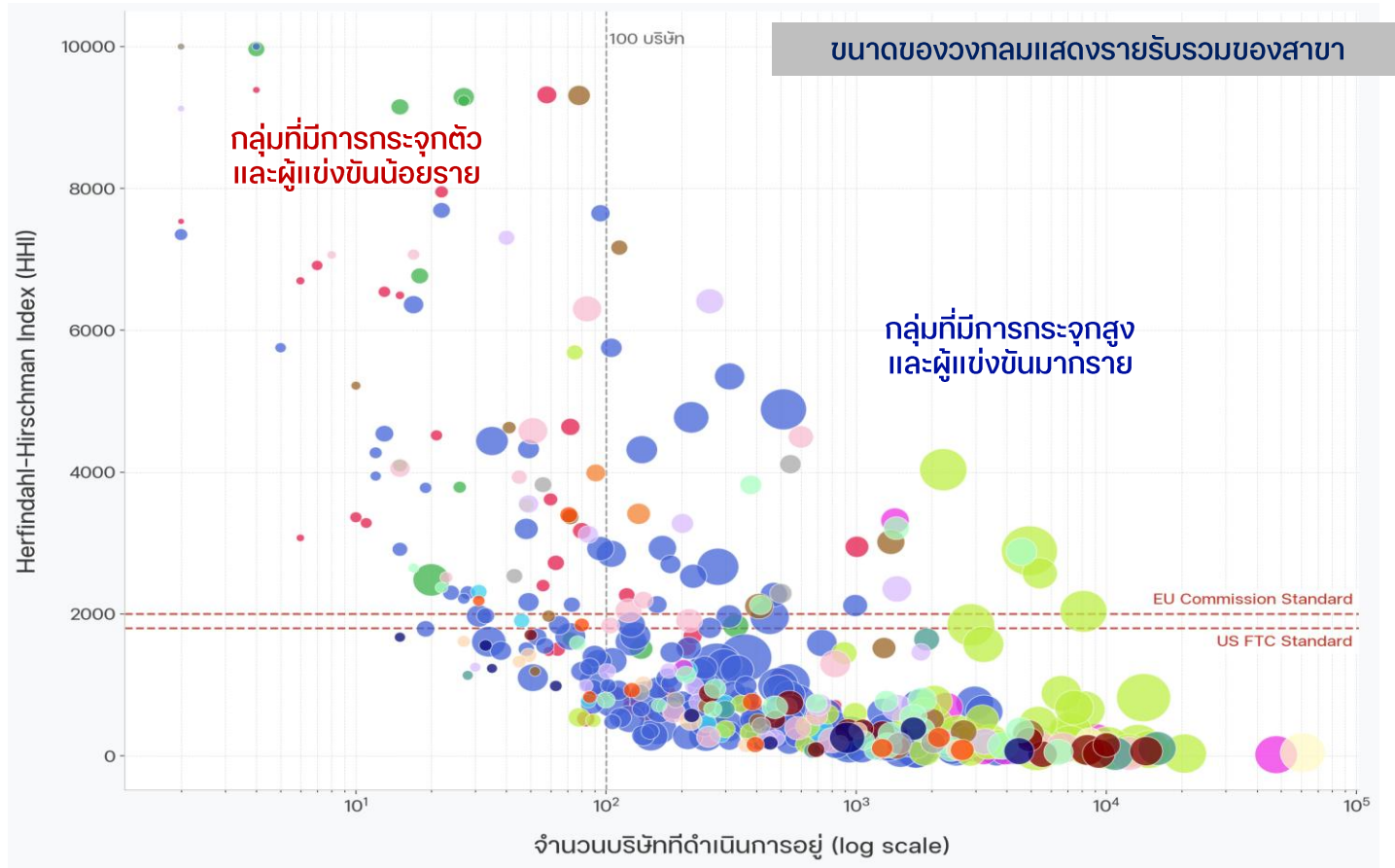

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ภาคธุรกิจของไทยในหลายสาขาการผลิตยังมีการกระจุกตัวในระดับสูง

ภาพรวมดัชนีความการกระจุกตัวของบริษัทไทย (Herfindahl-Hirschman index HHI)

การกระจุกตัวสูง

จำนวนบริษัทมาก

- กลุ่มการผลิต**
- A: เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง
  - B: การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน
  - C: การผลิต
  - D: ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ
  - E: การจัดหาสินค้า การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล
  - F: การก่อสร้าง
  - G: การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์
  - H: การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า
  - I: ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร
  - J: ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร
  - K: กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย
  - L: กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์
  - M: กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค
  - N: กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน
  - P: การศึกษา
  - Q: กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์
  - R: ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ
  - S: กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ

ส่วนแบ่งรายได้ของบริษัทใน SET กระจุกตัวอยู่กับบริษัทน้อยราย

ในปี 2568 รายได้ (Revenue) ของบริษัทจดทะเบียนใน sector ต่าง ๆ ส่วนใหญ่กระจุกตัวในระดับปานกลางค่อนข้างไปทางกระจุกตัวสูง

Sector	จำนวนบริษัท	HHI	รายได้รวม (ล้านบาท)
RESOURC ทรัพยากร	56	2,237.78	6,174,711
INDUS สินค้าอุตสาหกรรม	97	1,981.46	1,539,916
AGRO เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	71	1,595.00	1,566,749
PROPCON อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	113	1,428.83	1,426,060
TECH เทคโนโลยี	45	1,419.42	1,046,110
SERVICE บริการ	133	1,263.78	3,466,713
CONSUMP สินค้าอุปโภคบริโภค	49	880.19	178,617
FINCIAL ธุรกิจการเงิน	68	866.98	1,722,482
รวม	632	-	17,121,358

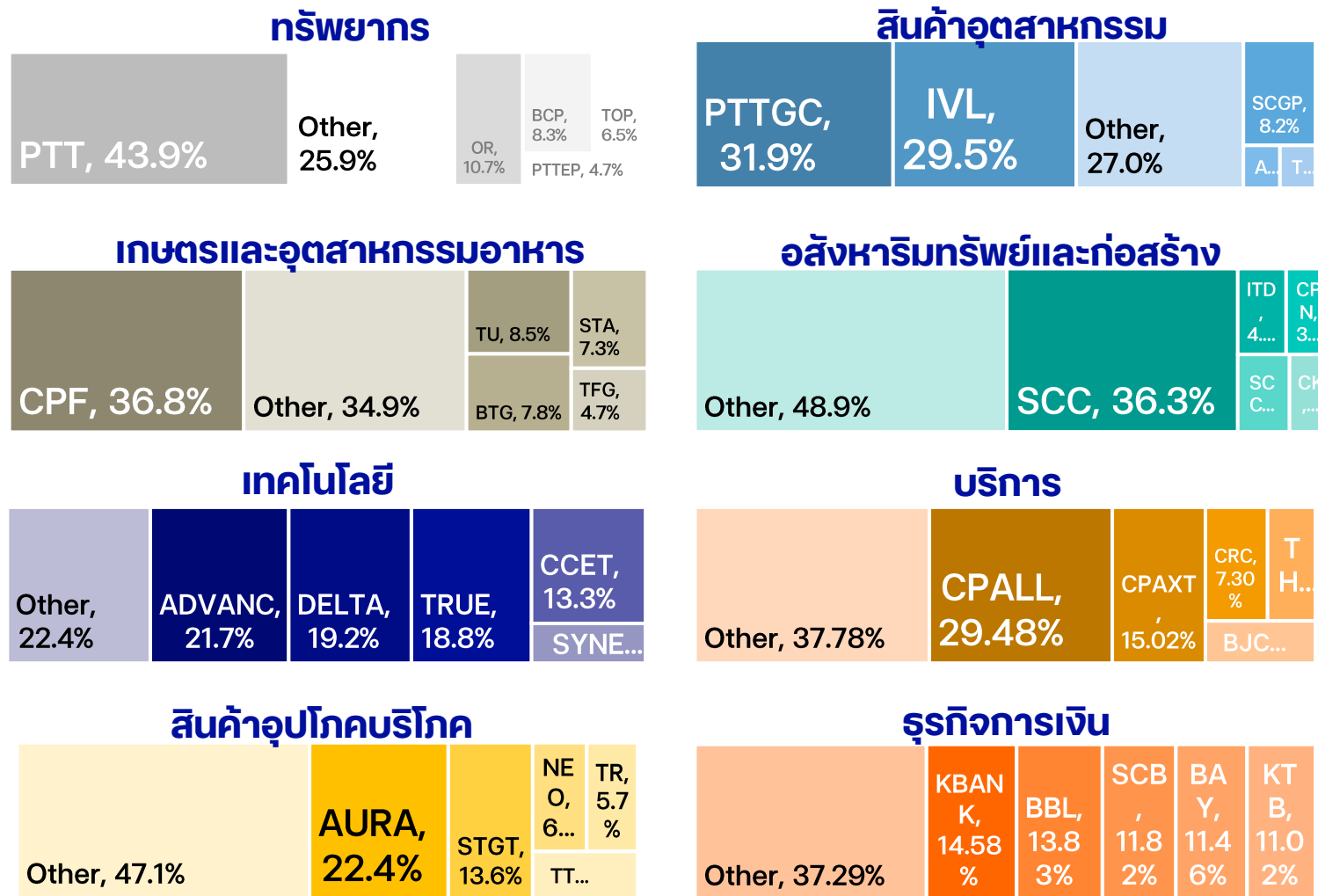
ที่มา : Set Smart ประมาณผลโดย สศช.

หมายเหตุ:

คณะกรรมการการค้าแห่งสหพันธรัฐ (Federal Trade Commission: FTC) ของสหรัฐฯ กำหนดแนวทางการควบรวมกิจการ โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาความเข้มข้นของตลาด ดังนี้

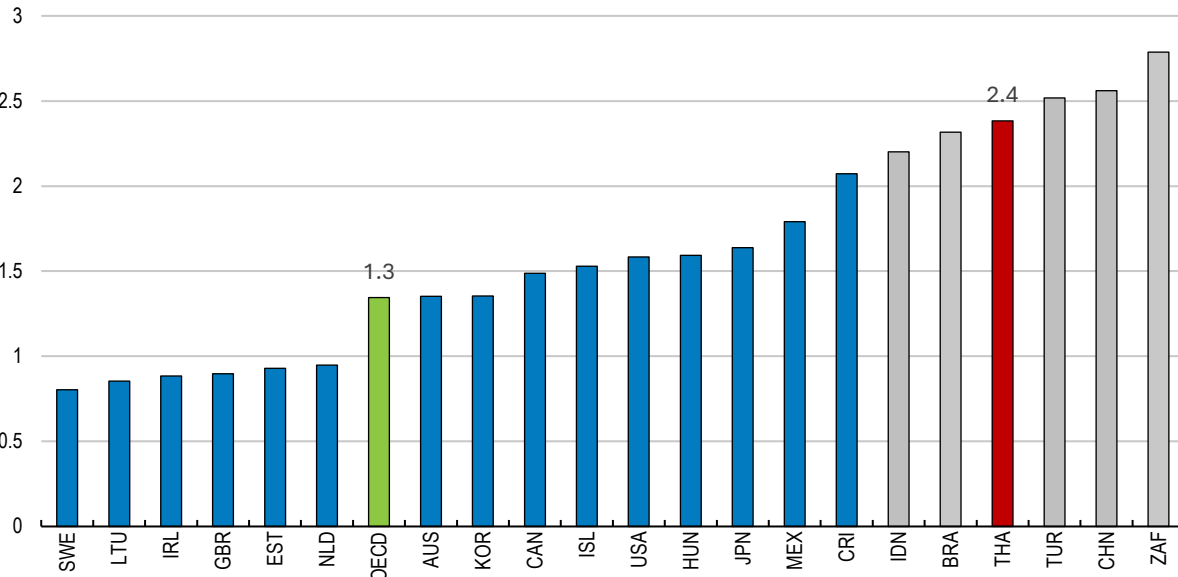
- HHI 0 - 1,000 = ตลาดมีการแข่งขันสูง
- HHI 1,000 - 1,800 = การแข่งขันในตลาดมีการกระจุกตัวปานกลาง
- HHI 1,800 - 2,500 = การแข่งขันในตลาดมีการกระจุกตัวสูง **ต้องเฝ้าระวัง**

สัดส่วนรายได้ของบริษัทจดทะเบียนในแต่ละ sector (ข้อมูลปี 2568)

ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 4 ของประเทศที่มีกฎระเบียบเข้มงวดที่สุด สะท้อนว่ากฎระเบียบและข้อบังคับของไทยเอื้อต่อการแข่งขันน้อย และยังมีขอบเขตให้พัฒนาและปฏิรูปกฎระเบียบอีกมาก

Overall PMR indicator (2023-2024)

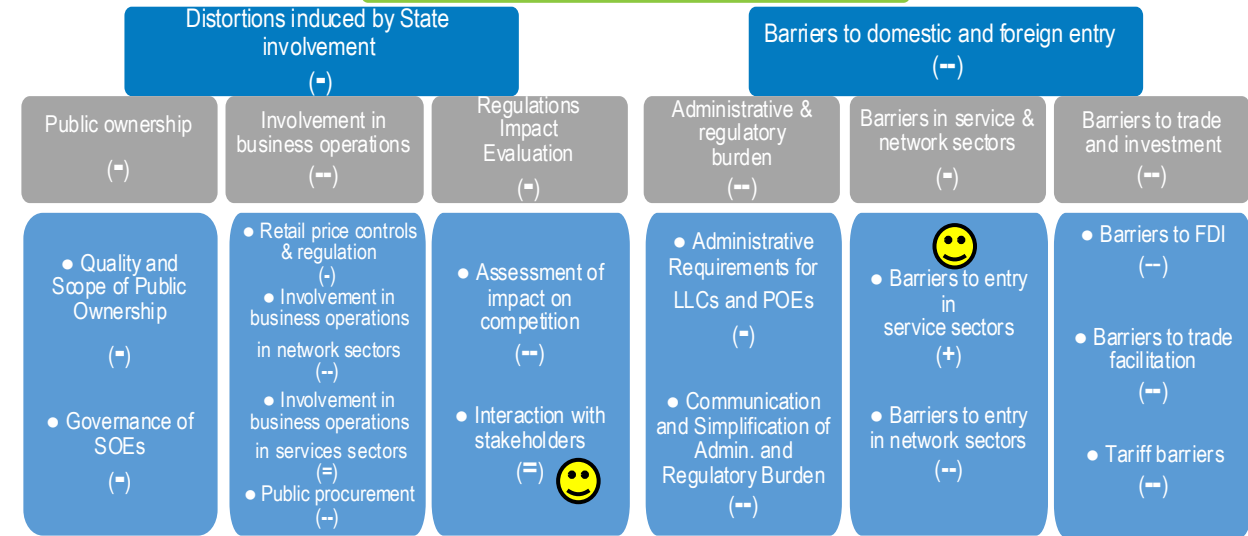

ที่มา: OECD-ADB 2023-2024 Product Market Regulations Database

จุดแข็ง

- การปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกลุ่มผลประโยชน์ อาทิ กระบวนการรับฟังความคิดเห็นสำหรับการตรากฎหมาย กฎระเบียบว่าด้วยการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict-of-interest regulations) และการกำหนดระยะเวลาห้ามเว้นวรรคทางการเมือง (Cooling-off periods)
- การกำกับดูแลและการแข่งขันของภาคบริการ (กลุ่มบริการวิชาชีพ และการจำหน่ายสินค้าขายปลีกและการค้าปลีก)

Overall Product market regulations (PMR) score (--)

ที่มา: OECD-ADB 2023-2024 Product Market Regulations Database หมายเหตุ: (++)/(-): คะแนนดี/แย่ คะแนนตัวชี้วัดอยู่ในกลุ่ม 5 อันดับแรก (สุดท้าย) ของ OECD (+)/(-): คะแนนสูงกว่า/ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ OECD อย่างน้อย 15% (=): คะแนนอยู่ในค่าเฉลี่ย 15% ของ OECD

จุดอ่อน

- อุปสรรคการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ
- กฎระเบียบในการจัดตั้งธุรกิจใหม่
- การกำกับดูแลและขอบเขตของรัฐวิสาหกิจ
- ความซับซ้อนของกฎระเบียบและขั้นตอน
- การประเมินผลกระทบของกฎหมายและกฎระเบียบที่มีต่อการแข่งขัน
- การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนากฎระเบียบเพื่อเอื้อต่อการแข่งขัน

หัวข้อ	จุดอ่อน	ข้อเสนอแนะ
อุปสรรคด้านการค้าและการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> กฎระเบียบเข้มงวดและมีอุปสรรคสูงกว่าค่าเฉลี่ย OECD โดยเฉพาะสัดส่วนการถือหุ้นของต่างชาติในภาคบริการ มาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้า มีจุดอ่อนเรื่องภาระค่าธรรมเนียมและค่าบริการนำเข้า-ส่งออก 	<ul style="list-style-type: none"> ประเมินและปรับลดข้อจำกัดด้านการลงทุนจากต่างประเทศ รวมถึงสัดส่วนการถือหุ้นในภาคบริการ เร่งรัดการเจรจาความตกลงการค้าเสรี (FTAs) กับตลาดส่งออกหลัก และปรับปรุงเงื่อนไขเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน
กฎระเบียบการตั้งธุรกิจใหม่	<ul style="list-style-type: none"> ขั้นตอนการออกใบอนุญาตจัดตั้งธุรกิจมีความซับซ้อน ล่าช้า และสร้างภาระทางเอกสารสูง กฎระเบียบที่ซับซ้อนผลักดันให้ SMEs หลีกเลี่ยงการเข้าสู่ตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> ทบทวนและปรับปรุงกระบวนการออกใบอนุญาตจัดตั้งธุรกิจเพื่อลดขั้นตอนระยะเวลา และความซับซ้อน นำระบบดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อลดภาระเอกสารสำหรับธุรกิจขนาดเล็ก
การกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ	<ul style="list-style-type: none"> รัฐวิสาหกิจบางแห่งได้รับยกเว้นจากการบังคับใช้กฎหมายแข่งขันทางการค้าหลัก ส่งผลให้เกิดความได้เปรียบ กรรมการบริหารรัฐวิสาหกิจมีส่วนเชื่อมโยงกับภาครัฐสูงเกินไป เกิดความไม่เท่าเทียมกับภาคเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> ควรผ่อนปรน/ยกเลิกข้อยกเว้นทางกฎหมายแข่งขันทางการค้าที่บังคับใช้กับรัฐวิสาหกิจ สร้างสภาพแวดล้อมการแข่งขันที่เท่าเทียมระหว่างรัฐวิสาหกิจและเอกชน
กฎหมายเพื่อการแข่งขัน	<ul style="list-style-type: none"> ขอบเขตอำนาจตามกฎหมายในการส่งเสริมการแข่งขันของสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ามีอย่างจำกัด อำนาจและกลไกในการสกัดกั้นการควบรวมกิจการที่บิดเบือนตลาดมีอย่างจำกัด 	<ul style="list-style-type: none"> ควรให้อำนาจหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าอย่างเต็มที่ในการสืบสวนและจำกัดพฤติกรรมผูกขาด ปรับปรุงเกณฑ์และเพิ่มความเข้มงวดในการพิจารณาการควบรวมกิจการ
การทุจริตคอร์รัปชัน และความโปร่งใส	<ul style="list-style-type: none"> คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) อยู่ในระดับต่ำ และความซับซ้อนของกฎหมายเปิดช่องให้เกิดการเรียกรับผลประโยชน์ มีความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาลในระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ 	<ul style="list-style-type: none"> เร่งรัดการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการสินบนของ OECD (OECD Anti-Bribery Convention) เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของนักลงทุน เพิ่มความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ
การประเมินผลกระทบกฎระเบียบ	<ul style="list-style-type: none"> กระบวนการประเมินผลกระทบทางกฎหมาย (RIA) ยังขาดคุณภาพ และการประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นระบบ ขาดกลไกการทบทวนกฎหมายเก่าที่สร้างภาระผูกพัน 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาและเพิ่มคุณภาพของระบบ Regulatory Impact Evaluation และกระบวนการทำ RIA ในทุกระดับ ดำเนินการทบทวนกฎระเบียบแบบองค์รวมเพื่อลดปริมาณกฎหมายที่ล้าสมัยและซ้ำซ้อน

โครงสร้างการกำกับตลาดและดูแลด้านการแข่งขันทางการค้าของไทย

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (กขค.)

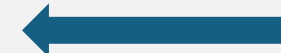
บทบาทหน้าที่

1. กำกับดูแลการแข่งขัน
2. ควบคุมการควบรวมกิจการ
3. ออกกฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติอันนำไปสู่การแข่งขันทางการค้า
4. ป้องกันและตรวจสอบพฤติกรรมที่นำไปสู่การค้าที่ไม่เป็นธรรม เช่น การกำหนดราคาที่ไม่เป็นธรรม
5. ศึกษาและวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านการแข่งขันทางการค้า

ภาคส่วนที่อยู่นอกเหนือการกำกับของ กขค.

หน่วยงานกำกับ

รัฐวิสาหกิจ

สคร. และหน่วยงานต้นสังกัด

ภาคพลังงาน

กพพ.

ภาคสื่อสารโทรคมนาคม

กสทช.

ภาคประกันภัย

คปภ.

ภาคสถาบันการเงิน
และตลาดเงินตลาดทุน

ธปท. กลต.

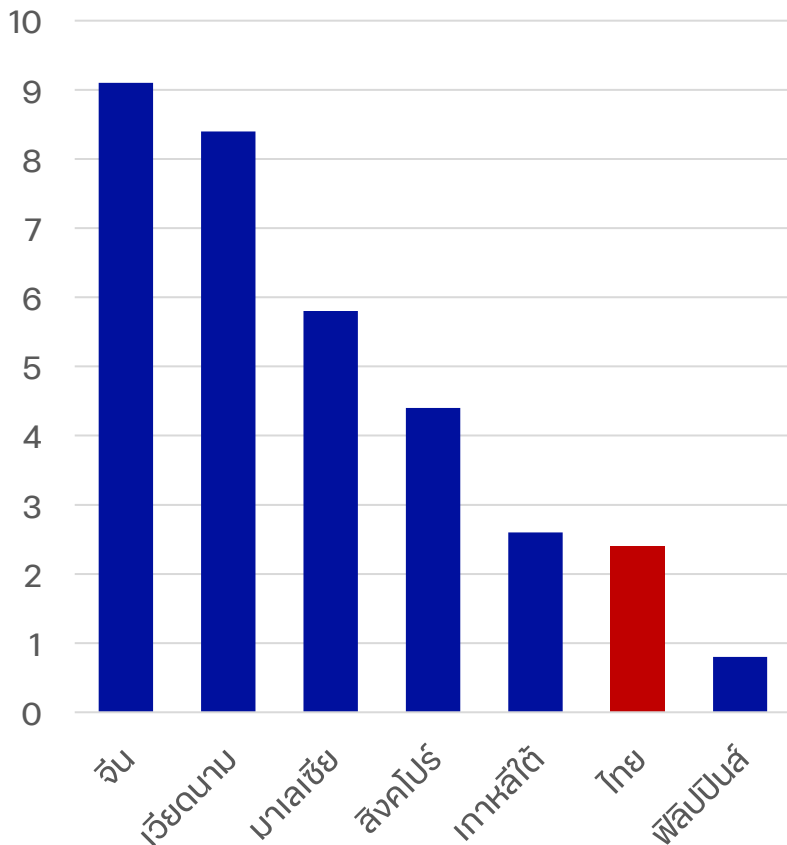
ข้อจำกัดในการกำกับดูแลการแข่งขันของ กขค. และระบอบการกำกับดูแลของไทย

1. ภาคส่วนเศรษฐกิจบางสาขามีหน่วยกำกับดูแลโดยเฉพาะ อีกทั้งบริษัทขนาดใหญ่ในสาขาเฉพาะดังกล่าวอาจมีการตั้งบริษัทลูกเพื่อกำหนดดำเนินธุรกิจในส่วนอื่น ๆ ซึ่งนำไปสู่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมในภาครวม
2. ขอบเขตการกำกับไม่รวมรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจไทยมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจในระดับสูง
3. การกำกับดูแลยังมีส่วนที่มีการทับซ้อน และมีช่องโหว่ อีกทั้งยังขาดการเชื่อมโยงที่ชัดเจนกับการคุ้มครองผู้บริโภค
4. การวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment) ยังเป็นไปอย่างจำกัดมีข้อจำกัด
5. การดำเนินการที่เป็นไม่ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขัน (Anti-Competition) บางอย่างยังไม่อยู่ในอำนาจของ กขค. อาทิ การดำเนินการในต่างประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อการแข่งขันภายในประเทศ การฮั้วกันของผู้ประกอบการในการประมูลภาครัฐ รวมถึงยังมีข้อจำกัดในการกำกับดูแลผู้ประกอบการ Platform เช่น สัดส่วนการตลาด การตกลงร่วมกันในการปรับขึ้นราคาค่าบริการ

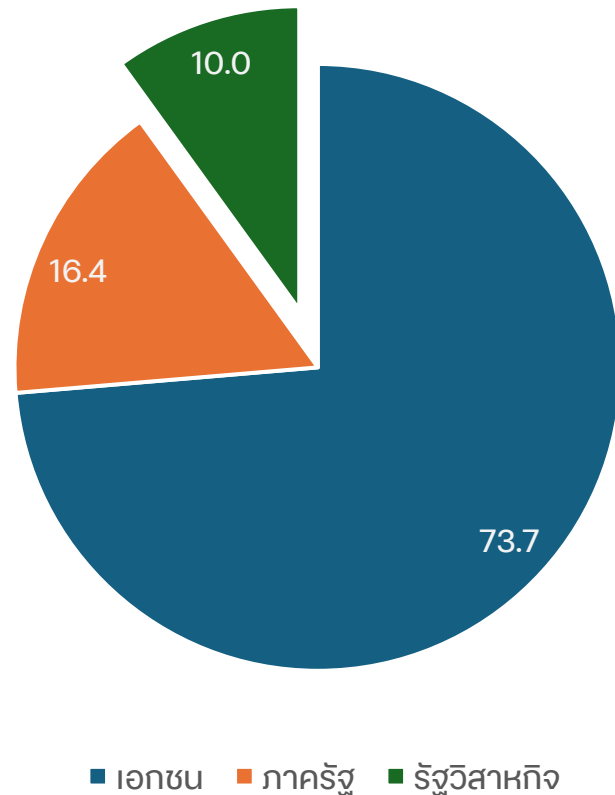
บทบาทของรัฐวิสาหกิจของไทยต่อระบบเศรษฐกิจ

รัฐวิสาหกิจไทยมีมูลค่าการลงทุนประมาณร้อยละ 2.5 ต่อ GDP หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ของการลงทุนรวม ซึ่งยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค ขณะเดียวกัน แนวทางการบริหารและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจไม่ครอบคลุมผลกระทบที่มีต่อการแข่งขันของตลาด อีกทั้งยังไม่อยู่ในอำนาจของ กบค. ในการกำกับดูแล

สัดส่วนการลงทุนรัฐวิสาหกิจต่อ GDP

โครงสร้างการลงทุนรวมของไทย

บทบาทของรัฐวิสาหกิจต่อระบบเศรษฐกิจ

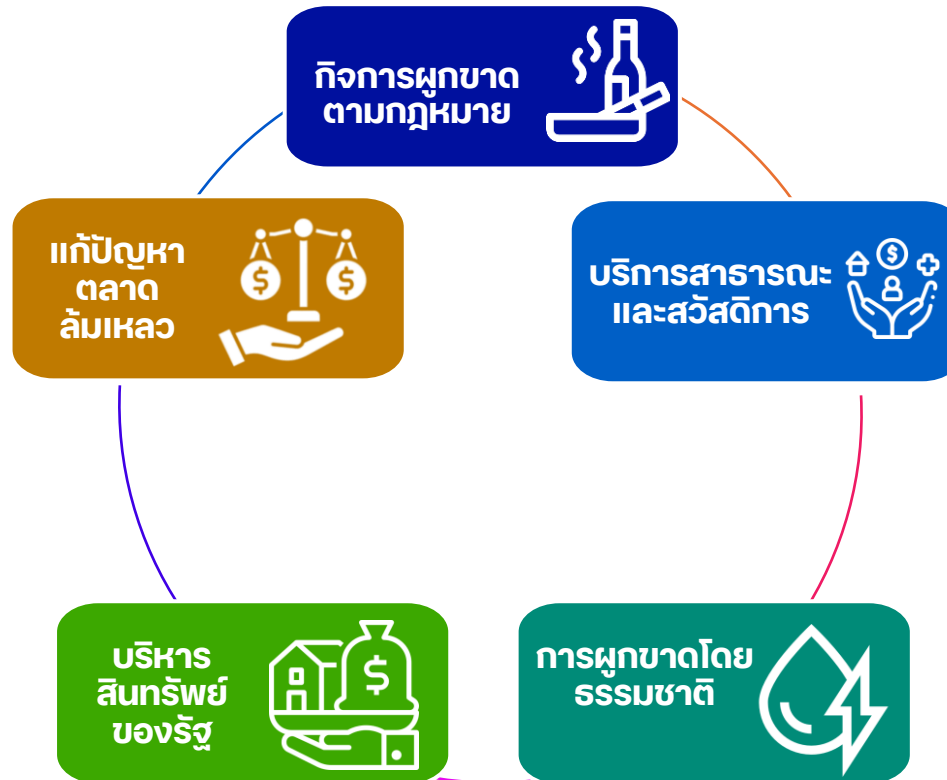
1. บริการสาธารณะและสวัสดิการ (Public Goods)
2. การผูกขาดโดยธรรมชาติ (Natural Monopoly)
3. บริหารสินทรัพย์ของรัฐ
4. แก้ปัญหาตลาดล้มเหลว
5. กิจการผูกขาดตามกฎหมาย

บทบาทของรัฐวิสาหกิจของไทยต่อระบบเศรษฐกิจ

รัฐวิสาหกิจไทยจำนวนหนึ่งได้มีบทบาทในตลาดโดยการแข่งขันกับภาคเอกชนอย่างชัดเจน เช่น การขนส่ง โทรคมนาคม สถาบันการเงินเฉพาะกิจ เป็นต้น ซึ่งควรมีการทบทวนบทบาทของรัฐวิสาหกิจในกลุ่มดังกล่าว เพื่อไม่ให้เกิดการสร้างควมเหลื่อมล้ำในการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการในตลาด

สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs)
องค์การตลาด
การยางแห่งประเทศไทย
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
องค์การสะพานปลา
องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.)
องค์การคลังสินค้า
องค์การเภสัชกรรม
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
บริษัท กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
บริษัท พีอีเอ เอ็นคอม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
บริษัท อีอีซี สมาร์ทเอนเนอร์ยีโซลูชั่นส์ จำกัด
บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด
บริษัท เอสอาร์ที แอสเสท จำกัด
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)
บริษัท ธารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด
บริษัท อู่กรุงเทพ จำกัด
โรงพิมพ์ตำรวจ
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
บริษัท ไทยแลนด์ พรวิเลจ คาร์ด จำกัด

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
การยาสูบแห่งประเทศไทย
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต
โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต

องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)
บริษัท ขนส่ง จำกัด (บขส.)
สถาบันการบินพลเรือน
องค์การจัดการน้ำเสีย
การเคหะแห่งชาติ
สำนักงานธนานุเคราะห์
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
การกีฬาแห่งประเทศไทย
องค์การสวนพฤกษศาสตร์
องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฯ
องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน)
การรถไฟแห่งประเทศไทย
การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
การประปาส่วนภูมิภาค
การทำเรือแห่งประเทศไทย
การไฟฟ้านครหลวง
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
การประปานครหลวง
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.)
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด

หมายเหตุ รัฐวิสาหกิจที่แสดงสีแดง แสดงถึงรัฐวิสาหกิจที่มีการแข่งขันกับภาคเอกชน

4.3 การสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

What	Why	How
กฎระเบียบ	กฎระเบียบของไทยยังไม่เอื้อต่อการแข่งขัน	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบด้านการแข่งขันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพควบคู่ไปกับการปรับปรุงและพัฒนาระเบียบกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันและการกำกับดูแลภาคธุรกิจให้สอดคล้องกับแนวทางที่ได้รับการยอมรับ (Best Practice) ปรับปรุงกฎหมายไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะการค้าภาคบริการ ปรับปรุงการบริหารจัดการกฎเกณฑ์การกำกับดูแลของภาครัฐ โดยอาศัยเครื่องมือสำหรับประเมินผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment: RIA) และนำการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายต่อการแข่งขันทางการค้า (Competition Impact Assessment) มาใช้ในการวิเคราะห์สำหรับกฎหมายที่มีความสำคัญ
การกำกับดูแลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการแข่งขัน	โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดของไทยที่มีหลากหลายหน่วยงาน ที่ยังขาดความเชื่อมโยง และยังไม่มีความชัดเจนครอบคลุม	<ul style="list-style-type: none"> ประสานงานระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล เพื่อลดความทับซ้อน และลดช่องโหว่ในการกำกับดูแล ทบทวนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลให้มีความครอบคลุม พร้อมทั้งการเร่งรัดการออกแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะและการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม พัฒนาศักยภาพ ควบคู่ไปกับการยกระดับการบริหารและธรรมาภิบาลของหน่วยงานกำกับดูแล
บทบาทของรัฐวิสาหกิจ	บทบาทของรัฐวิสาหกิจในระบบเศรษฐกิจและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจของไทยที่ไม่ได้มุ่งเน้นผลต่อการแข่งขัน	<ul style="list-style-type: none"> ทบทวนบทบาทของรัฐวิสาหกิจของไทยให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และไม่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการในตลาด โดยพิจารณาปรับจากการยกเว้นทั้งหมดเป็น negative list เพิ่มผลกระทบของรัฐวิสาหกิจต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรมของตลาด เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของความรับผิดชอบต่อเป้าหมายของหน่วยงาน (accountability) ในการบริหารจัดการและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ บริหารจัดการสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจอย่างเหมาะสม

What	Why	How
4.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่จูงใจและเอื้ออำนวยให้แรงงานสามารถปรับทักษะ และเคลื่อนย้ายสู่ภาคการผลิตที่มีศักยภาพสูงขึ้น		
ผลิตภาพแรงงานอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในภาคเกษตรและภาคบริการทักษะต่ำ (Low skilled Service)	<ul style="list-style-type: none"> แรงงานในภาคเกษตรเป็นแรงงานสูงอายุและมีระดับการศึกษาต่ำ ขาดแรงจูงใจในการยกระดับทักษะแรงงาน รายได้แรงงานในบางสาขาการผลิตอยู่ในระดับต่ำและเติบโตช้า 	<ul style="list-style-type: none"> การกำหนดสิทธิประโยชน์หรือสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการ แรงงาน และผู้ให้บริการหลักสูตร ในการยกระดับฝีมือแรงงาน ปรับโครงสร้างค่าจ้างตามผลิตภาพและทักษะ (skill-based) ควบคู่ไปกับมาตรการในการปรับเพิ่มค่าจ้างแรงงานให้มีความเหมาะสมกับค่าครองชีพ และอยู่ในระดับที่ดึงดูดแรงงานในตำแหน่งที่มีความต้องการสูง
การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างสาขาการผลิตเป็นไปอย่างจำกัด	<ul style="list-style-type: none"> ความไม่สอดคล้อง (Mismatch) ของการจ้างงานอยู่ในระดับสูง 	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนกลไกการปรับทักษะแรงงานให้ตรงตามความต้องการของตลาด (Demand-driven) ผ่านการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา อาทิ โครงการทวิภาคี หรือการเชื่อมโยงแพลตฟอร์มด้านการพัฒนาทักษะ โดยผู้ผลิตเนื้อหาหลักสูตรเป็นภาคเอกชน
	<ul style="list-style-type: none"> แรงจูงใจผ่านการดำเนินมาตรการอุดหนุนภาคเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> ปรับลดมาตรการอุดหนุนภาคเกษตรของรัฐ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวหรือเคลื่อนย้ายจากภาคแรงงาน
4.2 การยกระดับพลวัตทางธุรกิจ		
การจดทะเบียนใหม่มีข้อจำกัด และธุรกิจเกิดใหม่น้อยลง	<ul style="list-style-type: none"> ยุ่งยาก/ ขั้นตอนเยอะ กฎระเบียบซับซ้อน กระจัดกระจายหลายหน่วยงาน โครงสร้างตลาดไม่เอื้อต่อการเกิดใหม่ของธุรกิจ เนื่องจากข้อจำกัดในการแข่งขันกับธุรกิจรายใหญ่ 	4.2.1 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาด <ul style="list-style-type: none"> พัฒนากฎระเบียบและกลไกการกำกับดูแลที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจรายใหม่อย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยกำหนดขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจน และลดต้นทุนในการประกอบธุรกิจใหม่ นำระบบดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อลดการใช้พิจารณาอนุญาตของเจ้าหน้าที่ อำนวยความสะดวกต่อการเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศ สนับสนุนเต็มที่ให้กับธุรกิจที่มีประสิทธิภาพในการแข่งขันกับผู้เล่นรายใหญ่
การออกจากตลาดมีสัดส่วนน้อย และเป็นธุรกิจผีดิบ (Zombie firms) เยอะ	<ul style="list-style-type: none"> มีต้นทุนสูงในการออกจากตลาด การปรับตัวของธุรกิจเป็นไปได้ลำบาก ทั้งในแง่ต้นทุน ความรู้ และการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี ขาดการสนับสนุนธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs ในการปรับตัวทางเทคโนโลยี และความรู้ทางการเงิน 	4.2.2 การสร้างกลไกการออกจากตลาดด้วยต้นทุนที่เหมาะสม และส่งเสริมให้ภาคธุรกิจสามารถปรับตัวได้ <ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ และกลไกเพื่อรองรับการยกเลิกกิจการและออกจากตลาดด้วยต้นทุนที่เหมาะสม อาทิ กฎหมายล้มละลาย และไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายใหม่ขาดแรงจูงใจในการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ พัฒนากลไกและสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจสามารถปรับตัวได้ตามศักยภาพ โดยส่งเสริมให้มีการนำกลไกการทดลองและการเรียนรู้ และพัฒนาระบบวนการใหม่ๆ เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยงของการปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานธุรกิจ ส่งเสริมนวัตกรรมให้แกธุรกิจ SMEs และปรับปรุงกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา
4.3 การสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม		
กฎระเบียบ	กฎระเบียบของไทยยังไม่เอื้อต่อการแข่งขัน	<ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบด้านการแข่งขันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงและพัฒนาระเบียบกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันและการกำกับดูแลภาคธุรกิจให้สอดคล้องกับแนวทางที่ได้รับการยอมรับ (Best Practice) ปรับปรุงกฎหมายไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะการค้าภาคบริการ ปรับปรุงการบริหารจัดการกฎเกณฑ์การกำกับดูแลของภาครัฐ โดยอาศัยเครื่องมือสำหรับประเมินผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment: RIA) และนำการวิเคราะห์ผลกระทบของการแข่งขันทางการค้า (Competition Impact Assessment) มาใช้ในการวิเคราะห์สำหรับกฎหมายที่มีความสำคัญ
การกำกับดูแลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการแข่งขัน	โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดของไทยที่มีหลากหลายหน่วยงาน ที่ยังขาดความเชื่อมโยง และยังไม่มีความชัดเจนครอบคลุม	<ul style="list-style-type: none"> ประสานงานระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล เพื่อลดความทับซ้อน และลดช่องโหว่ในการกำกับดูแล ทบทวนบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกำกับดูแลให้มีความครอบคลุม พร้อมทั้งการเร่งรัดการออกแนวปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ และการแข่งขันกันอย่างเป็นธรรม พัฒนาศักยภาพ ควบคู่ไปกับยกระดับการบริหารและธรรมาภิบาลของหน่วยงานกำกับดูแล
บทบาทของรัฐวิสาหกิจ	บทบาทของรัฐวิสาหกิจในระบบเศรษฐกิจและการกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจของไทยที่ไม่ได้มุ่งเน้นผลต่อการแข่งขัน	<ul style="list-style-type: none"> ทบทวนบทบาทของรัฐวิสาหกิจของไทยให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และไม่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการในตลาด โดยพิจารณาปรับจากการยกเว้นทั้งหมดเป็น negative list เพิ่มผลกระทบของรัฐวิสาหกิจต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรมของตลาด เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของความรับผิดชอบต่อเป้าหมายของหน่วยงาน (accountability) ในการบริหารจัดการและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ บริหารจัดการสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจอย่างเหมาะสม

วาระที่ 5

เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ความคืบหน้าที่ผ่านมาและแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ในระยะต่อไป

มีนาคม 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 1 (6 มี.ค. 69)

เวลา: 9.00-12.00 น.

รายละเอียด: ภาพรวมเศรษฐกิจ

เมษายน 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 2 (9 เม.ย. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจรายสาขา (Real Sector)

พฤษภาคม 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 3 (18 พ.ค. 69)

เวลา: 16.00-18.00 น.

รายละเอียด: การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจรายสาขา (Real Sector)

มิถุนายน 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 4 (11 มิ.ย. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: ระบบนิเวศการปรับตัวแรงงาน และการแข่งขัน

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 5 (24 มิ.ย. 69)

เวลา: 09.00-12.00 น.

รายละเอียด: เศรษฐกิจนอกระบบ และ SMEs

กรกฎาคม 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 6 (2 ก.ค. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: ยุทธศาสตร์การพัฒนาสาขาเป้าหมาย

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 7 (17 ก.ค. 69)

เวลา: 9.00-12.00 น.

รายละเอียด: การเงิน และการคลัง

สิงหาคม 2569

อา.	จ.	อ.	พ.	พฤ	ศ.	ส.
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 8 (24 ก.ค. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: สรุปร

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 9 (27 ส.ค. 69)

เวลา: 14.00-16.00 น.

รายละเอียด: สรุปร 2

กรอบแนวคิดร่างแผนฯ 14 ด้านเศรษฐกิจ

5 เสาหลัก
การพัฒนา

1 มุ่งยกระดับผลิตภาพ
PRODUCTIVITY

2 เสริมสร้างความสามารถ
ในการปรับตัว ADAPTABILITY

3 สร้างโอกาสและกระจายประโยชน์
อย่างทั่วถึง INCLUSIVITY

4 สร้างภูมิคุ้มกัน
Resiliency

เป้าหมาย

- เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น
- เพิ่มอัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงานและผลิตภาพการผลิตรวม (TFP)
- สัดส่วนรายจ่าย R&D ต่อ GDP เพิ่มขึ้น

- อัตราการเรียนรู้/อบรมทักษะของวัยแรงงานเพิ่มขึ้น
- อัตราการเข้าสู่ตลาดของกิจการใหม่เพิ่มขึ้น
- สัดส่วนการจ้างงานในสาขาเป้าหมายเพิ่มขึ้น

- สัดส่วนการจ้างงานนอกระบบลดลง
- เพิ่มรายได้แรงงานและความมั่งคั่งของคนไทย
- ขยายฐานภาษี
- สัดส่วนสินเชื่อของ SMEs ต่อสินเชื่อรวมเพิ่มขึ้น

- สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP ลดลง
- เพิ่มสัดส่วนรายได้ของรัฐบาลต่อ GDP
- ลดสัดส่วนหนี้ผิดนัดชำระต่อสินเชื่อรวม
- ลดจำนวนอาชญากรรมทางการเงิน

ประเด็นและ
แนวทางการพัฒนา

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ
รายสาขาและยกระดับ
เครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่

- ยกระดับภาคการผลิตเดิมที่มีศักยภาพให้ต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า (เกษตร เกษตรแปรรูป ท่องเที่ยว สุขภาพ)
- สร้างเครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่ (อุตสาหกรรม Hi-tech ยานยนต์แห่งอนาคต และ เศรษฐกิจสร้างสรรค์)

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสาขาเป้าหมาย
ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 6 (2 ก.ค. 69)

การพัฒนาระบบนิเวศที่เอื้อต่อ
การปรับตัวของแรงงาน ธุรกิจ
และภาครัฐ

- สร้างสภาพแวดล้อมที่จูงใจให้แรงงานปรับทักษะ
- ยกระดับพลวัตทางธุรกิจ
- สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแข่งขันที่เป็นธรรม

การลดสัดส่วนเศรษฐกิจ
นอกระบบ

- ช่อม ระบบความคุ้มครองทางสังคมและการบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐ
- สร้าง แรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ

การพัฒนา SMEs ให้แข่งขันได้
อย่างเป็นธรรม

- ช่อม ระบบกลไกการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการ
- สร้าง ศักยภาพของ SMEs ให้เติบโตและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 5 (24 มิ.ย. 69)

การบริหารจัดการภาครัฐ

ช่อม เสถียรภาพทางการคลัง
สร้าง กลไกภาคการเงินให้มี
ประสิทธิภาพ

ประชุมเศรษฐกิจ ครั้งที่ 7 (17 ก.ค. 69)

Back up

Back up การยกระดับพลวัต ทางธุรกิจ

การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจดทะเบียนเข้า – ออก ของธุรกิจ

ประเทศที่มีอันดับในการดำเนินธุรกิจดีในลำดับต้นๆ จะมีกระบวนการจดทะเบียนกิจการ และจดยกเลิกกิจการที่สะดวก ขั้นตอนไม่ซับซ้อน และในประเทศดังกล่าว **สิงคโปร์** มีจุดเด่นด้านสนับสนุนให้ SMEs มีเงื่อนไขและขั้นตอนที่สั้นลงในการยกเลิกกิจการ ภายใต้ Simplified Insolvency Programme

การจดทะเบียนธุรกิจใหม่

	ดำเนินการ online ได้	One stop service	ระยะเวลาในการจดทะเบียน	กระบวนการจด VAT	เงื่อนไขพิเศษเกี่ยวกับการจดบริษัทต่างชาติ
สิงคโปร์	✓	✓	15 นาที	ต้องไปจดแยกต่างหาก	✓
นิวซีแลนด์	✓	✓	2 ชั่วโมง	จดพร้อมทะเบียนธุรกิจได้	✓
เอสโตเนีย	✓	✓	15 นาที	Na.	✗ ต่างชาติจดทะเบียนได้เหมือนคนในประเทศ
ไทย	✓	Na.	1-3 วัน	จดพร้อมทะเบียนธุรกิจได้	✓

การจดทะเบียนเลิกกิจการ

	ดำเนินการ online ได้	ระยะเวลาในการจดเลิกกิจการ	การขอปิดกิจการร้าง (Striking off)	จุดเด่น
สิงคโปร์	✓	5-6 เดือน	ไม่มีหนี้ ปิดได้เลย	มี Simplified Insolvency Programme สำหรับ SMEs
นิวซีแลนด์	✓	1-2 เดือน	ไม่มีหนี้ ปิดได้เลย	ไม่มีค่าธรรมเนียม
เอสโตเนีย	✓	7-9 เดือน	ไม่มีหนี้ ปิดได้เลย	ดำเนินการได้ทั่วโลก ผ่านระบบ E-residency
ไทย	✗ โดย สศช.	Na.	ปิดกิจการเหมือนนิติบุคคลอื่นๆ	ต้องประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ อย่างน้อย 1 ครั้ง

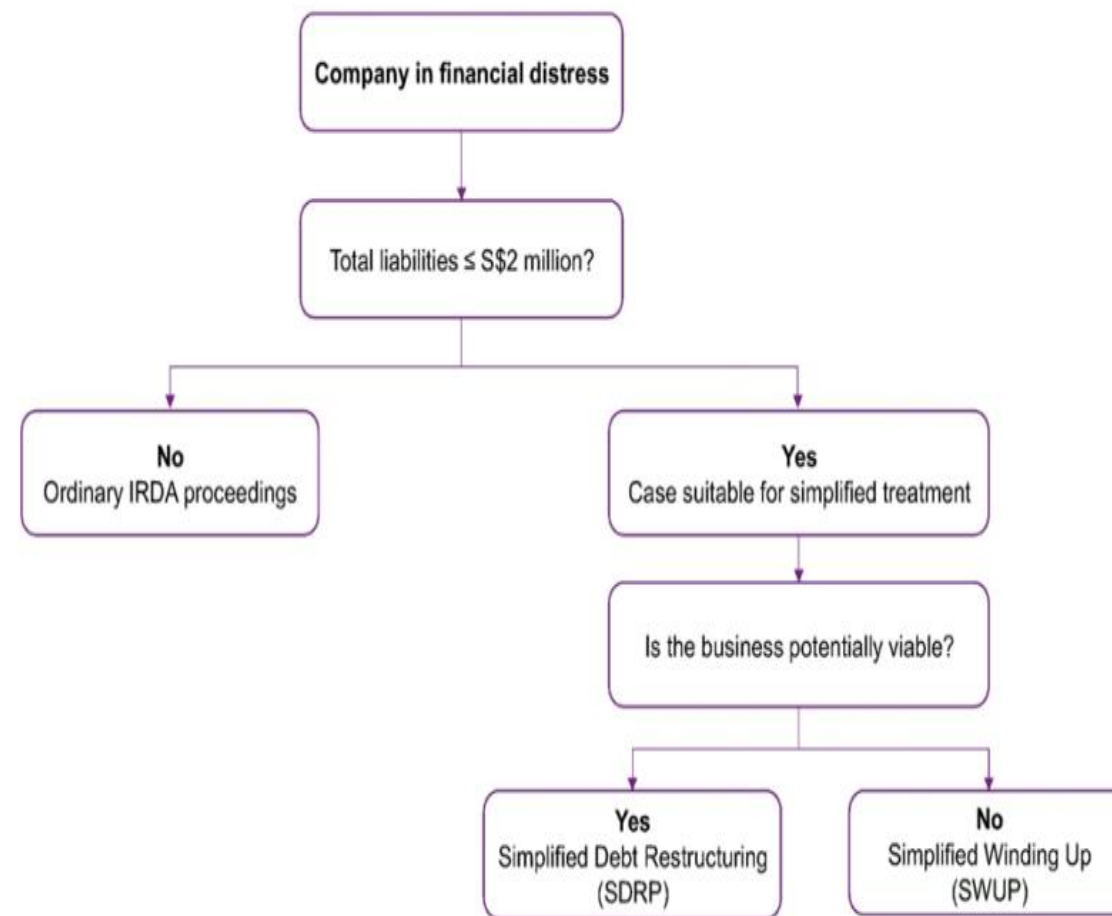
การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการจดทะเบียนเข้า – ออก ของธุรกิจ

ตัวอย่างมาตรการสนับสนุนการปิดกิจการ

สิงคโปร์

- มีโครงการ Simplified Insolvency Programme (SIP 2.0) ที่ช่วยให้ SMEs ที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว สามารถ “ปิดกิจการ” หรือ “ปรับโครงสร้างหนี้” ได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนศาล
  - มูลค่าหนี้ไม่เกิน 2 ล้าน SGD
  - การปรับโครงสร้าง : ใช้เสียงเพียง 2 ใน 3 ของมูลค่าหนี้ และมีระยะเวลาพักชำระหนี้เพียง 30 วัน (ขยายได้ 1 ครั้ง) เพื่อแก้ปัญหาค่าค้างเวลา
  - การปิดกิจการ : ลดขั้นตอนต่าง ๆ อาทิ การประชุมเจ้าหนี้ สามารถดำเนินการชำระบัญชีโดยไม่ต้องรอคำสั่งศาล

Source : Ministry of Law (MinLaw), Dentons Rodyk

การศึกษากิจการผีดิบของศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจที่ทีบี (ttb)

ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจที่ทีบี หรือ ttb analytics ได้ทำการศึกษากิจการผีดิบ (Zombie Firm) ในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลงบการเงินของบริษัทกว่า 5.4 หมื่นรายของกรมธุรกิจการค้า โดยประยุกต์นิยาม Zombie Firm ว่าเป็นกิจการที่ไม่สามารถสร้างรายได้เพียงพอในการชำระดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio: ICR) และจำแนกกิจการออกเป็นสองกลุ่มคือ 1) กิจการผีดิบ (Zombie firm) 2) กิจการที่เริ่มติดเชื้อ (Infected firm) เพื่อติดตามกลุ่มกิจการที่มีความเสี่ยงต่อการกลายเป็นกิจการผีดิบได้ในอนาคต

ผลการศึกษา

แฝงตัวอยู่ในธุรกิจ SMEs มากกว่าองค์กรขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญ

ICR < 1 ติดต่อกัน 3 ปี
กำไรไม่เพียงพอชำระดอกเบี้ย

ฐานะการเงินมั่นคง
ผลตอบแทนเพียงพอชำระดอกเบี้ย

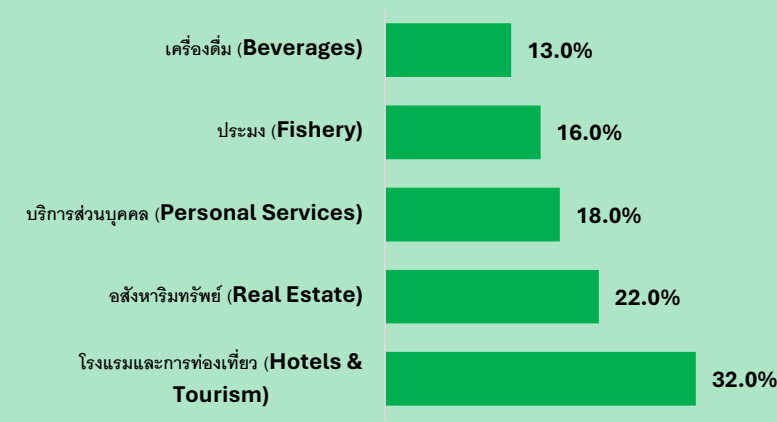
เกณฑ์การจำแนก

ความเสี่ยงของกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีโอกาส "ติดเชื้อ" (Infected firm)

ระดับความเสี่ยง	กลุ่มอุตสาหกรรม
ความเสี่ยงปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> บริการภาคธุรกิจ ดิลเลอร์รถยนต์ ยานยนต์และชิ้นส่วน อาหาร ธุรกิจดูแลสุขภาพ
ความเสี่ยงสูง	<ul style="list-style-type: none"> สินค้าแฟชั่น กระดาษและสิ่งพิมพ์ ประมง เคมีภัณฑ์ โลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ

อุตสาหกรรมที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ร่วงโรย (Sunset) มีผลประกอบการที่อ่อนแอต่อเนื่อง อาทิ สินค้าแฟชั่น กระดาษและสิ่งพิมพ์ และอุตสาหกรรมที่เข้าสู่ช่วงขาลงของราคาสินค้าที่ส่งผลต่อการขาดทุนในสินค้าคงคลัง อาทิ อุตสาหกรรมเหล็ก และ เคมีภัณฑ์

5 อุตสาหกรรมที่มีการกระจุกตัวของบริษัทผีดิบสูงสุด

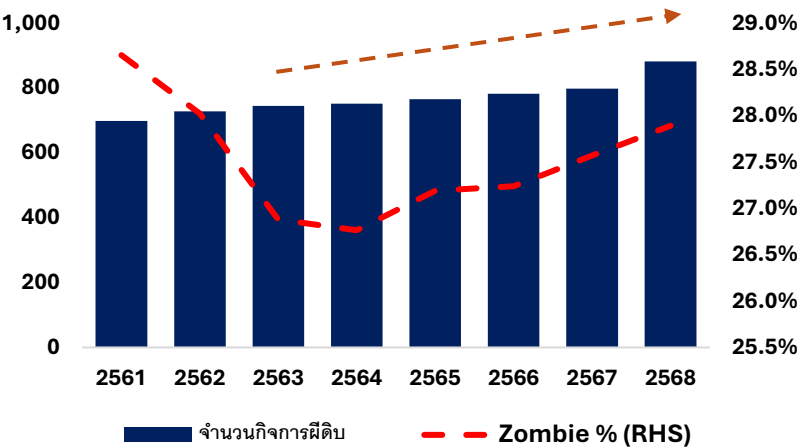
- Zombie Firm กระจุกตัวอยู่ในอุตสาหกรรมที่มีสัดส่วนต้นทุนคงที่สูง และไม่สามารถปรับตัวเพื่อลดต้นทุนได้ อาทิ โรงแรมและท่องเที่ยว อสังหาริมทรัพย์
- ขณะที่ ธุรกิจที่มีอัตราส่วนกำไรดี มีความยืดหยุ่นต่ออุปสงค์ต่อราคาและรายได้ต่ำ และกลุ่มสินค้าจำเป็น อาทิ อุปกรณ์การแพทย์ สาธารณูปโภค มีสัดส่วนเป็น Zombie Firm ต่ำ

แนวโน้ม Zombie Firms และ Infected Firms ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ไทย

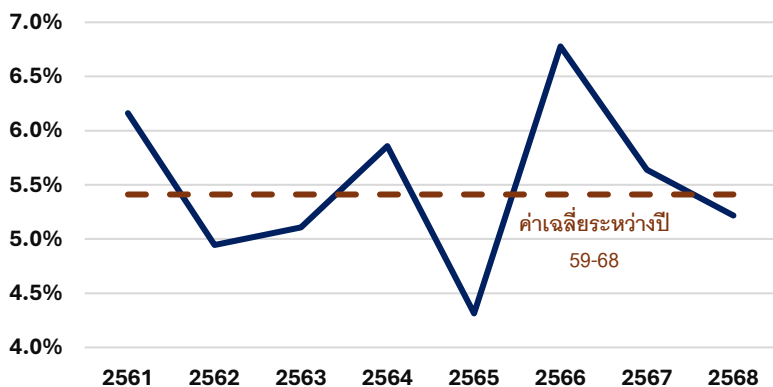
สศช. นำแนวคิดการนิยามกิจการผิติดของศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ทีทีบี (ttb analytics) มาประเมินการมีอยู่ของกิจการผิติดในตลาดหลักทรัพย์ไทย พบว่า

- ปี 2568 มี Zombie Firms 882 บริษัท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่ Infected Firms แม้จะมีสัดส่วนต่ำ แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะหลังโควิด-19
- ในรายสาขาพบว่าธุรกิจในกลุ่ม (1) กิจการกลุ่มสินค้าทุน (2) วัสดุและวัตถุดิบ (3) อสังหาริมทรัพย์ และ (4) สื่อและบันเทิง เป็นกลุ่มที่มีจำนวน Zombie Firms เติบโตขึ้นต่อเนื่อง

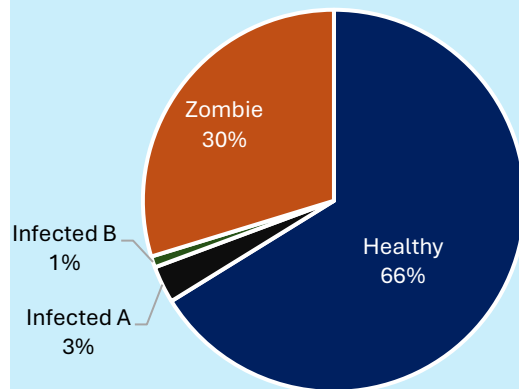
สัดส่วน **Zombie Firms** ในตลาดหลักทรัพย์ไทย

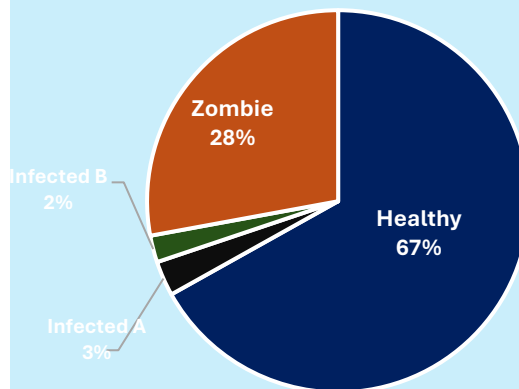
สัดส่วน **Infected Firms** ในตลาดหลักทรัพย์ไทย

สัดส่วนกิจการผิติดและกิจการติดเชื้อปี 2558

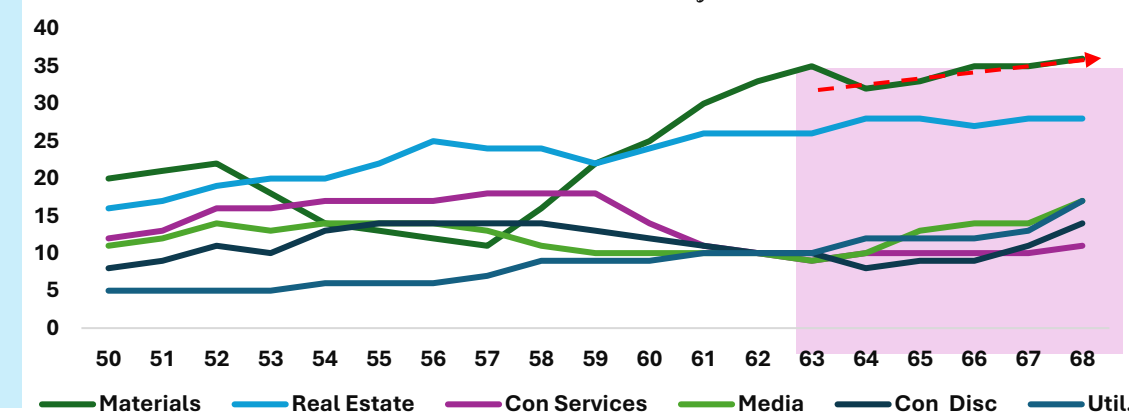
สัดส่วนกิจการผิติดและกิจการติดเชื้อปี 2568

สัดส่วนกิจการผิติดปี 2568 ในแต่ละสาขา

Industry Group	Total Co.	Zombies	Zombie %
Capital Goods	118	45	38.1%
Materials	114	36	31.6%
Real Estate	79	28	35.4%
Media & Entertainment	42	17	40.5%
Utilities	34	17	50.0%
Consumer Discretionary Distr. & Retail	48	14	29.2%
Consumer Durables & Apparel	39	14	35.9%
Consumer Services	32	11	34.4%
Food, Beverage & Tobacco	78	11	14.1%
Transportation	41	10	24.4%
Other	257	43	16.7%

จำนวนบริษัท แนวโน้มกิจการผิติดรายสาขาปรับเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหลังโควิด-19

ผลการประเมิน Business Ready โดยธนาคารโลก

อันดับของประเทศในภูมิภาค

B-Ready 2025

Ease of doing business 2020	B-Ready 2025											
	คะแนนรวม	การเข้าสู่ธุรกิจ	สถานที่ตั้งธุรกิจ	บริการสาธารณูปโภค	แรงงาน	บริการทางการเงิน	การค้าระหว่างประเทศ	ภาษีอากร	การระงับข้อพิพาท	การแข่งขันในตลาด	ปัญหาล้มละลาย	
1	SG	KR	80.94	79.86	97.99	74.55	72.83	70.6	75.16	63.73	78.1	88.59
2	HK	SG	94.09	80.8	92.76	63.99	78.74	82.02	70.64	67.38	63.84	79.58
3	KR	TW	63.11	78.46	87.6	81.41	71.98	74.34	70.73	66.5	69.55	44.92
4	MY	HK	83.35	70.98	86.01	74.41	72.86	73.68	67.85	60.68	69.72	33.42
5	TW	MY	85.76	61.46	85.87	69.4	73.74	56.46	55.2	64.96	54.63	49.22
6	TH	VN	76.62	60.49	90.03	69.63	80.32	62.48	59.22	55.94	47.61	35.66
7	JP	ID	65.82	66.94	70.3	60.37	70.05	58.15	56.7	60	58.74	55.03
8	VN	PH	50.25	59.74	80.24	70.42	73.22	61.34	60.46	61.02	60.4	33.34
9	ID	หมายเหตุ : ญี่ปุ่น และ ประเทศไทย ไม่อยู่ในการจัดอันดับปี 2025										
10	PH											

Source: World Bank

ตัวชี้วัด	สิงคโปร์		เกาหลีใต้	
	ระยะเวลา	ต้นทุน	ระยะเวลา	ต้นทุน
กระบวนการจดทะเบียนบริษัทใหม่	1 วัน	0% ของ GNI per Cap	4 วัน	1% ของ GNI per Cap
การดำเนินกระบวนการล้มละลายในศาล	12 เดือน	1% ของมูลค่าบริษัท	18 เดือน	3% ของมูลค่าบริษัท
การดำเนินกระบวนการฟื้นฟูกิจการในศาล	12 เดือน	1% ของมูลค่าบริษัท	11 เดือน	5% ของมูลค่าบริษัท

11 มิถุนายน 2569 Source: World Bank

www.nesdc.go.th

สิงคโปร์

- การเข้าสู่ธุรกิจ
  - มีขั้นตอนน้อย ไม่ซับซ้อนและไม่มีข้อจำกัด อาทิ ไม่มีขั้นต่ำทุนจดทะเบียน รองรับเอกสารและลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ เต็มรูปแบบ
  - มี Ecosystems ที่ครอบคลุมในทุกขั้นตอนผ่านระบบอัตโนมัติ และเริ่มมีการนำ AI ในใช้ โดยสามารถอนุมัติบริษัทได้ภายใน 15 นาที
- การล้มละลาย
  - มีกฎหมาย Insolvency, Restructuring and Dissolution Act (IRDA) ที่รวมกฎหมายล้มละลายของบุคคลและนิติบุคคลและการฟื้นฟูกิจการไว้ในฉบับเดียว
  - ศาลมีความเชี่ยวชาญสูงและสามารถดำเนินคดีข้ามประเทศได้ (UNCITRAL Model Law)

เกาหลีใต้

- การแข่งขัน
  - มีกฎหมาย Monopoly Regulation and Fair Trade Act (MRFTA) เพื่อป้องกันการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยจำกัดสิทธิของกลุ่ม Chaebol ในการถือหุ้นในบริษัทย่อย
- การล้มละลาย
  - มุ่งเน้นที่การปรับโครงสร้างหนี้ มี Corporate Restructuring Promotion Act (CRPA) ที่ให้เจ้าหนี้กับบริษัทสามารถปรับโครงสร้างหนี้ก่อนได้รับคำสั่งศาล ช่วยลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลา
  - ศาลมีความเชี่ยวชาญสูงและสามารถดำเนินคดีข้ามประเทศได้ (UNCITRAL Model Law)

การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ B-Ready 2026 ของไทย

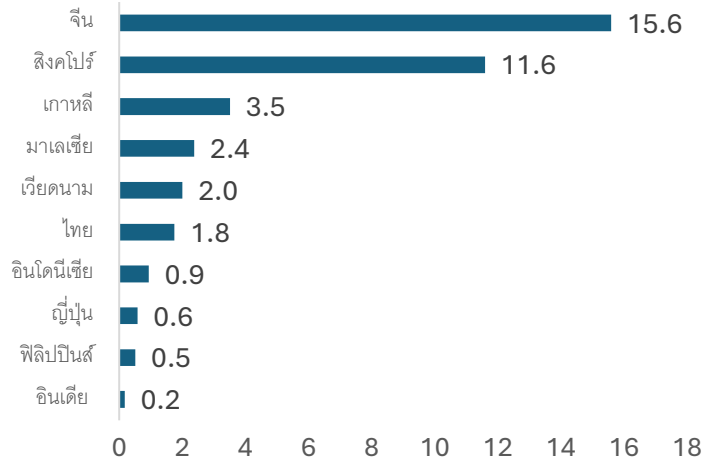
ประเทศไทยมีแผนที่จะอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจในด้านต่างๆ ดังนี้

ประเด็น	แนวทางการพัฒนา
การเข้าสู่ธุรกิจ	<ul style="list-style-type: none"> DBD Biz Regist ระบบเลขทะเบียนเดียว (Unique Business Identifier) ที่เชื่อมโยงการจดทะเบียนนิติบุคคล ภาษี และประกันสังคม ระบบ e-Foreign Business ให้ชาวต่างชาติขออนุญาตออนไลน์
สถานที่ตั้งธุรกิจ	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาแอปเพื่อตรวจสอบข้อมูลที่ดิน จอจิว และขอหนังสือรับรองราคาประเมิน ระบบสำหรับขอใบอนุญาตก่อสร้างออนไลน์
บริการสาธารณูปโภค	<ul style="list-style-type: none"> บริการชำระค่าไฟฟ้า และประปาผ่านแอปพลิเคชัน การจัดระเบียบ สายไฟ สายสื่อสาร และการส่งเสริมโครงข่ายประหยัดพลังงาน
แรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> ปรับปรุงกฎหมายแรงงาน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (ILO) เชื่อมโยงข้อมูลนายจ้าง/ลูกจ้างระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการให้บริการต่างๆ แบบออนไลน์ เพิ่มสิทธิประโยชน์ กรณีว่างงานทั้งจากการลาออกและเลิกจ้าง
บริการทางการเงิน	<ul style="list-style-type: none"> โครงการ Your Data ระบบจดทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ (e-Secured) การแก้กฎหมายข้อมูล เพื่อการดำเนินธุรกิจ Fintech, P2P Lending และ Crowdfunding

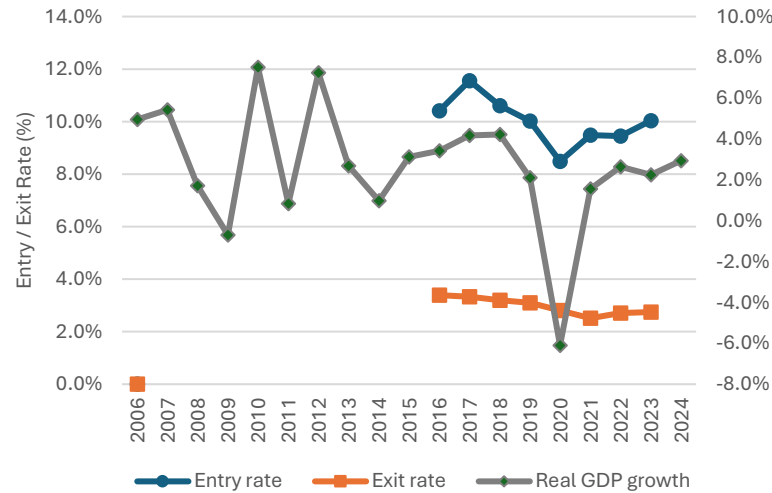
ประเด็น	แนวทางการพัฒนา
การค้าระหว่างประเทศ	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการค้า อาทิ ระบบยื่นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์และข้ามพรมแดน พัฒนาระบบการตรวจสอบสินค้าเนติสินค้าแบบไร้กระดาษ
ภาษีอากร	<ul style="list-style-type: none"> Prefilled Tax Return ระบบกรอกข้อมูลภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาล่วงหน้าอัตโนมัติ ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ในรูปแบบดิจิทัลแบบครบวงจร
การระงับข้อพิพาท	<ul style="list-style-type: none"> ศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Court) ทั้ง e-Filing ยื่นฟ้องออนไลน์ และ e-Tracking ตามสถานะคดี รองรับการประชุมออนไลน์ การจัดตั้งศาลและแผนกคดีชำนาญพิเศษ เช่น ศาลทรัพย์สินทางปัญญา ศาลล้มละลาย
การแข่งขันในตลาด	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำช่องทาง Fast Track การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน และมีมาตรการให้สิทธิประโยชน์แก่ SME
ปัญหาล้มละลาย	<ul style="list-style-type: none"> บริการคดีล้มละลายและฟื้นฟูกิจการออนไลน์ เชื่อมโยงข้อมูลกระบวนการล้มละลายกับสถาบันการเงินและศูนย์รับฝากหลักทรัพย์

เปรียบเทียบสถิติการจดทะเบียนใหม่หรือเลิกกิจการในแต่ละประเทศ

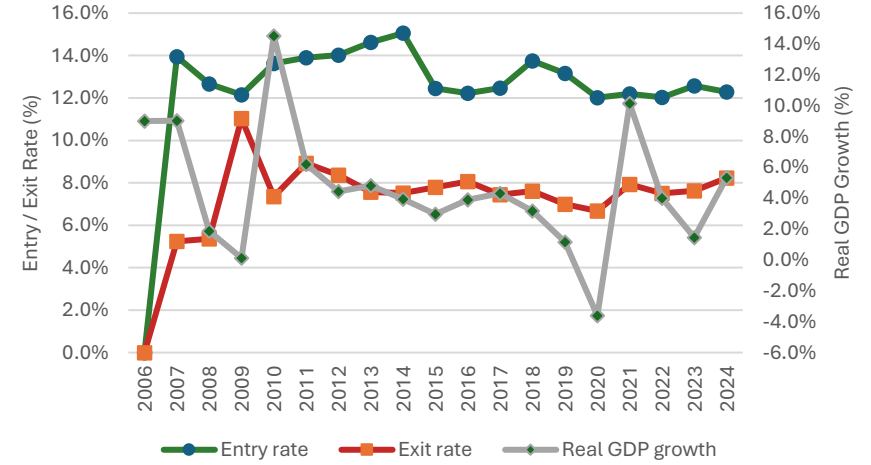
สัดส่วนธุรกิจที่จดทะเบียนใหม่ต่อประชากร 1,000 คน ในปี 2567
(New Business Density rate)

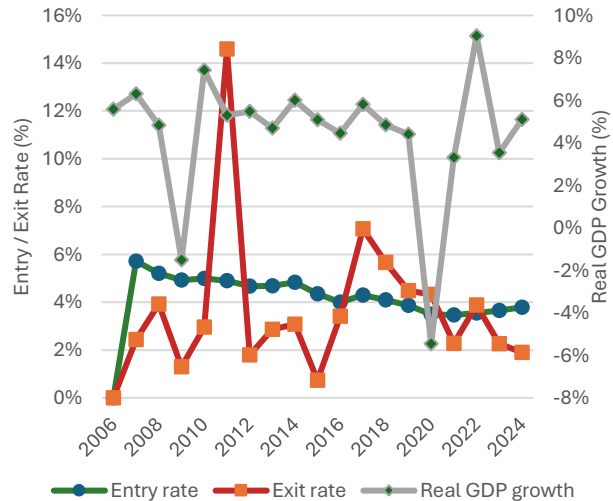
Thailand: Entry/Exit Rate vs Real GDP Growth

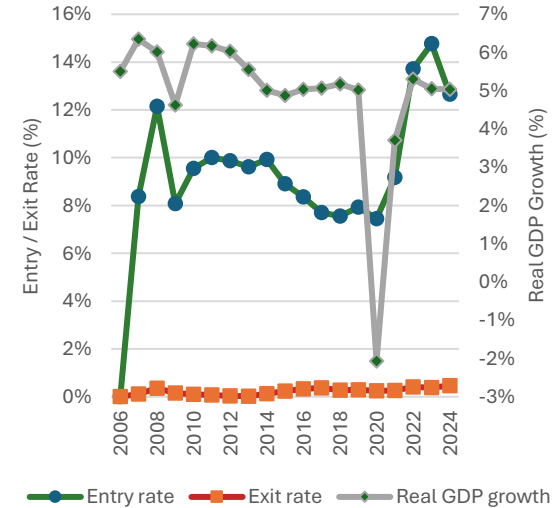
Singapore: Entry/Exit Rate vs Real GDP Growth

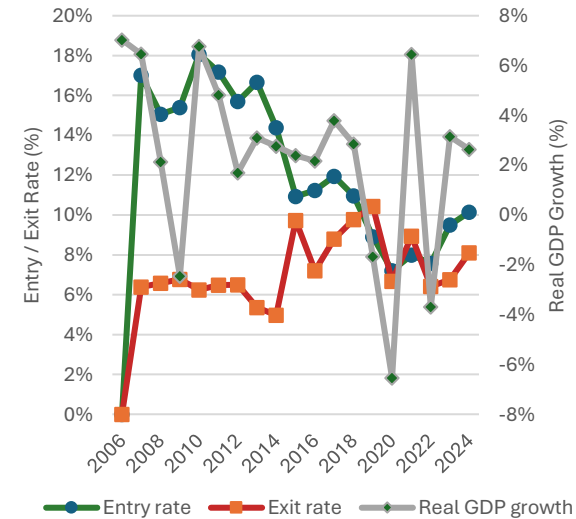
Malaysia: Entry/Exit Rate vs Real GDP Growth

Indonesia: Entry/Exit Rate vs Real GDP Growth

Hong Kong SAR, China: Entry/Exit Rate vs Real GDP Growth

อัตราส่วนการเข้า-ออกของธุรกิจในประเทศต่าง ๆ

อัตราส่วนการเข้า-ออกของธุรกิจในประเทศต่าง ๆ เฉลี่ย %

	Entry rate		Exit rate		Net Entry		Churn Rate	
	59-62	63-67	59-62	63-67	59-62	63-67	59-62	63-67
สิงคโปร์	12.9	12.2	7.5	7.4	5.4	4.8	20.4	19.6
ฮ่องกง	10.8	8.1	9.1	7.2	1.7	0.9	19.8	15.3
เกาหลีใต้	20.5	17.7						
มาเลเซีย	4.1	3.5	5.2	3.2	-1.1	0.4	9.2	6.7
ไต้หวัน	6.3	6.3	4.5	4.1	1.8	2.3	10.8	10.4
ไทย	10.7	9.4	3.3	2.7	7.4	6.7	13.9	12.1
ญี่ปุ่น	22.2	15.9	3.0	2.4	19.2	13.5	25.2	18.2
อินโดนีเซีย	7.9	11.3	0.3	0.3	7.6	11.0	8.2	11.6
ฟิลิปปินส์	6.2	6.5	0.0	0.0	6.2	6.5	6.2	6.6

อันดับเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของประเทศในภูมิภาค

	Ease of doing Business 2020	B-Ready 2025			
		คะแนนรวม 3 เสา	Pillar 1 Regulatory Framework	Pillar 2 Public Services	Pillar 3 Operational Efficiency
1	สิงคโปร์	เกาหลีใต้ (234.7)	78.51	80.22	75.98
2	ฮ่องกง	สิงคโปร์ (232.2)	77.64	75.27	79.25
3	เกาหลีใต้	ไต้หวัน (212.6)	69.38	68.03	75.16
4	มาเลเซีย	ฮ่องกง (207.9)	71.03	65.32	71.54
5	ไต้หวัน	มาเลเซีย (197.0)	65.61	63.41	67.99
6	ไทย	เวียดนาม (191.4)	67.03	53.93	70.44
7	ญี่ปุ่น	อินโดนีเซีย (186.6)	65.61	62	59.01
8	เวียดนาม	ฟิลิปปินส์ (183.1)	73.86	57.82	51.45
9	อินโดนีเซีย				
10	ฟิลิปปินส์	* JP และ TH ไม่อยู่ในการจัดอันดับปี 2025			

- เกาหลีใต้ สิงคโปร์ และฮ่องกง เป็นประเทศที่ได้รับคะแนนการประเมินในภาพรวมสูง ทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลกมาอย่างต่อเนื่อง
- สำหรับประเทศไทย จะเข้าสู่ระบบการประเมิน B-Ready ของ World Bank ในปี 2026

Back up การยกระดับพลวัต ทางธุรกิจ: Zombie Firms

เหตุผลที่ธุรกิจไทยมีแนวโน้มจะเป็น **Zombie Firms**

WHY

1. มี Entry rate สูง แต่ Exit rate ต่ำ ส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการจดทะเบียนเข้าสู่ตลาดง่ายกว่าการจดทะเบียนเลิกกิจการ

- จดทะเบียนการเข้าสู่ตลาด: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (DBD) มีการพัฒนา ระบบ e-Registration ที่ลดขั้นตอน เวลา และค่าใช้จ่าย ซึ่งสะดวกมากขึ้นกว่าในอดีต
- การออกจากตลาด: ประกอบด้วยหลายขั้นตอน ประสานหลายหน่วยงาน และใช้ระยะเวลา โดยอุปสรรคในการออกจากระบบดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง Strengthening Productivity Analysis for Policymaking in Thailand (2025) ของ OECD ที่มีข้อเสนอแนะต่อประเทศไทยในประเด็นเรื่องการปรับปรุงกฎระเบียบหรือระบบจัดการกับธุรกิจที่ค้างชำระหนี้หรือล้มละลาย เพื่อช่วยให้บริษัทที่อ่อนแอออกจากตลาดได้โดยไม่สร้างภาระตกค้าง

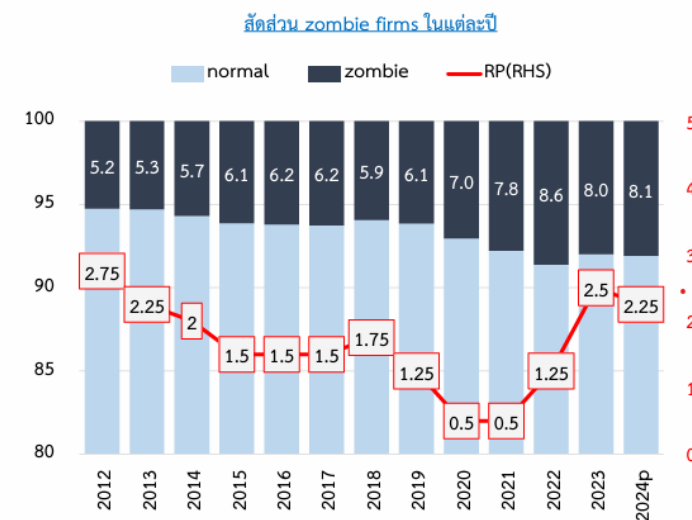
2. การขาดพลวัตในการทำลายอย่างสร้างสรรค์ (Lack of Creative Destruction)

- ในรายงาน "Thailand Manufacturing Firm Productivity Report" (2020) ซึ่งเป็นงานวิจัยร่วมกันระหว่าง World Bank และ ธปท. พบว่า ประเทศไทยขาด Creative Destruction (กระบวนการที่ธุรกิจหรือเทคโนโลยีใหม่ที่มีประสิทธิภาพกว่าเข้ามาแทนที่ธุรกิจเดิมที่ล้าหลังหรือไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะมีผลบวกต่อผลิตภาพ แต่กรณีของไทยมีผลลบต่อผลิตภาพ) ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก (1) บริษัทที่มีนวัตกรรมสูญต้นทุนหรืออิทธิพลเจ้าตลาดไม่ไหวจนต้องปิดตัวลง หรือ (2) เกิดจากบริษัทที่ไร้ประสิทธิภาพออกจากตลาดน้อยเกินไป

3. วิกฤติ COVID-19 และมาตรการพยุงธุรกิจที่ทำให้ภาวะดอกเบี้ยต่ำยาวนาน

- จากการศึกษาของ SCB EIC พบว่า สัดส่วน Zombie Firms เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญหลังวิกฤติ COVID-19 จากความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทที่ลดลง เนื่องจากการปิดกิจการของภาคธุรกิจ การลดลงของการจ้างงานและชั่วโมงการทำงาน รวมถึงหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูง
- นอกจากนี้ จากการศึกษาของ ธปท. พบว่า ในช่วงที่ดอกเบี้ยต่ำนาน (จากมาตรการ soft loan และการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในช่วง covid-19) บริษัทลักษณะ zombie มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากภาระจ่ายดอกเบี้ยของบริษัทลดลง ทำให้ธุรกิจที่กำไรต่ำหรือผลิตภาพต่ำยังพอประคองตัว รีไฟแนนซ์ หรือยืดเวลาปรับโครงสร้างหนี้ได้ จึงออกจากตลาดช้าลง

บริษัทลักษณะ zombie มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในช่วงที่ดอกเบี้ยต่ำนาน

หมายเหตุ: zombie firms หมายถึงธุรกิจที่มีกำไรไม่เพียงพอต่อการชำระดอกเบี้ย (ICR < 1) ติดต่อกัน 3 ปีขึ้นไป และก่อตั้งธุรกิจมาแล้วไม่ต่ำกว่า 10 ปี
ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า คำนวณโดย ธปท.

MICRO — ผลกระทบต่อผู้ประกอบการและอุตสาหกรรม

Capital Misallocation

การจัดสรรทรัพยากรอย่างไม่เหมาะสม (Resource Misallocation) ส่งผลให้ผลิตภาพรวม (Total Factor Productivity: TFP) ลดลง (Hsieh & Klenow, 2009)

Congestion of Healthy Firms

การคงอยู่ของกิจการที่ไม่มีคุณภาพส่งผลกระทบต่อกิจการที่มีคุณภาพ เนื่องจากเป็นการแย่งทรัพยากรและสร้างอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดสำหรับกิจการเกิดใหม่ (Adalet McGowan et al., 2018) สำหรับประเทศไทย กฤษณ์เลิศและอาซวี (2562) พบว่าการมีบริษัทฝืดบดเพิ่มขึ้น 1% จะทำให้การลงทุนของบริษัททั่วไปลดลง 0.8% และทำให้การลงทุนของบริษัทใหม่ที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีลดลง 0.9%

Distorted Innovation Funding

Zombie firm ได้เงินลงทุนจากบริษัทอื่น ทำให้เข้าถึงสินเชื่อธนาคารที่ยากขึ้น ทำให้บริษัทอื่นๆ ไม่สามารถหรือจำเป็นต้องลดรายจ่าย โดยพัฒนาวัตกรรมลำดับแรกๆ (Hyytinen and Toivanen, 2005; Savignac, 2008)

MACRO — ผลกระทบสู่ระดับเศรษฐกิจมหภาค

Aggregate Productivity Slowdown

การที่กิจการไม่มีคุณภาพคงอยู่ในตลาดส่งผลให้ผลิตภาพรวมของระบบเศรษฐกิจ (Aggregate Productivity Growth) ชะลอลง (Kwon et al., 2015)

Real Economy – Job Weakness and Disinflation

การเพิ่มขึ้นของ Zombie firms ทำให้ให้ราคาสินค้าต่ำลง เพราะมีบริษัทในตลาดมาก และมีกำลังการผลิตมาก เกิดการตัดราคาเพื่อประคองให้ธุรกิจสามารถไปได้ นอกจากนี้ ธุรกิจดังกล่าวไปแย่งชิงแรงงานจากภาคการผลิตอื่น ทำให้ต้นทุนแรงงานและวัตถุดิบเพิ่มขึ้น ส่งผลทั้งกำไรของอุตสาหกรรมลดลง (Acharya et al., 2019)

No New Engine Growth

Literature review เพื่อการจำแนกกิจการผีดิบ

นิยามโดยทั่วไปของ "กิจการผีดิบ" หรือ "บริษัทซอมบี้" (Zombie Firms) ในทางเศรษฐศาสตร์และการเงิน หมายถึง บริษัทที่ยังคงดำเนินกิจการอยู่และมีรายได้เข้ามาตามปกติ แต่กลับมีกำไรไม่เพียงพอที่จะนำไปจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมได้ เปรียบเสมือนผู้ป่วยที่ "ไม่ตายแต่ก็ไม่โต" หรือกล่าวได้ว่า กิจการดังกล่าวไม่สามารถล้มละลายหรือออกจากตลาดไปได้ตามกลไกปกติ แต่ก็ไม่มีเงินทุนเหลือเพื่อนำไปลงทุนต่อยอดหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทั้งนี้ แนวทางการจำแนกกิจการผีดิบสามารถจำแนกได้หลักๆ ดังต่อไปนี้

รูปแบบการประเมิน	Definition ของ Zombie Firm	Criteria
Subsidized credit-based โดย Caballero, Hoshi, and Kashyap, 2008	หมายถึง บริษัทที่อยู่รอดได้ จากการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลด้านสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ เพราะไม่อยากให้เป็นหนี้เสีย (evergreening loans)	อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อที่บริษัทได้รับ ต่ำกว่า ต่ำกว่าระดับความเสี่ยงของบริษัทสะท้อนจากอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (prime rate)
Profitability-based โดย Adalet McGowan et al., 2018 (OECD)	หมายถึง บริษัทที่มีอายุมาก และประสบปัญหาอย่างต่อเนื่องในการชำระดอกเบี้ยจากปัญหาในด้านรายได้	บริษัทเข้าเงื่อนไขทั้งหมด ได้แก่ 1) Interest Coverage Ratio (ICR) < 1 ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปี 2) กิจการต้องมีอายุมากกว่า 10 ปี เพื่อป้องกันการนับ บริษัท Start-up
Future potential-based โดย Banerjee and Hofmann (2020) (BIS)	หมายถึง บริษัทที่ไม่ทำกำไร และไม่มีศักยภาพในอนาคต แต่ยังคงดำเนินการอยู่ในตลาด	บริษัทเข้าเงื่อนไขทั้งหมด เป็นระยะเวลา 2 ปีติดต่อกัน ได้แก่ 1) Interest Coverage Ratio (ICR) < 1 2) Tobin's Q ต่ำกว่า ค่ากลางของประเทศ
Operational failure โดย Favara et al. (2021)	หมายถึง บริษัทที่มีแนวโน้มไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ มีโอกาสเติบโตต่ำ และอยู่รอดได้ด้วยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	บริษัทเข้าเงื่อนไขทั้งหมด เป็นระยะเวลา 2 ปีติดต่อกัน ได้แก่ 1) Interest Coverage Ratio (ICR) < 1 2) Debt-to-asset ratio สูงกว่า ค่ากลางของประเทศ 3) ยอดขายที่แท้จริงติดลบ

Acharya et al. (2024) ได้ทำการเปรียบเทียบรูปแบบที่ 1 – 3 พบว่า มีเพียงวิธี **Subsidized credit-based** ที่สามารถประเมินผลกระทบ (Spillover effect) ได้โดยส่งผลให้ การลงทุนและการจ้างงานลดลงของบริษัทปกติ ลดลง (ใช้ Regression หาก สัดส่วน **Zombie firm** ตามวิธีต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ส่งผลอย่างไรต่อ บริษัทปกติ)

หมายเหตุ : 1. Interest Coverage Ratio (ICR) คำนวณจาก กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) / ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย (Interest Expense) 2. Tobin Q คำนวณจาก MKT Cap.+ Total debt / Total Asset

เกณฑ์การประเมิน **Zombie Firm** ของศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ทีทีบี หรือ **ttb analytics**

กศม. นำแนวคิดการนิยามกิจการฝืดบวมของศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ทีทีบี หรือ ttb analytics ซึ่งประยุกต์แนวคิดของงานวิจัยที่ศึกษาก่อนหน้า โดยใช้เงื่อนไข Interest Coverage Ratio (ICR) เป็นหลัก โดยมีการจำแนกกิจการเป็นสองกลุ่มได้แก่ 1) กิจการฝืดบวม และ 2) กลุ่มติดเชื้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1 บริษัทฝืดบวม

Zombie Firm

เกณฑ์

ICR < 1 ติดต่อกัน 3 ปี

บริษัทที่ดำเนินกิจการอย่างไร้สัญญาณ
กำไรไม่พอจ่ายดอกเบี้ยต่อเนื่อง นานจน
เกินกว่าจะเป็นความผันผวนชั่วคราว

บริษัทติดเชื้ (Infected Firm Group A)

2 กลุ่มติดเชื้ A

Infected Firm Group A

เกณฑ์

ICR < 1 ติดต่อกัน 2 ปี

บริษัทที่เข้าสู่ภาวะวิกฤตขั้นต้น มีความ
เสี่ยงสูงมากที่จะกลายเป็นซอมบี้หากผล
ประกอบการปีถัดไปไม่ฟื้นตัว

3 กลุ่มติดเชื้ B

Infected Firm Group B

เกณฑ์

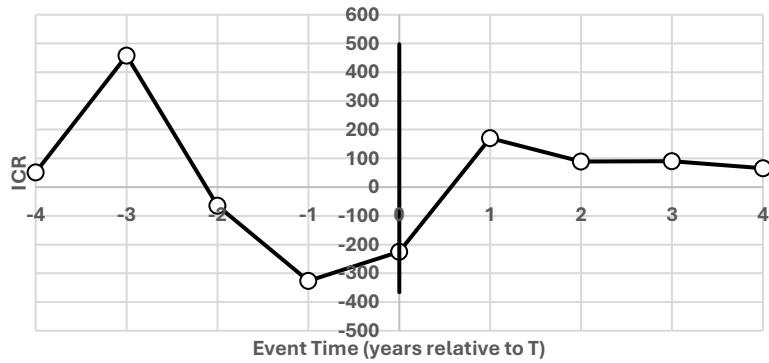
1 ≤ ICR < 2 ติดต่อกัน 2 ปี

บริษัทที่มีกำไรพอจ่ายดอกเบี้ย แต่ภาวะ
หนี้สินส่วนแบ่งกำไรเกินครึ่ง ทำให้ขาด
เงินทุนหมุนเวียนในการลงทุนใหม่

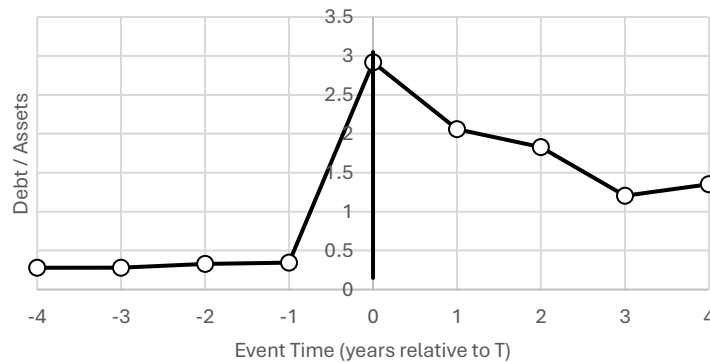
ลักษณะกายภาพของกิจการผิดนัดและกิจการติดเชื่อในบริษัทจดทะเบียนของไทย

จากการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังเป็น Zombie firms แสดงให้เห็นว่า กิจการที่เป็น Zombie firms แม้ภาพรวมงบการเงินยังขยายตัวได้ดี โดยเฉพาะฝั่งการลงทุนและสินทรัพย์ (อาจเกิดจากการกู้เงินมาลงทุน) แต่มียอดขาย (Sales Growth) ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้เกิดความเสี่ยงจากทั้งการชำระคืนหนี้ และการลงทุนส่วนที่ไม่มียอดขาย (Demand) มารองรับ

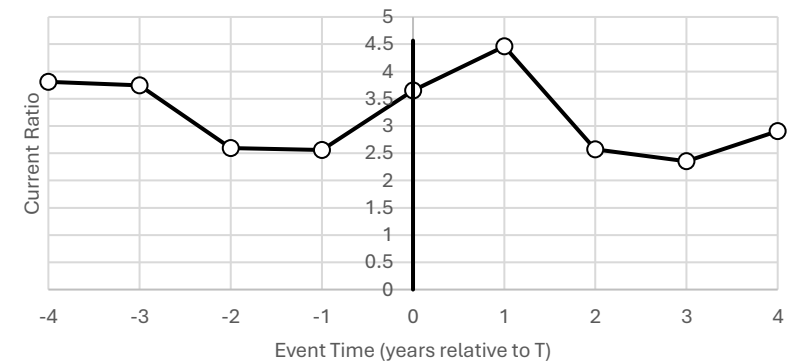
Interest Coverage Ratio

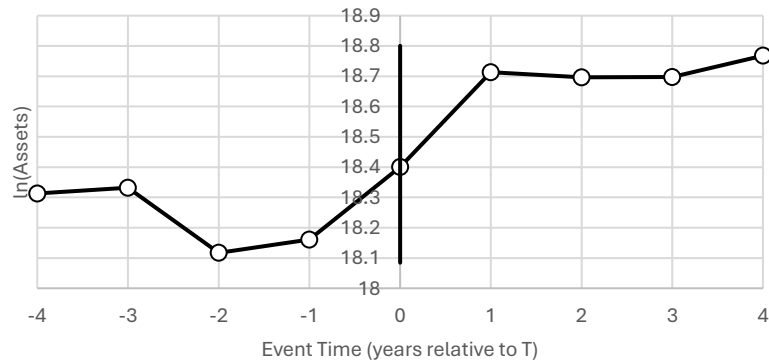
Debt-to-Assets Ratio

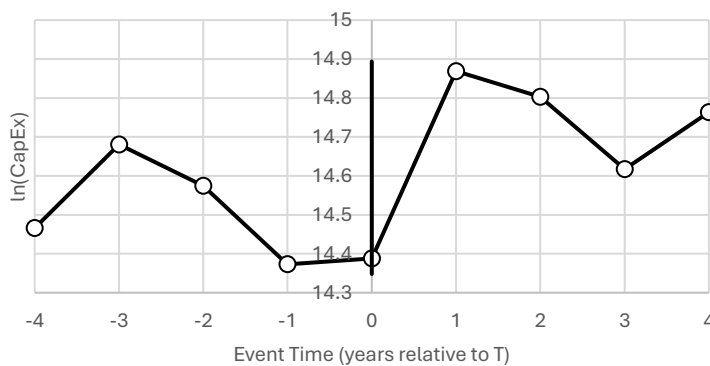
Current Ratio

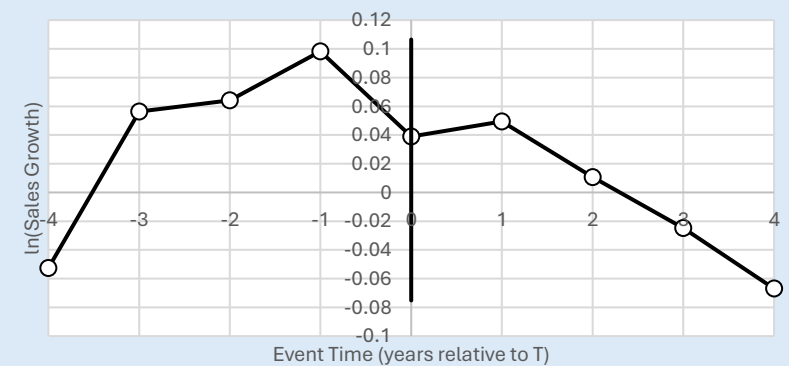
Log Assets

Log Capital Expenditure

Log Sales Growth

กลไกการเกิด Zombie firms

แนวทางแก้ไขปัญหา Zombie Firms ของไทย

สาเหตุของการเกิด Zombie Firm ของไทย

1. มี **Entry rate** สูง แต่ **Exit rate** ต่ำ ส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการจดทะเบียนเข้าสู่ตลาดง่ายกว่าการจดทะเบียนเลิกกิจการ

แนวทางการแก้ปัญหา

การปฏิรูปกฎหมายล้มละลาย ทำให้กระบวนการล้มละลาย ฟิ้นฟูกิจการ หรือการปิดกิจการตามกฎหมาย ดำเนินได้เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และมีค่าใช้จ่ายน้อยลง สอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้

- **Strengthening Productivity Analysis for Policymaking in Thailand (2025)** ของ OECD ที่มีข้อเสนอแนะต่อประเทศไทยในประเด็นเรื่องการปรับปรุงกฎระเบียบหรือระบบจัดการกับธุรกิจที่ค้างชำระหนี้หรือล้มละลาย เพื่อช่วยให้บริษัทที่อ่อนแอออกจากตลาดได้โดยไม่สร้างภาระตกค้าง
- **Müge Adalet McGowan และคณะ (2017) เรื่อง "Insolvency Regimes, Zombie Firms and Capital Reallocation"** ที่ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าประเทศที่มีระบบล้มละลายซึ่งสร้างอุปสรรคต่อการปรับโครงสร้าง (เช่น ขั้นตอนยุ่งยากหรือค่าใช้จ่ายสูง) และมีบทลงโทษความล้มเหลวทางธุรกิจที่รุนแรง จะพบสัดส่วนของบริษัทซอมบี้สูงกว่า ดังนั้น จึงมีข้อเสนอให้ลดต้นทุนของกระบวนการล้มละลาย เปิดโอกาสให้เจ้าหนี้ริเริ่มกระบวนการปรับโครงสร้างหนี้ได้
- **IMF (2022). Thailand: Selected Issues, Country Report No. 22/301, Chapter IV** ที่ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ากระบวนการล้มละลายของประเทศไทยมักไม่ค่อยมีประสิทธิภาพและล่าช้า ดังนั้น IMF เสนอให้ไทยมีกระบวนการฟื้นฟูกิจการหรือล้มละลายที่ "เรียบง่ายและราคาถูกลง" สำหรับ **SMEs** โดยเฉพาะ
- ปัจจุบัน ประเทศไทยอยู่ระหว่างการปรับปรุง พ.ร.บ. ล้มละลาย (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2561 ซึ่งอยู่ในกระบวนการพิจารณาของวุฒิสภา ประเด็นสำคัญประการหนึ่งในการปรับปรุง คือ เพิ่มกระบวนการฟื้นฟูกิจการแบบเร่งรัด โดยนำกลไก "การฟื้นฟูกิจการแบบสำเร็จรูป" (Pre-packaged Rehabilitation) มาใช้เป็นกระบวนการฟื้นฟูกิจการที่ผสมผสานระหว่าง "การเจรจาประนอมหนี้นอกศาล" กับ "กระบวนการฟื้นฟูกิจการในศาล" เข้าด้วยกัน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาหนี้สินทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวทางแก้ไขปัญหา **Zombie Firms** ของไทย

สาเหตุของการเกิด **Zombie Firm** ของไทย

แนวทางการแก้ปัญหา

2. การขาดพลวัตในการทำลายอย่างสร้างสรรค์ (**Lack of Creative Destruction**)

1. ทำให้การแข่งขันในตลาดภายในประเทศเข้มข้นและลดอุปสรรคต่อผู้เล่นรายใหม่ โดย **creative destruction** มักเกิดเมื่อธุรกิจใหม่เข้ามาแข่งได้ยาก หรือเข้ามาแล้วโตไม่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้
  - **Economic Policy Papers, No. 21** ของ **OECD** ชี้ว่า การลด **entry barriers** จะช่วยเพิ่มผลิตภาพได้ดีกว่าเดิม
  - **Strengthening Productivity Analysis for Policymaking in Thailand (2025)** ของ **OECD** เสนอให้ไทยติดตาม **competition** ให้จริงจังขึ้นและดำเนินนโยบายเพื่อลด **barriers to competition** มากขึ้น
2. ทำให้บริษัทใหม่และบริษัทศักยภาพเข้าถึงเงินทุนแบบที่เหมาะสมกับการเติบโต โดยแหล่งทุนจากธนาคาร อาจจะไม่เอื้อต่อธุรกิจอายุสั้นหรือธุรกิจที่เน้นนวัตกรรม เพราะธุรกิจกลุ่มนี้มักมีสินทรัพย์ที่จับต้องได้น้อย และต้องการเงินทุนที่รับความเสี่ยงได้สูงกว่า เช่น **equity** หรือ **venture capital** มากกว่าหนี้ตามปกติ สอดคล้องกับงานวิจัย ดังนี้
  - **Economic Policy Papers, No. 21** ของ **OECD** ชี้ว่า ควรลด **debt bias** ในระบบภาษี (ภาวะที่ระบบภาษีเอื้อให้การกู้เงินค้ำกว่าการระดมทุนด้วยทุนเจ้าของ/ผู้ถือหุ้น เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้เอาไปหักเป็นค่าใช้จ่ายได้) ส่งเสริม **equity financing**, และพัฒนา **venture capital** เพื่อช่วยให้บริษัทที่มีแนวโน้มเติบโตสามารถขยายตัวได้เร็วขึ้น
  - **Strengthening Productivity Analysis for Policymaking in Thailand (2025)** พูดถึงการลด **corporate tax bias favoring debt over equity** และการพัฒนาตลาดทุนที่ลึกและหลากหลายพอ สำหรับรองรับธุรกิจที่เสี่ยงสูงกว่าและมีสินทรัพย์จับต้องได้น้อยกว่า เช่น ซอฟต์แวร์ งานวิจัย สิทธิบัตร แปรผัน หรือโมเดลธุรกิจใหม่ ๆ เพื่อรองรับธุรกิจฐานนวัตกรรม

แนวทางแก้ไขปัญหา **Zombie Firms** ของไทย

สาเหตุของการเกิด **Zombie Firm** ของไทย

3. วิกฤติ **COVID-19** และมาตรการพยุงธุรกิจที่ทำให้ภาวะดอกเบี้ยต่ำยาวนาน

แนวทางการแก้ปัญหา

มาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐต้องคำนึงถึงการควบคุมสัดส่วน **Zombie Firm** ที่เพิ่มสูงขึ้นและมุ่งเน้นส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตของภาคธุรกิจไทย โดยจากการศึกษาของ **SCB EIC** เรื่อง “ปัญหา **Zombie Firm**: อีกรอยแผลเป็นจาก **COVID-19** ต่อภาคธุรกิจและเศรษฐกิจไทย” ได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ทักษะใหม่ (Reskill and Upskill) สำหรับภาคธุรกิจที่ยังมีศักยภาพในการปรับตัว พัฒนาและส่งเสริมพลวัตของภาคธุรกิจและตลาดแรงงานไทย (**Business and Labor Market Dynamism**)
2. ส่งเสริมการจัดการปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่องผ่านการสร้างแรงจูงใจต่อการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งอาจพิจารณาจากประเภทอุตสาหกรรม ขนาดของธุรกิจ ขนาดการจ้างงาน และแนวโน้มการฟื้นตัวในอนาคต โดยเน้นให้การช่วยเหลือแก่กลุ่มธุรกิจที่สามารถปรับตัวในยุคหลังวิกฤติได้เป็นหลัก
3. ส่งเสริมนวัตกรรม โดยภาครัฐอาจพิจารณาปรับปรุงกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา (**Intellectual Property**) และจัดการแข่งขันเพื่อรับทุนวิจัยนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นให้เกิดการลงทุนในบริษัทเกิดใหม่ที่มีประสิทธิภาพและการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นในภาคธุรกิจ

Back up การยกระดับพลวัตทางธุรกิจ: กระบวนการและระยะเวลาจัดตั้งธุรกิจ

กระบวนการและระยะเวลาจัดตั้งธุรกิจของไทย

การจัดตั้งธุรกิจตามขั้นตอนของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (DBD)

01 ภายใน 30 วัน

จองชื่อและยื่นหนังสือ
บริคณห์สนธิ

หลังนายทะเบียนอนุญาตให้
จองชื่อนิติบุคคลแล้วต้องยื่น
จดทะเบียนหนังสือบริคณห์
สนธิภายในวันที่กำหนดใน
ใบจองชื่อ

02 ไม่กำหนดตายตัว

จัดให้มีผู้จองชื่อหุ้น
ครบตามจำนวน

ขั้นนี้ไม่มีกรอบเวลา ตายตัว
ในคู่มือ DBD แต่ต้องมีผู้
เข้าชื่อชื่อหุ้นครบทั้งหมด
ก่อนนัดประชุม
จัดตั้งบริษัท

03 อย่างน้อย 7 วัน

ออกหนังสือนัด
ประชุมจัดตั้งบริษัท

เมื่อมีผู้จองชื่อหุ้นครบแล้ว
ผู้เริ่มก่อการต้องออกหนังสือ
นัดประชุมล่วงหน้าไม่น้อย
กว่า 7 วัน ก่อนวันประชุม

04 ขั้นต่ำ 25%

ประชุมจัดตั้งและ
เรียกชำระค่าหุ้น

ที่ประชุมเลือกกรรมการและ
ผู้สอบบัญชี จากนั้น
คณะกรรมการเรียกเก็บค่าหุ้น
อย่างน้อย 25% ของมูลค่าหุ้น

05 ภายใน 3 เดือน

ยื่นจดทะเบียน
จัดตั้งบริษัท

กรรมการผู้มีอำนาจต้องยื่นจด
ทะเบียนจัดตั้งบริษัทภายใน 3
เดือนนับแต่วันที่ประชุมจัดตั้ง
บริษัท มิฉะนั้นต้องประชุมใหม่

ทางลัด

หากผู้เริ่มก่อการจัดทำหนังสือบริคณห์สนธิ มีผู้จองชื่อหุ้นครบทุกหุ้น ผู้จองหุ้นทุกคนเข้า
ประชุม และชำระค่าหุ้นครบตามเงื่อนไข ก็สามารถจด “หนังสือบริคณห์สนธิและจัดตั้ง
บริษัทจำกัด” พร้อมกันภายในวันเดียวได้

หลังจดทะเบียน

บริษัทต้องจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นครั้งแรกภายใน 6 เดือน
นับแต่วันจดทะเบียน และหากมีการจ้างลูกจ้าง ต้องขึ้น
ทะเบียนผู้ประกันตนภายใน 30 วันนับแต่วันเริ่มจ้างงาน

หมายเหตุ: ขั้นที่ 2 และช่วงเรียกชำระค่าหุ้นไม่มีกำหนดวันตายตัวในคู่มือ DBD จึงควรอธิบายว่าเป็นขั้นเตรียมการก่อนยื่นจดทะเบียน ไม่ใช่เส้นตายตามกฎหมาย

กระบวนการและระยะเวลายกเลิกธุรกิจในประเทศไทย

การยกเลิกธุรกิจตามขั้นตอนของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (DBD)

01 **วันเริ่มกระบวนการ**

มติเลิกบริษัท

ประชุมผู้ถือหุ้น
มีมติพิเศษให้เลิก
และตั้งผู้ชำระบัญชี

02

**ภายใน 14 วัน
นับตั้งแต่วันเลิก**

**จดทะเบียนเลิก
+ แจ้งเจ้าหน้าที่**

ยื่นจดทะเบียนเลิก
ลงประกาศหนังสือพิมพ์
และส่งจดหมายลงทะเบียน

03

ไม่กำหนดเวลา

**ชำระสะสาง
ทรัพย์สิน-หนี้สิน**

จัดทำบ ญ วันเลิกบริษัท
ส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบ
และชำระบัญชี

04

ถ้ายังไม่เสร็จ

หากเกินสามเดือน ต้องยื่น
รายงาน ลช.3 ทุกสามเดือน
และหากเกินหนึ่งปี ต้องประชุม
ทุกสิ้นปี

05

ภายใน 14 วัน

ปิดชำระบัญชี

เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น
อนุมัติรายงานการชำระบัญชี
ให้ยื่นจดทะเบียนเสร็จ

กรณีกิจการมีการจดภาษีมูลค่าเพิ่ม ต้องแจ้งเลิกประกอบกิจการตามแบบ ภ.พ.09 ภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันเลิกประกอบกิจการ

ปัญหาและอุปสรรค: การเลิกกิจการ

กระบวนการ “ออกจากระบบ” ของไทย มีหลายขั้นตอน ประสานหลายหน่วยงาน และใช้ระยะเวลา

ต้นทุนเวลา + เอกสาร

ผลเชิงพฤติกรรม

ถ้าปิดกิจการยาก ผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งจะปล่อย
กิจการค้างสถานะไว้ ไม่ดำเนินการปิดกิจการให้เสร็จสิ้น

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจึงมีการถอนชื่อนิติบุคคลที่มี
สถานะร้างออกจากทะเบียน* โดย ปี 2565 จำนวน
27,915 ราย ปี 2566 จำนวน 29,006 ราย และปี 2567
จำนวน 32,935 ราย

เสร็จการชำระบัญชี

ภาระภาษี

ชำระบัญชี

รวบรวมทรัพย์สิน ชำระ
หนี้ และจัดทำงบ
การเงิน

แจ้งสรรพากรภายใน 15
วัน และยื่น ภ.ง.ด.50
ภายใน 150 วัน

ยังมีข้อกำหนดและการเก็บ
เอกสารต่อ

มติเลิกบริษัท

ต้องมีมติ / ผู้ชำระบัญชี

จดทะเบียนเลิก
ภายใน 14 วัน

พร้อมประกาศและแจ้ง
เจ้าหนี้

หมายเหตุ: *การถอนทะเบียนนิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท) ร้าง คือการที่นายทะเบียนขีดชื่อนิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท) ออกจากทะเบียน เนื่องจากไม่ได้ทำการค้าขายหรือประกอบกิจการใด ๆ

ตัวอย่างการจดทะเบียนเข้า – ออก ของธุรกิจ กรณีต่างประเทศ

ประเทศ	การเข้ากิจการ	การออกจากกิจการ
สิงคโปร์	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการออนไลน์ผ่านออนไลน์ 100 % ผ่าน Bizfile และมี GoBusiness ที่ทำหน้าที่เป็น One-stop-portal เพื่อรวมบริการของรัฐทั้งหมดไว้ที่เดียว - เป็นระบบอัตโนมัติ automated และเริ่มมีการนำ AI ในการช่วยประเมินผล สามารถได้รับการอนุมัติใน 15 นาที - ภาษี GST ต้องยื่นจดทะเบียนแยก 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถดำเนินการปิดบริษัทผ่านช่องทางออนไลน์ได้ 100 % - มีโครงการ Simplified Insolvency Programme (SIP) ที่ช่วยให้ SMEs สามารถ “ปิดกิจการ” หรือ “ปรับโครงสร้างหนี้” ได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนศาล <ul style="list-style-type: none"> ○ มูลค่าหนี้ต่ำกว่า 2 ล้าน SGD ○ การปรับโครงสร้าง : ใช้เสียเงินเพียง 2 ใน 3 ของมูลค่าหนี้ และมีระยะเวลาพักชำระหนี้เพียง 30 วัน (ขยายได้ 1 ครั้ง) เพื่อแก้ปัญหาการถ่วงเวลา ○ การปิดกิจการ : ลดขั้นตอนที่ต้องใช้การควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดจากศาล
นิวซีแลนด์	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ได้ 100 % โดยไม่ต้องมีกรรมการในประเทศ - สามารถยื่นขอจดทะเบียนภาษีเงินได้และภาษีสินค้า (GST) ได้ทันที 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถยื่นปิดกิจการผ่านระบบออนไลน์ ได้ เกือบ 100% หากเอกสารตามขั้นตอนครบถ้วน อาทิ การลงนามโดยร้อยละ 75 ของผู้ถือหุ้นทั้งหมด - ใช้เวลา 1 – 2 เดือนในการปิดกิจการ และไม่เสียค่าธรรมเนียมการปิดกิจการ
เอสโตเนีย	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถดำเนินการเปิดบริษัท ผ่านระบบออนไลน์ได้ 100 % โดยไม่จำเป็นต้องมีคน ในประเทศ ผ่านการใช้ระบบ E-residency (บัตรประชาชนคนต่างชาติ) - ทั่วกระบวนการใช้เวลาประมาณ 15 นาที 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถยื่นปิดกิจการผ่านระบบออนไลน์ ได้ 100% โดยสามารถทำได้ทั่วโลก ผ่านระบบ E-residency แต่ใช้ระยะเวลานานประมาณ 7-9 เดือน
ไทย	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ได้ ผ่านระบบ DBD Biz Regist 100% - เชื่อมข้อมูลผ่านระบบ ThaiD - สามารถลดขั้นตอนทางเอกสารต่าง ๆ โดยใช้การลงนามออนไลน์ได้ - สามารถยื่นจด VAT ได้ทันที ระหว่างการจัดตั้งบริษัทผ่านระบบ - ใช้ระยะเวลาในการพิจารณา 1-3 วัน และใช้ - ค่าธรรมเนียมลดลงเหลือประมาณ 2,850 บาท จากปกติ 5,600 บาท 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถทำผ่านออนไลน์ได้ ยังจำเป็นต้องดำเนินการโดยใช้เอกสารเป็นสำคัญ - ยังมีขั้นตอนการดำเนินการที่ยุ่งยาก อาทิ การจัดประชุม จำเป็นต้องประกาศโฆษณาในหนังสือพิมพ์ อย่างน้อย 1 ครั้ง

กรณีต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ

หลักการสำคัญ คือ ทำให้ข้อมูลธุรกิจสามารถเชื่อมกันจริง

สิงคโปร์

GoBusiness + Corppass
กรณีทั่วไปมักอนุมัติได้ภายใน ~15 นาที

เอสโตเนีย

e-Business Register >85% ของบริษัทใหม่ และ
~99% ของ annual reports ผ่านพอร์ทัล

นิวซีแลนด์

เริ่มกิจการ + ลงทะเบียนภาษีในกระบวนการเดียว
ปิดกิจการออนไลน์ มีช่วงคัดค้าน 20 วันทำการ

โปรตุเกส

Empresa na Hora
ตั้งบริษัทได้ภายในไม่ถึง 1 ชั่วโมง ณ จุดเดียว

หลักคิดร่วม 4 ข้อ

- 1 กรอกข้อมูลครั้งเดียว แล้วรัฐนำไปใช้ต่อ
- 2 มี single login / digital ID และ dashboard กลาง
- 3 เชื่อมจดทะเบียนกับภาษี ใบอนุญาต และ รายงานต่อเนื่อง
- 4 ทำให้การปิดกิจการของเคสง่าย คาดการณ์ได้ และต้นทุนต่ำ

กระบวนการจดทะเบียนนิติบุคคลของประเทศต่าง ๆ

สิงคโปร์

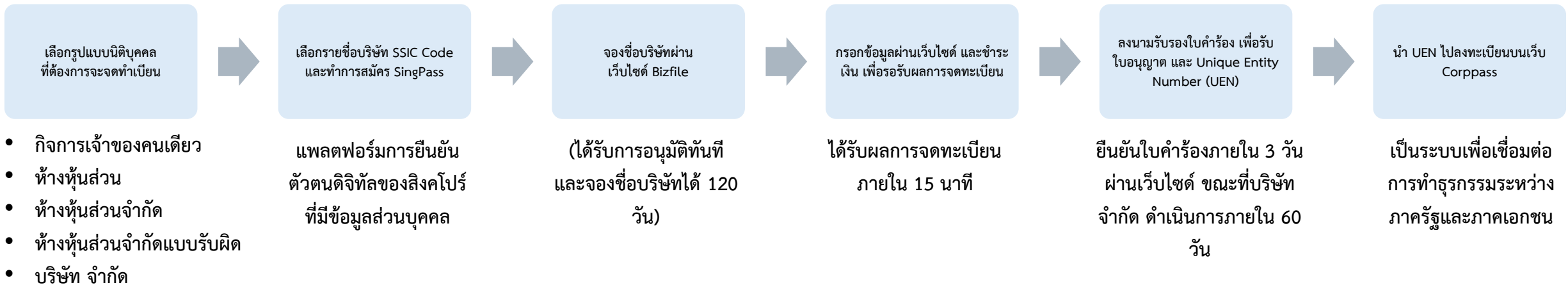
หน่วยงานรับผิดชอบ : Accounting and Corporate Regulatory Authority (ACRA)

สามารถดำเนินการผ่านเว็บ Bizfile ได้ทั้งหมด โดยที่เว็บ ACRA จะให้บริการคู่มือและคลิปวิดีโอทุกขั้นตอนอย่างละเอียด และมีเว็บ GoBusiness ที่ทำหน้าที่เป็น One-stop-portal เพื่อรวมบริการของรัฐทั้งหมดไว้ที่เดียว อาทิ การขอใบอนุญาตเฉพาะกิจการเพิ่มเติม

เป็นระบบอัตโนมัติ automated และเริ่มมีการนำ AI ในการช่วยประเมินผลเพิ่มเติม ส่งผลให้สามารถอนุมัติได้อย่างรวดเร็ว

ถ้าเป็นคนต่างชาติ จำเป็นต้องดำเนินการผ่าน Corporate service provider (CSP) และจำเป็นต้องมีกรรมการ 1 คนเป็นคนในประเทศ

ขั้นตอนการจดทะเบียน

ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

- กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน และห้างหุ้นส่วนจำกัด จ่ายค่าธรรมเนียม 100 SGD ต่อปี หรือ 160 SGD ต่อ 3 ปี
- ห้างหุ้นส่วนจำกัดแบบรับผิดชอบ จ่ายค่าธรรมเนียม 100 SGD เฉพาะครั้งแรกที่สมัคร
- บริษัทเอกชน จ่ายค่าธรรมเนียม 300 SGD เฉพาะครั้งแรกที่สมัคร

กระบวนการจดทะเบียนนิติบุคคลของประเทศต่าง ๆ

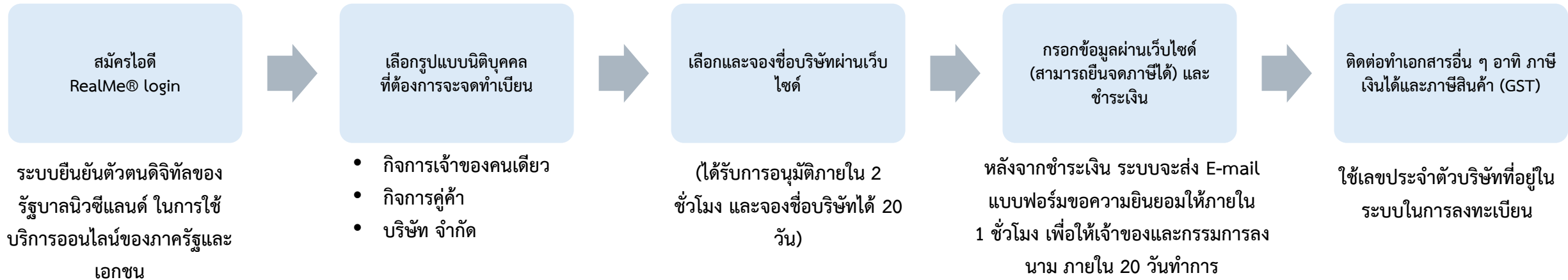
นิวซีแลนด์

หน่วยงานรับผิดชอบ : New Zealand Companies Office (NZCO)

สามารถดำเนินการผ่านเว็บของ NZCO เอง และมีคู่มือการดำเนินการที่ชัดเจน นอกจากนี้ ในขั้นตอนการกรอกข้อมูลผ่านเว็บไซต์ สามารถยื่นขอจดทะเบียนภาษีเงินได้และภาษีสินค้า (GST) ได้ทันที หรือจะไปติดต่อจดทะเบียนหลังเปิดบริษัทก็ได้

ถ้าเป็นคนต่างชาติ จำเป็นต้องมีกรรมการ 1 คนเป็นคนในประเทศ

ขั้นตอนการจดทะเบียน

ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

- ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน 136.55 NZD และมีค่าธรรมเนียมยืนยันข้อมูลรายปี ที่ 57.20 NZD

กระบวนการจดทะเบียนนิติบุคคลของประเทศต่าง ๆ

เอสโตเนีย

ขั้นตอนการจดทะเบียน

หน่วยงานรับผิดชอบ : Estonian Business Register

ใช้ระบบภาษีนิติบุคคลแบบพิเศษ ที่ไม่คิดภาษีจากกำไรที่นำไปลงทุนใหม่ และคิดภาษีร้อยละ 20 เมื่อมีการจ่ายเงินปันผลหรือผลประโยชน์อื่น คนต่างชาติสามารถทำ e-Residency ID เพื่อกลายเป็นประชากรของเอสโตเนียได้ เพื่อนำไปใช้ในการก่อตั้งบริษัท (ค่าทำ 100-120 EUR)

คนในประเทศเข้าสู่ระบบด้วย

Digital ID

ต่างชาติเข้าสู่ระบบด้วย

e-Residency ID

ใช้ระยะเวลา 1 วันทำการ

ในการอนุมัติบริษัท

บัญชีธนาคารที่ใช้ได้

1. Fintech ที่ได้รับอนุญาตใน EU
2. ธนาคารในเอสโตเนีย
3. ธนาคารในเขตเศรษฐกิจยุโรป EEA

ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

- ทั้งกระบวนการใช้เวลาประมาณ 15 นาที และมีค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนที่ 265 EUR
- หลังจัดตั้งบริษัทสำเร็จ สามารถส่งเอกสารต่าง ๆ อาทิ งบการเงิน การจ่ายภาษี ผ่านช่องทางออนไลน์ได้ทั้งหมด

กระบวนการจดทะเบียนนิติบุคคลของประเทศต่าง ๆ

มาเลเซีย

หน่วยงานรับผิดชอบ : Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM)

สามารถดำเนินการผ่านเว็บ EZbiz สำหรับกิจการเจ้าของคนเดียว/ห้างหุ้นส่วน และ MyCoLD สำหรับบริษัทจำกัด

ถ้าเป็นคนต่างชาติ จำเป็นต้องมีกรรมการ 1 คนเป็นคนในประเทศ

ยังคงมีข้อจำกัดในด้านการเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างภาครัฐ

ขั้นตอนการจดทะเบียน

เลือกรูปแบบนิติบุคคล
ที่ต้องการจะจดทะเบียน

- กิจการเจ้าของคนเดียว
- ห้างหุ้นส่วน
- บริษัทจำกัด

เลือกและจองชื่อบริษัทผ่าน
เว็บไซต์

(ได้รับการอนุมัติภายใน 1-3 วันและ
จองชื่อบริษัทได้ 30 วัน)

กรอกข้อมูลผ่านเว็บไซต์ และชำระเงิน เพื่อ
รอรับหนังสือรับรอง

- กิจการเจ้าของคนเดียว/ห้างหุ้นส่วน
จะได้รับหนังสือรับรองใน 1 ชั่วโมง
- บริษัทจำกัด จะได้รับหนังสือรับรองใน
1 -3 วันทำการ

ต้องเปิดบัญชีธนาคาร และติดต่อทำ
เอกสารอื่น ๆ ด้วยตนเอง อาทิ ภาษี
ประกันสังคม

ดำเนินการติดต่อภาครัฐแต่ละแห่ง
ด้วยตนเอง

ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียน

- กิจการเจ้าของคนเดียว และห้างหุ้นส่วน ที่ใช้ชื่อการค้าจดทะเบียน จ่ายค่าธรรมเนียม 60 RM ต่อปี
- กิจการเจ้าของคนเดียว และห้างหุ้นส่วน ที่ใช้ชื่อของตัวเอง จดทะเบียน จ่ายค่าธรรมเนียม 30 RM ต่อปี
- บริษัทจำกัด จ่ายค่าธรรมเนียม 1,000 RM เฉพาะครั้งแรก

กระบวนการจดทะเบียนนิติบุคคลของประเทศต่าง ๆ

ความคืบหน้าของประเทศไทย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า มีการพัฒนาระบบ DBD Biz Regist เพื่อใช้ในการจดทะเบียนนิติบุคคลดิจิทัล เหมือนกับประเทศอื่น ๆ โดยสามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้ ดังนี้

- Login และเชื่อมต่อข้อมูลผ่านแอป ThaiD
- สามารถจดหนังสือหนังสือบริคณห์สนธิ พร้อมกับการจดทะเบียนได้พร้อม ๆ กันในระบบ
- **สามารถจด VAT ภายในระบบได้ทันที**
- สามารถลงลายเซ็น ผ่าน 1) ลงนามผ่านระบบ ThaiD และ 2) ลงลายมือชื่อจริง หน้านายทะเบียน หรือ สแกนเอกสาร
- ในภาพรวม มีความใกล้เคียงกับกระบวนการจดทะเบียนออนไลน์ ของประเทศต่าง ๆ

Back up การยกระดับพลวัตทางธุรกิจ: ข้อมูลประกอบเพิ่มเติม

Innovators Business Environment Index (IBEI)

เป็นดัชนีเพื่อประเมินความยากง่ายของนักนวัตกรรม (Innovators) ในการเริ่มต้นและดำเนินธุรกิจ เมื่อเทียบกับประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นกว่า 125 ประเทศทั่วโลก โดยจำแนกออกมาเป็น 3 เสาหลักได้แก่

ความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจ Ease of Operating a Business	แรงจูงใจทางธุรกิจ Business Incentive	การรับรู้ของตลาด Market Perception
ใช้วัดความง่าย ความรวดเร็ว และความราบรื่นในการเริ่มต้น ดำเนินการ และบำรุงรักษาธุรกิจในประเทศ	ใช้ประเมินว่าประเทศนั้นมีความน่าดึงดูดทางการเงินมากน้อยเพียงใด สำหรับผู้ประกอบการและนักลงทุน	ใช้ประเมินมุมมองของโลกที่มีต่อประเทศนั้น ๆ ในฐานะสถานที่ประกอบธุรกิจ
ตัวอย่างตัวชี้วัด		
<ul style="list-style-type: none"> - ความยากง่ายในการเริ่มต้นธุรกิจ - ความพร้อมของเครื่องมือทางการเงินดิจิทัล - ประสิทธิภาพของกฎหมายและสถาบันในการจัดการการล้มละลาย - ความเข้มงวดของกฎหมายแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราภาษีบุคคลธรรมดา นิติบุคคล - Capital Gains Tax - ขนาดตลาด (อิงจาก GDP และประชากร) - อัตราดอกเบี้ยเงินกู้และความง่ายในการเข้าถึงสินเชื่อ - ความเปิดกว้างทางการค้า 	<ul style="list-style-type: none"> - ความปลอดภัย และประสิทธิภาพของกฎหมาย - อันดับความน่าเชื่อถือของประเทศ - ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ - ระดับการคอร์รัปชันในภาคเอกชน

สะท้อนให้เห็นถึงการประเมินสภาพแวดล้อมของประเทศต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเปิดบริษัทที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม **ซึ่งมีแนวโน้มเป็นภาคส่วนธุรกิจหลักของโลก ในระยะต่อไป**

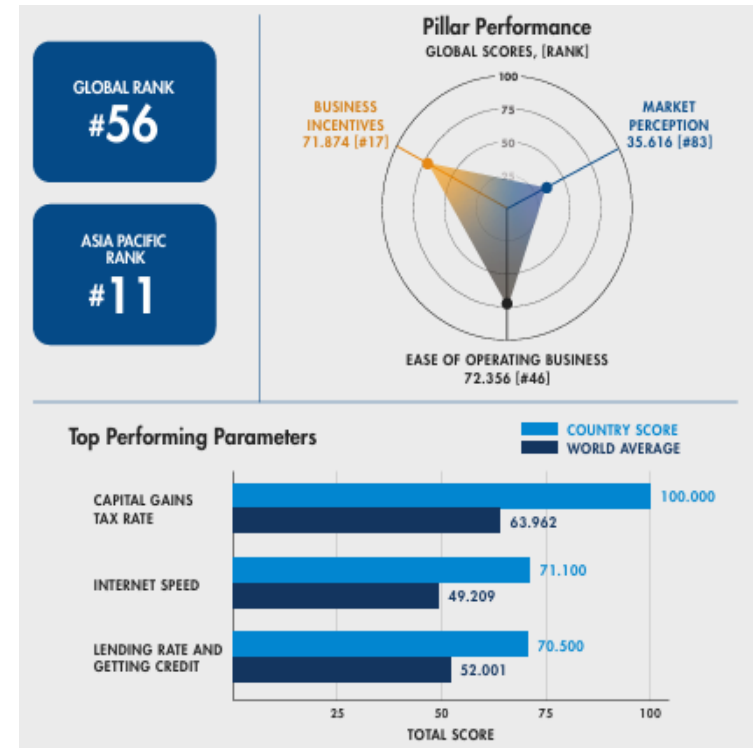
Innovators Business Environment Index (IBEI)

ผลประเมินของประเทศต่าง ๆ ในภาพรวม

Rank	Country	Total Score
1	United States	100.000
2	Singapore	99.145
3	United Kingdom	93.900
4	Switzerland	86.901
5	United Arab Emirates	86.222
6	Canada	86.144
7	The Netherlands	85.715
8	Japan	83.644
9	Saudi Arabia	82.880
10	Estonia	78.997

Rank	Country	Total Score	Rank	Country	Total Score
11	New Zealand	77.740	41	Slovenia	62.687
12	Sweden	77.012	42	Brazil	61.776
13	Luxembourg	76.136	43	Italy	61.699
14	Ireland	75.448	44	Bahrain	61.246
15	Cyprus	74.630	45	Uruguay	61.232
16	Belgium	74.409	46	Puerto Rico	60.606
17	Australia	73.812	47	Colombia	59.337
18	Bulgaria	73.631	48	Malaysia	58.756
19	Finland	73.393	49	Malta	58.427
20	Denmark	72.945	50	Serbia	57.682
21	Norway	72.388	51	North Macedonia	57.526
22	Lithuania	71.981	52	Vietnam	57.133
23	Germany	71.922	53	Indonesia	56.234
24	Israel	70.523	54	India	55.035
25	Romania	70.448	55	Peru	54.911
26	Austria	69.618	56	Thailand	53.847
27	Iceland	69.293	57	Chile	52.536
28	France	69.257	58	Mexico	52.519
29	Taiwan	69.007	59	Qatar	52.287
30	Czechia	68.788	60	Albania	52.176
31	Portugal	68.471	61	South Africa	52.168
32	South Korea	67.895	62	Philippines	50.569
33	Greece	67.621	63	Panama	50.565
34	Hungary	66.888	64	Moldova	50.447
35	Latvia	66.681	65	Kosovo	49.341
36	Slovakia	66.291	66	Armenia	48.997
37	Georgia	65.591	67	Ukraine	48.704
38	Croatia	64.741	68	Kenya	47.709
39	Spain	64.519	69	Kazakhstan	47.485
40	Poland	62.997	70	Cape Verde	46.992

ผลประเมินของประเทศไทย

- จุดเด่นสำคัญของไทย ได้แก่ แรงจูงใจทางภาษี และการเข้าถึงสินเชื่อที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของโลก
- ในด้านความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจ ไทยอยู่อันดับที่ 46 ของโลก และอยู่อันดับที่ 3* ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และในกลุ่มประเทศอาเซียน

Innovators Business Environment Index (IBEI)

ผลประเมิน 25 อันดับแรกจากเสาหลักต่าง ๆ

ความยากง่ายในการดำเนินธุรกิจ Ease of Operating a Business			แรงจูงใจทางธุรกิจ Business Incentive			การรับรู้ของตลาด Market Perception		
Pillar Rank	Country	Pillar Score	Pillar Rank	Country	Pillar Score	Pillar Rank	Country	Pillar Score
1	United States	100.000	1	Singapore	100.000	1	Singapore	100.000
2	Japan	89.187	2	United Arab Emirates	98.233	2	Denmark	99.261
3	Finland	88.911	3	Bahrain	93.210	3	Norway	96.670
4	Canada	88.196	4	Saudi Arabia	84.163	4	Sweden	94.946
5	Puerto Rico	87.693	5	Bulgaria	79.126	5	New Zealand	94.450
6	New Zealand	87.139	6	Cyprus	78.000	6	The Netherlands	94.121
7	Portugal	86.620	7	United Kingdom	76.778	7	Australia	93.838
8	United Kingdom	86.249	8	United States	76.519	8	Switzerland	91.696
9	Sweden	86.224	9	Switzerland	75.033	9	Canada	91.542
10	Denmark	86.083	10	Qatar	73.594	10	Finland	91.507
11	Estonia	85.988	11	Hungary	73.263	11	Ireland	90.749
12	The Netherlands	85.397	12	Estonia	73.221	12	Luxembourg	90.076
13	France	85.259	13	Romania	73.188	13	Austria	88.627
14	Australia	84.922	14	Taiwan	72.428	14	United States	88.540
15	Singapore	84.875	15	China	72.325	15	Germany	87.155
16	Norway	84.163	16	Indonesia	71.889	16	United Kingdom	87.143
17	Chile	83.673	17	Thailand	71.874	17	Iceland	86.112
18	Ireland	83.321	18	Kuwait	71.611	18	Estonia	81.515
19	Taiwan	83.133	19	Malaysia	69.123	19	Belgium	79.441
20	Belgium	82.925	20	Israel	67.758	20	Taiwan	78.790
21	Spain	82.103	21	Vietnam	67.041	21	Slovenia	76.930
22	Latvia	81.707	22	Luxembourg	67.031	22	Israel	75.782
23	Slovenia	81.436	23	North Macedonia	64.212	23	Czechia	74.390
24	Georgia	81.348	24	Oman	63.648	24	Lithuania	74.382
25	Italy	80.654	25	Lithuania	62.658	25	South Korea	73.589

ภาคธุรกิจของไทยในหลายสาขาการผลิตยังมีการกระจุกตัวในระดับสูง

กลุ่มที่มีการกระจุกตัว และผู้แข่งขันน้อยราย (Barrier to Entry สูง)

รหัส TSIC 4 หลัก

กลุ่มที่มีการกระจุกสูงและผู้แข่งขันมาราย

กลุ่มบริษัท	ประเภทกิจกรรม	จำนวนบริษัท	HHI	รายได้รวม (ล้านบาท)
การทำเหมืองลิกไนต์	การทำเหมืองแร่และหิน	4	9,964	1,659.4
กิจกรรมที่เกี่ยวกับป่าไม้	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	58	9,319	5,006.6
การประกันวินาศภัย	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	78	9,311	11,416.3
การบุดจาะทำธรรมชาติ	การทำเหมืองแร่และหิน	27	9,289	7,704.7
การทำเหมืองสินแร่โลหะมีค่า	การทำเหมืองแร่และหิน	27	9,235	154.4
การทำเหมืองเกลือ	การทำเหมืองแร่และหิน	15	9,150	2,550.3
การผลิตเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสิ่งทอ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเครื่องหนัง	การผลิต	22	7,691	2,214.6
การผลิตไวน์	การผลิต	95	7,650	4,073.5
การโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	40	7,306	1,604.8
การขนส่งผู้โดยสารในเขตเมืองและปริมณฑล (ยกเว้นทางรถโดยสารประจำทาง)	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	17	7,069	177.3
การขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟระหว่างเมือง	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	8	7,064	19.0
การทำเหมืองถ่านหินคุณภาพสูง	การทำเหมืองแร่และหิน	18	6,768	2,305.1
การผลิตผลิตภัณฑ์วัสดุทนไฟ	การผลิต	17	6,362	5,765.6
กิจกรรมบริการที่สนับสนุนการขนส่งทางอากาศ	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	84	6,302	57,825.6
การขายปลีกอาหาร เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์ยาสูบ บนแผงลอยและตลาด	การขายส่งและการขายปลีก	75	5,688	1,695.8
การจัดการเมล็ดพันธุ์เพื่อการขยายพันธุ์	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	72	4,639	4,036.5
ตัวกลางทางการเงินตราอื่นๆ	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	41	4,629	422.2

กลุ่มบริษัท	ประเภทกิจกรรม	จำนวนบริษัท	HHI	รายได้รวม (ล้านบาท)
การจัดการกองทุน	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	113	7,166	1,669.4
การโทรคมนาคมแบบไร้สาย	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	260	6,411	45,959.8
การผลิตเครื่องประดับเพชรพลอยเทียมและสิ่งของที่เกี่ยวข้อง	การผลิต	105	5,754	8,516.5
การผลิตเครื่องจักรที่ใช้ในการเกษตรและการป่าไม้	การผลิต	312	5,351	73,909.3
การผลิตโลหะมีค่าและโลหะอื่นๆ ที่ไม่ใช่เหล็กขั้นมูลฐาน	การผลิต	512	4,886	980,004.7
การผลิตอุปกรณ์สื่อสาร	การผลิต	219	4,773	194,565.8
กิจกรรมบริการที่สนับสนุนการขนส่งทางบก	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	601	4,498	23,246.6
การผลิตเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือน	การผลิต	139	4,318	93,833.6
กิจกรรมการพนันและการเสี่ยงโชค	ศิลปะ ความบันเทิง และบันเทิงนาการ	546	4,113	8,425.8
การขายส่งเชื้อเพลิงแข็ง เชื้อเพลิงเหลว และเชื้อเพลิงก๊าซ รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	การขายส่งและการขายปลีก	2,230	4,035	1,153,698.9
สัญญาเช่าดำเนินงานผลิตภัณฑ์ที่มีทรัพย์สินทางปัญญาหรือผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกัน (ยกเว้นงานที่มีลิขสิทธิ์)	กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	379	3,821	9,293.5
การผลิตก๊าซ การจ่ายเชื้อเพลิงก๊าซผ่านท่อหลัก	ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	135	3,414	15,758.8
การก่อสร้างโครงการวิศวกรรมโยธาอื่นๆ	การก่อสร้าง	1,429	3,319	49,209.4
กิจกรรมของตัวแทนธุรกิจท่องเที่ยว	กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	1,448	3,211	26,785.0
กิจกรรมนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์และตราสารอนุพันธ์	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	1,376	3,016	44,747.6
กิจกรรมที่สนับสนุนการผลิตพืชผล	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	1,007	2,948	16,097.7
การผลิตเนื้อสัตว์ (ยกเว้นสัตว์ปีก)	การผลิต	168	2,931	48,249.6
การขายส่งของใช้ในครัวเรือนอื่นๆ	การขายส่งและการขายปลีก	4,926	2,893	3,227,923.7
การจัดการประชุมและการแสดงสินค้า	กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	4,580	2,879	85,244.6
การผลิตเครื่องจักรและเครื่องใช้สำนักงาน (ยกเว้นคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง)	การผลิต	105	2,850	72,775.1

หมายเหตุ: มีผู้ประกอบการน้อยกว่า 100 ราย

ภาคธุรกิจของไทยในหลายสาขาการผลิตยังมีการกระจุกตัวในระดับสูง

กลุ่มที่มีการกระจุกตัว และผู้แข่งขันน้อยราย (Barrier to Entry สูง)

รหัส TSIC 3 หลัก

กลุ่มที่มีการกระจุกสูงและผู้แข่งขันมาราย

กลุ่มบริษัท	ประเภทกิจกรรม	จำนวนบริษัท	HHI	รายได้รวม (ล้านบาท)
การทำเหมืองลิกไนต์	การทำเหมืองแร่และหิน	4	9,964	1,659.4
กิจกรรมที่เกี่ยวกับป่าไม้	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	58	9,319	5,006.6
การขุดเจาะก๊าซธรรมชาติ	การทำเหมืองแร่และหิน	27	9,289	7,704.7
การทำเหมืองสินแร่โลหะมีค่า	การทำเหมืองแร่และหิน	27	9,235	154.4
การโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	40	7,306	1,604.8
การทำเหมืองถ่านหินคุณภาพสูง	การทำเหมืองแร่และหิน	18	6,768	2,305.1
ตัวกลางทางเงินตรา	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	42	4,629	422.2
การขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	51	4,582	65,490.6
การผลิตหัวรถจักรและตู้สำหรับขนส่งทางรถไฟและรถราง	การผลิต	12	4,274	255.7
การทำเหมืองสินแร่เหล็ก	การทำเหมืองแร่และหิน	15	4,098	679.6
การขนส่งทางท่อลำเลียง	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	15	4,057	5,934.2
การจัดหาไอน้ำและระบบปรับอากาศ	ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	91	3,990	4,918.0

กลุ่มบริษัท	ประเภทกิจกรรม	จำนวนบริษัท	HHI	รายได้รวม (ล้านบาท)
การประกันภัย	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	130	9,178	11,498.8
การจัดการกองทุน	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	113	7,166	1,669.4
การโทรคมนาคมแบบไร้สาย	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	260	6,411	45,959.8
การผลิตโลหะมีค่าและโลหะอื่นๆ ที่ไม่ใช่เหล็กขั้นมูลฐาน	การผลิต	512	4,886	980,004.7
การผลิตอุปกรณ์สื่อสาร	การผลิต	219	4,773	194,565.8
การผลิตเครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือน	การผลิต	139	4,318	93,833.6
กิจกรรมการพนันและการเสี่ยงโชค	ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	546	4,113	8,425.8
สัญญาเช่าดำเนินงานผลิตภัณฑ์ที่มีทรัพย์สินทางปัญญาและผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกัน (ยกเว้นงานที่มีลิขสิทธิ์)	กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	379	3,821	9,293.5
การผลิตก๊าซ การจ่ายเชื้อเพลิงก๊าซผ่านท่อหลัก	ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	135	3,414	15,758.8
การก่อสร้างโครงการวิศวกรรมโยธาอื่นๆ	การก่อสร้าง	1,429	3,319	49,209.4
การจัดการประชุมและการแสดงสินค้า	กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	4,580	2,879	85,244.6
การผลิตคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วง	การผลิต	280	2,667	540,903.3
การประมวลผลข้อมูล การจัดการและการให้เช่าพื้นที่บนเครื่องแม่ข่าย และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเว็บท่า	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	1,484	2,349	64,082.4
การบริการระบบรักษาความปลอดภัย	กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	415	2,130	10,379.0
การขายปลีกโดยไม่มีร้าน	การขายส่งและการขายปลีก	6,982	2,084	206,325.0
การขนส่งสินค้าทางอากาศ	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	123	2,049	36,546.4
การขายชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมของยานยนต์	การขายส่งและการขายปลีก	8,109	2,038	1,111,214.9
การต่อเรือ	การผลิต	179	1,988	5,244.4
การผลิตมอเตอร์ไฟฟ้า เครื่องกำเนิดไฟฟ้า หม้อแปลงไฟฟ้า และอุปกรณ์ควบคุมและจ่ายไฟฟ้า	การผลิต	451	1,958	360,220.0

หมายเหตุ: มีผู้ประกอบการน้อยกว่า 100 ราย

ภาคธุรกิจของไทยในหลายสาขาการผลิตยังมีการกระจุกตัวในระดับสูง

กลุ่มที่มีการกระจุกตัว และผู้แข่งขันน้อยราย (Barrier to Entry สูง)

รหัส TSIC 2 หลัก

กลุ่มที่มีการกระจุกสูงและผู้แข่งขันมากมาย

กลุ่มบริษัท	ประเภทกิจกรรม	จำนวนบริษัท	HHI	รายได้รวม (ล้านบาท)
การทำเหมืองถ่านหินและลิกไนต์	การทำเหมืองแร่และหิน	22	4,034	3,964.6
การขุดเจาะปิโตรเลียมดิบและก๊าซธรรมชาติ	การทำเหมืองแร่และหิน	47	2,334	237,880.2
การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบ	การผลิต	49	2,170	7,348.7
กิจกรรมการบำบัดและบริการจัดการของเสียอื่นๆ	การจัดการน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	85	775	994.9
กิจกรรมการบำบัดและบริการจัดการของเสียอื่นๆ	การจัดการน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	85	775	3,964.6

กลุ่มบริษัท	ประเภทกิจกรรม	จำนวนบริษัท	HHI	รายได้รวม (ล้านบาท)
การประกันภัย การประกันภัยต่อ และกองทุนบำนาญ บำนาญ (ยกเว้นการประกันสังคมภาคบังคับ)	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	142	9,130	11,528.9
กิจกรรมการพนันและการเสี่ยงโชค	ศิลปะ ความบันเทิง และบันเทิงนาการ	546	4,113	8,425.8
การป่าไม้และการทำไม้	เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	173	3,601	8,133.6
การโทรคมนาคม	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	1,242	2,458	75,335.8
การขนส่งทางอากาศ	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	174	2,150	102,037.0
กิจกรรมห้องสมุด หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์สถาน และกิจกรรมทางวัฒนธรรมอื่นๆ	ศิลปะ ความบันเทิง และบันเทิงนาการ	101	1,782	3,815.5
การบริการสารสนเทศ	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	1,769	1,764	75,401.0
การทำเหมืองสินแร่โลหะ	การทำเหมืองแร่และหิน	373	1,736	29,708.0
การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน	การผลิต	2,146	1,682	1,687,774.6
การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการถลุงปิโตรเลียม	การผลิต	372	1,386	2,340,501.6
กิจกรรมบริการที่สนับสนุนการทำเหมืองแร่	การทำเหมืองแร่และหิน	210	1,305	16,768.8
กิจกรรมไปรษณีย์และการรับส่งพัสดุภัณฑ์	การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	869	1,265	83,626.2
การจัดผังรายการและการแพร่ภาพกระจายเสียง	ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	1,900	1,223	10,229.9
การเก็บกักน้ำ การจัดหา น้ำ และการจ่ายน้ำ	การจัดการน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	208	1,204	16,438.0
การผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่นๆ	การผลิต	582	922	173,115.9
กิจกรรมสนับสนุนการบริการทางการเงินและการประกันภัย	กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	5,487	598	103,386.0
กิจกรรมสังคมสงเคราะห์ที่ไม่ใช่ที่พัก	กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	255	518	1,226.4
การบริการวิชาชีพ	กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	475	516	5,934.1
การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า	การผลิต	2,144	455	1,020,467.5
การจัดการน้ำเสีย	การจัดการน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	253	454	4,549.7

หมายเหตุ: มีผู้ประกอบการน้อยกว่า 100 ราย

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ต้นทุนทางสังคมนอกจากตลาดสูง

- SMEs มักมีความเชื่อมโยงระหว่างทรัพย์สินของครอบครัวและกิจการ ทำให้การปิดกิจการหรือการล้มละลายส่งผลกระทบต่อครัวเรือน (Carlock & Ward, 2001)
- SMEs ให้ความสำคัญกับการสืบทอดกิจการ จึงเกิดความลังเลในการออกจากตลาด แม้ธุรกิจเริ่มมีปัญหา (Gómez-Mejía et al., 2011)

ข้อจำกัดด้านข้อมูลและธรรมาภิบาลของ SMEs

- ขาดระบบข้อมูลและบัญชีที่ได้มาตรฐาน ทำให้ประเมินมูลค่ากิจการที่เหมาะสมยาก (Adverse Selection) (Loetnithat, Vajragupta, & Chaimadee, 2025)
- การขาดระบบบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานและการพึ่งพาการตัดสินใจของเจ้าของกิจการเป็นหลัก ผู้ซื้อหรือผู้ลงทุนภายนอกประสบปัญหาในการประเมินศักยภาพของธุรกิจในระยะยาว (Phongphit & Saeheng, 2013)

การเข้าถึงตลาดรองสำหรับซื้อขายกิจการ

- ประเทศไทยยังขาดตลาดรองและกลไกซื้อขายกิจการสำหรับ SMEs ที่มีประสิทธิภาพ (missing market for SME business transfer) ส่งผลให้การซื้อขายหรือควบรวมกิจการเกิดขึ้นได้จำกัด และราคาซื้อขายอาจไม่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงของธุรกิจ

ส่งเสริมการทำบัญชีเพื่อแยกธุรกิจออกจากครอบครัวที่ชัดเจน

- เพื่อแยกบัญชี แยกทรัพย์สิน และแยกบทบาทการบริหารระหว่างครัวเรือนกับกิจการ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความโปร่งใสทางการเงิน

ปรับปรุงการจดทะเบียนกิจการให้รัดกุม รวดเร็ว

- อาทิ Super license เพื่อลดขั้นตอนกฎระเบียบที่ซับซ้อน เพื่อลดอุปสรรคในการทำธุรกิจ โดยกระทรวงต่างๆ ควรบูรณาการร่วมกันเพื่อการทำงานที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

สนับสนุนการใช้กฎหมายที่สร้างแรงจูงใจในการรวบรวมข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูล

พัฒนากลไก/กระบวนการที่สนับสนุนให้กิจการสามารถยกเลิกและออกจากตลาดที่เป็นธรรม เหมาะสมกับต้นทุน

- สนับสนุน Platform ซื้อขายธุรกิจและระดมทุนของธุรกิจขนาดเล็ก เพื่อสนับสนุนการโอนกิจการ และปรับโครงสร้างธุรกิจ
- เพิ่มการเข้าถึงเงินทุนผ่าน crowdfunding และตลาดหุ้นสำหรับ SMEs (Loetnithat, Vajragupta, & Chaimadee, 2025)
- พัฒนากลไก Reverse Mortgage เพื่อแปลงสินทรัพย์ธุรกิจเป็นรายได้หลังเกษียณ อาจช่วยลดแรงจูงใจในการคงอยู่ของธุรกิจที่มีผลิตภาพต่ำ (zombie firms) โดยลดต้นทุนทางเศรษฐกิจและสังคมจากการออกจากตลาดของธุรกิจครอบครัว

การให้ช่วยเหลือแบบรวม แต่ขาดการพัฒนาธุรกิจควบคู่ด้วย

- การชะลอการรับรู้หนี้เสีย (NPL recognition) และการ rollover สินเชื่อแก่ firms ที่มีปัญหาทางการเงิน โดยไม่มีแรงจูงใจเพียงพอในการปรับโครงสร้างธุรกิจ หรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Caballero et al., 2008)
- ช่วยให้ firms ที่มีผลิตภาพต่ำยังอยู่รอดได้ แม้ไม่มีการยกระดับขีดความสามารถหรือปรับตัวเชิงเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ (World Bank Group, 2021)

Network Externality and Spill over effect

- ปัญหาการว่างงาน และการชะลอตัวทางเศรษฐกิจ
- ธุรกิจ SMEs ในไทยถือเป็นแหล่งจ้างงานหลักของประเทศ โดยมีการจ้างงานรวมกว่า 13.65 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงเกือบ 69.12% ของการจ้างงานรวมทั้งประเทศ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

นโยบายควรมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของ SMEs ทั้งด้านการบริหารจัดการ เทคโนโลยี และการปรับตัวทางธุรกิจ มากกว่าการสนับสนุนด้านเงินทุนเพียงอย่างเดียว

- เสริมสร้างบทบาทของศูนย์บ่มเพาะธุรกิจที่มีอยู่ให้มีความเข้มแข็ง
- การสร้าง Ecosystem ควบคู่กับการให้เงินช่วยเหลือธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้ SMEs สามารถเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับระดับในอนาคต

การพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อโยกย้ายสาขาการผลิต

- เพื่อรองรับการโยกย้ายแรงงานจากธุรกิจหรือสาขาการผลิตที่มีผลิตภาพต่ำไปสู่ภาคธุรกิจที่มีศักยภาพสูงกว่า
- ลดการคงอยู่ของกิจการที่ไม่มีศักยภาพในการแข่งขัน และสนับสนุนกระบวนการ creative destruction

อุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจในประเทศไทย

รายงานผลการสำรวจความโปร่งใสของหน่วยงานรัฐโดย กกร. สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาคอร์รัปชันได้กลายเป็นอุปสรรคสำคัญที่บั่นทอนระบบเศรษฐกิจและบรรยากาศการลงทุนในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ จากข้อมูลพบว่า มีผู้ออกใบอนุญาตจากรัฐถึงร้อยละ 60.9 ที่ถูกร้องขอสิ่งตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ขณะที่ผู้ประกอบการอีกร้อยละ 45.9 จำเป็นต้องมอบของขวัญหรือผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่เพื่อความสะดวกรวดเร็ว โดยเฉพาะในกลุ่มหน่วยงานราชการที่ใกล้ชิดกับการบริการภาคประชาชนหรือหน่วยงานที่มีงบประมาณสำหรับจัดซื้อจัดจ้างสูง ซึ่งก่อให้เกิดการระดมเงินใต้โต๊ะในวงกว้าง และส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นในสายตักลงทุนระดับสากล และลดทอนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

หน่วยงานที่มีอัตราเสนอสิ่งตอบแทนสูงสุด 10 อันดับแรก

อันดับ	หน่วยงาน	จำนวนครั้งที่ติดต่อเฉลี่ยต่อปี	จำนวนครั้งที่มีการเสนอให้สิ่งตอบแทน	คิดเป็น %
1	ตำรวจทางหลวง/จราจร	1.69	1.69	100.0
2	กระบวนการยุติธรรม (ยกเว้นศาล)	1.06	1.00	94.4
3	องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	1.09	1.00	91.7
4	กรมเจ้าท่า	1.67	1.50	90.0
5	กรมทางหลวง	1.46	1.20	82.0
6	กรมโยธาธิการและผังเมือง	1.58	1.25	78.9
7	ตำรวจท้องที่	1.60	1.24	77.7
8	กรมทรัพย์สินทางปัญญา	1.32	1.00	76.0
9	กรมสรรพากร	1.49	1.06	71.0
10	กรมการขนส่งทางบก	1.80	1.25	69.4

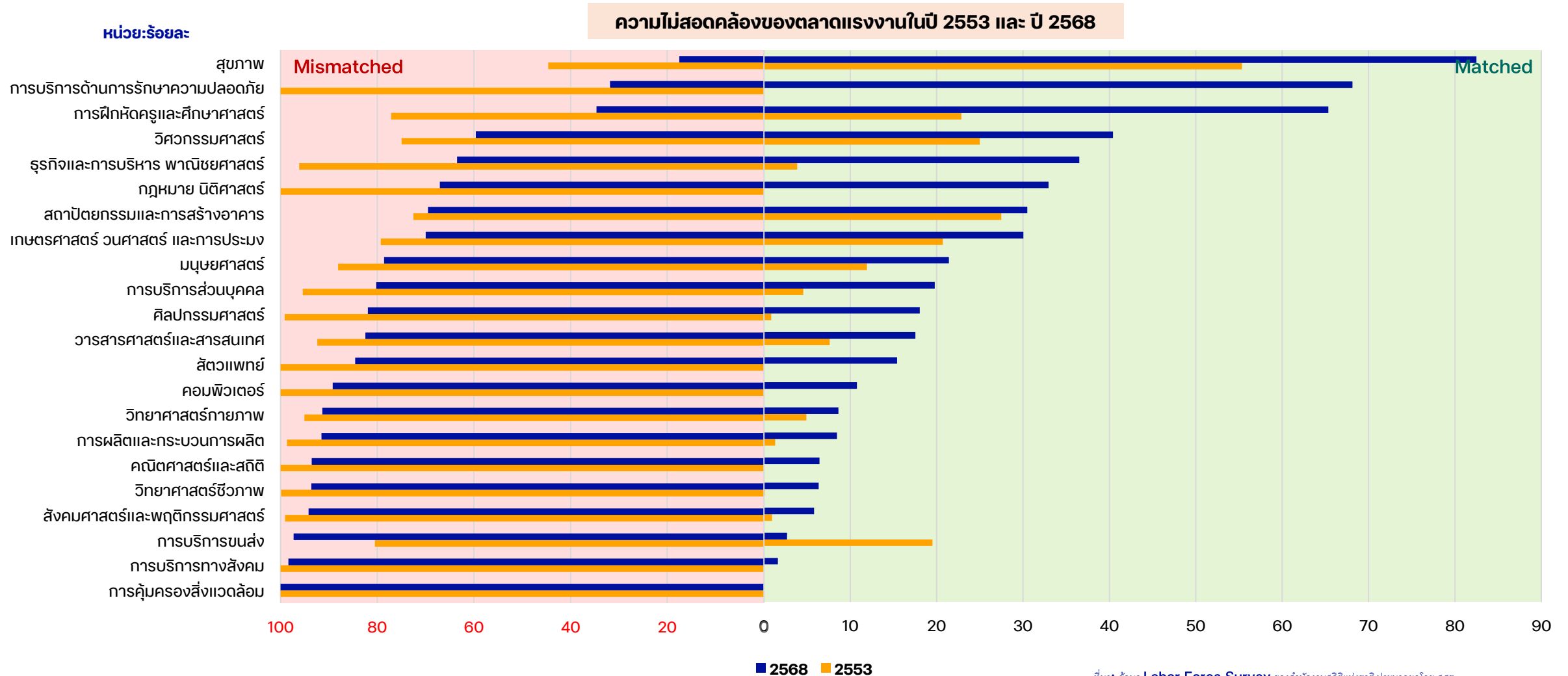
หน่วยงานที่มีมูลค่าสินบนเฉลี่ยสูงสุด 10 อันดับแรก

อันดับ	หน่วยงาน	จำนวนเงินที่เสนอให้ต่อครั้ง (บาท)
1	กรมควบคุมมลพิษ	102,160
2	กรมเจ้าท่า	100,000
3	กรมสรรพสามิต	94,667
4	กรมสรรพากร	89,498
5	กระบวนการยุติธรรม (ยกเว้นศาล)	88,750
6	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) / บริการสาธารณสุข	74,643
7	กรมทางหลวง	70,167
8	กรมโยธาธิการและผังเมือง	70,000
9	กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	68,000
10	กรมป่าไม้	67,500

Back up ด้านแรงงาน

การวิเคราะห์ความไม่สอดคล้องของตลาดแรงงานในแนวนอน (Horizontal Mismatch)

การที่แรงงานสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่ไม่ตรง/ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน หรือแรงงานต้องทำงานที่ไม่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่จบมา โดยใช้วิธีการจับคู่สาขาวิชาที่เรียนกับอาชีพที่เหมาะสมในแต่ละสาขาวิชาที่จบ โดยยึดหลักเกณฑ์การจัดกลุ่มจากเอกสารโครงสร้างของการจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากลที่สำนักงานสถิติแห่งชาติจัดทำขึ้นโดยอ้างอิงจากเอกสาร International Standard Classification of Occupations (ISCO) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization)

ที่มา: ข้อมูล Labor Force Survey ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดย สศร.

การวิเคราะห์ความไม่สอดคล้องของตลาดแรงงานในแนวดิ่ง (Vertical Mismatch)

การกำหนดระดับทักษะที่ต้องการในแต่ละอาชีพ

ISCO-08 ระดับทักษะ (Skill Level) ISCED-97 การจัดประเภทการศึกษา	ระดับทักษะ 1		ระดับทักษะ 2		ระดับทักษะ 3	ระดับทักษะ 4			
	ระดับก่อน ประถมศึกษา	ระดับประถมศึกษา	ระดับ มัธยมศึกษา ตอนต้น	ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย และ ปวช.	สาย อาชีพศึกษา- ประกาศนียบัตร ชั้นสูง (ปวส.)	สายสามัญ ศึกษา- อนุปริญญา	ระดับ ปริญญา ตรี	ระดับปริญญาโท	ระดับปริญญาเอก
ISCO-08 การจัดประเภทอาชีพตามมาตรฐานสากล									
1. ผู้จัดการ ข้าราชการระดับอาวุโสและผู้บัญญัติกฎหมาย	UNDER								
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ									
3. เจ้าหน้าที่เทคนิคและผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับด้านต่าง ๆ									
4. เสมียน			MATCH						
5. พนักงานบริการและผู้จำหน่ายสินค้า									
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร ป่าไม้ และประมง									
7. ช่างฝีมือและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง									
8. ผู้ควบคุมเครื่องจักรโรงงานและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ									
9. ผู้ประกอบอาชีพงานพื้นฐาน									

หมายเหตุ:

- Under educated (สำเร็จการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าระดับอาชีพที่กำหนด)
- Matched
- Over educated (สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่าระดับที่อาชีพที่กำหนด)

การกำหนดตามหลัก ISCO-2008 ของ ILO

ที่มา: ILO

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2560 มาตรา 77 กำหนดให้ “รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนดโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง” และต่อมาได้มีการออก พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เพื่อกำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment: RIA) อย่างไรก็ตาม การดำเนินการที่ผ่านมายังมีข้อจำกัดหลายประการ

1. การกำหนดให้ “หน่วยงานของรัฐ” เป็นผู้ดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย ซึ่งในทางปฏิบัติจะเป็นหน่วยงานเจ้าผู้เสนอร่างกฎหมายหรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินมีความเป็นกลางและรอบด้านควรจัดทำโดยองค์กรที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายนั้นโดยตรง ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดแนวทางการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนเพื่อให้สามารถสะท้อนถึงผลกระทบของกฎหมายได้อย่างรอบด้าน (Stakeholder Engagement) ควรคู่ไปกับการเปิดเผยผลการวิเคราะห์ต่อสาธารณะ (มาตรา 18)
3. กฎหมายสำคัญที่มีการบังคับใช้อยู่แล้ว (Ex post evaluation) ตามมาตรา 34 ที่กำหนดให้มี “การประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างน้อยทุก 5 ปีนับแต่วันที่กฎหมายนั้นมีผลใช้บังคับ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่มีผลกระทบเป็นวงกว้าง โดยอาจพิจารณาความสำคัญของสาขาที่มีผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายในระดับสูงก่อน อาทิ งบประมาณ การแข่งขันทางการค้า และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
4. การจัดทำวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายต่อการแข่งขันทางการค้า (Competition Impact Assessment) ควรคู่ไปกับการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย

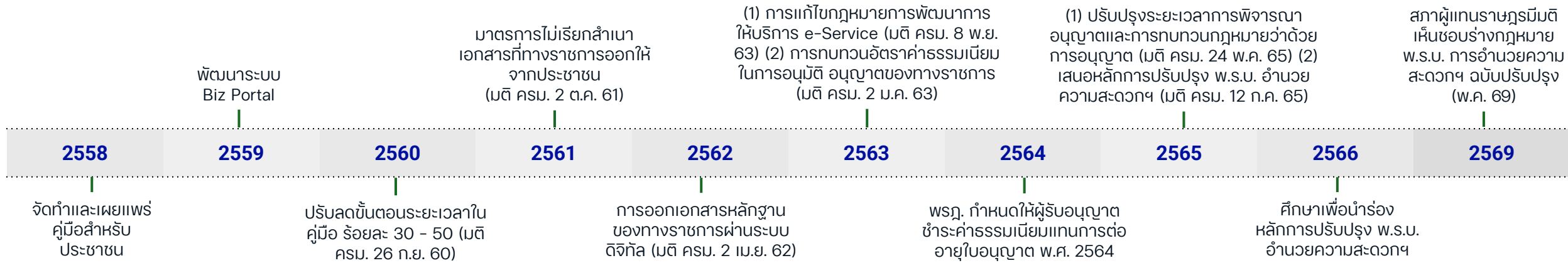
2.3 การสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

1. กำหนดบทบาทที่เหมาะสมของรัฐวิสาหกิจต่อระบบเศรษฐกิจ โดยจัดให้รัฐวิสาหกิจมีบทบาทเฉพาะในส่วนที่มีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจ ได้แก่ การให้บริการสาธารณะและการผูกขาดโดยธรรมชาติ พร้อมทั้ง กำหนดรูปแบบการสนับสนุนนโยบายเชิงงบประมาณจากภาครัฐรวมถึง เป้าหมายในการดำเนินกิจการที่ชัดเจน
2. พัฒนาศักยภาพของหน่วยงานกำกับดูแล
  - เพิ่มความรับผิดชอบต่อเป้าหมายของหน่วยงานให้ชัดเจน (Accountability)
  - การกำหนดแนวทางในการพิจารณาและปฏิบัติแต่ละเรื่องให้มีความชัดเจน พร้อมทั้งความโปร่งใสในการดำเนินงานและการพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ (Transparency)
  - การประสานงานระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล เพื่อลดความทับซ้อน และลดช่องโหว่ในการกำกับดูแล
  - การกำกับดูแลที่ครอบคลุมการดำเนินการในต่างประเทศ
3. การพัฒนาแนวทางการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment) ทั้งในส่วน of ร่างกฎหมายใหม่และกฎหมายสำคัญที่มีการบังคับใช้อยู่แล้ว (Ex post evaluation) รวมถึงผลกระทบของกฎหมายต่อการแข่งขันทางการค้า (Competition Impact Assessment)

การปรับปรุงพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

เพื่อให้มีกฎหมายกลางที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขออนุญาตซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

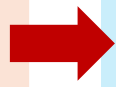

ผลการบังคับใช้

- เร็วขึ้น (Faster)** โดยให้บริการประชาชนได้เร็วขึ้น
- ง่ายขึ้น/สะดวกขึ้น (Easier)** ยกเลิกการขอสำเนาเอกสาร / ติดต่อราชการได้ง่าย สะดวกขึ้น โดยเปิดข้อมูลภาครัฐ 3,903 ชุดข้อมูล จาก 315 หน่วยงาน และเชื่อมโยง 38 ชุดข้อมูล จาก 7 หน่วยงานผ่าน Gov't Data Exchange
- ค่าใช้จ่ายที่ถูกลง (Cheaper)** โดยมีการลดและยกเลิกค่าธรรมเนียมการขออนุญาตที่ไม่จำเป็น ลดต้นทุนให้แก่ประชาชน
- โปร่งใส และทันสมัย (Smarter)** มีระบบบริการ e-Services (343 บริการ), Biz Portal (94 ใบอนุญาต ใน 25 ประเภทธุรกิจ) โดยเปิดให้ยื่นคำขอได้ครบวงจรธุรกิจผ่านออนไลน์ และ Citizen Portal (บนแอปพลิเคชัน "ทางรัฐ" 45 บริการ) เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง ระหว่างภาครัฐและเอกชน

ปัญหา/อุปสรรค

- กระบวนการล่าช้าและไม่เป็นไปตามคู่มือ** การบริการไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในคู่มือประชาชน ขณะที่กระบวนการอนุมัติ/อนุญาตขาดการปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ
- บริการดิจิทัลยังไม่สมบูรณ์และขาดการเชื่อมโยง** โดยบางครั้งผู้รับบริการยังคงต้องแสดงเอกสารตัวจริง ประกอบกับขาดเอกภาพในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ทำให้เกิดการประวิงเวลาและล่าช้าเพื่อรอข้อมูลจากหน่วยงานอื่น
- การกระจายอำนาจและการใช้ดุลยพินิจทางกฎหมาย** โดยบางกระบวนการไม่กระจายอำนาจ ต้องส่งให้หน่วยงานส่วนกลางอนุมัติเท่านั้น ขณะที่บางกฎหมายใช้คำปลายเปิด จึงเป็นการเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจเกินขอบเขต
- แนวปฏิบัติไม่เป็นมาตรฐานและการสื่อสารไม่ทั่วถึง** โดยแนวทางการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานมีความลักลั่นไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ทำให้มาตรการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของรัฐยังไม่เข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึง

การปรับปรุง พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวก

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2569 สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบร่างกฎหมาย พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวก

การปฏิรูปบริการภาครัฐ

ระบบ Super License

รวมใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องกันในหนึ่งธุรกิจ ให้เหลือการยื่นคำขอครั้งเดียว เมื่อได้ใบอนุญาตหลักจะถือว่าได้ใบอนุญาตรองทันที ลดการติดต่อหลายหน่วยงาน (เช่น ธุรกิจโรงแรมขนาดเล็ก)

ปรับเป็นระบบจดแจ้ง

กิจการที่มีความเสี่ยงต่ำจะเปลี่ยนจากการขออนุญาตเต็มรูปแบบ มาเป็นเพียงการแจ้งหรือขึ้นทะเบียน เพื่อให้เริ่มธุรกิจได้ทันที

ลดการเรียกเอกสารซ้ำ

ยุติปัญหาการขอเอกสารเพิ่มเติม โดยหน่วยงานรัฐต้องเชื่อมโยงฐานข้อมูลกลางร่วมกัน หากรัฐมีข้อมูลอยู่แล้วห้ามเรียกสำเนาจากประชาชนซ้ำ

ต่ออายุใบอนุญาตง่ายขึ้น

ขยายอายุใบอนุญาตให้ยาวขึ้น (ไม่ต้องต่อทุกปี) หรือปรับให้ต่ออายุอัตโนมัติได้ทันทีเมื่อชำระค่าธรรมเนียมครบถ้วน

โปร่งใส ตรวจสอบได้

ทุกหน่วยงานต้องเปิดเผยขั้นตอน เอกสาร ระยะเวลา และค่าธรรมเนียมอย่างชัดเจน เพื่อให้ประชาชนและผู้ประกอบการวางแผนได้แม่นยำ

กลไกขับเคลื่อนสำคัญ

ศูนย์รับคำขอกกลาง

จุดบริการเดียว (One Stop Service) ที่ประชาชนสามารถยื่นคำขอได้ ณ จุดเดียว แล้วระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะทำหน้าที่ส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเอง

รองรับกฎหมายเปิดเผยข้อมูล

กรม. เห็นชอบร่าง พ.ร.ฎ. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลระหว่างหน่วยงานรัฐ เพื่อให้การแลกเปลี่ยนข้อมูลมีประสิทธิภาพและแม่นยำ

เป้าหมายและประโยชน์

ลดภาระและต้นทุน

ช่วยให้ประชาชนและภาคธุรกิจติดต่อราชการได้ง่าย รวดเร็ว และประหยัดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

การปรับปรุงทั้งระบบนี้จะช่วยเพิ่มความคล่องตัวให้ภาครัฐ ส่งผลดีต่อการลงทุน การจ้างงาน และการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว

ยกระดับสู่สากล

เป็นการยกระดับมาตรฐานภาครัฐเพื่อรองรับเป้าหมายการเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทยในอนาคต

แนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป

- การเร่งรัดให้เกิดผลจริงในทางปฏิบัติ กำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน รวมถึงการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของ พ.ร.บ. อย่างต่อเนื่อง
- ขับเคลื่อนให้มีหน่วยราชการต่าง ๆ เข้าร่วมมากขึ้น พร้อมทั้งการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณะรับรู้ถึงการบริการของภาครัฐ
- กำหนดแนวทางในการดำเนินการเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการอำนวยความสะดวก และเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินการ